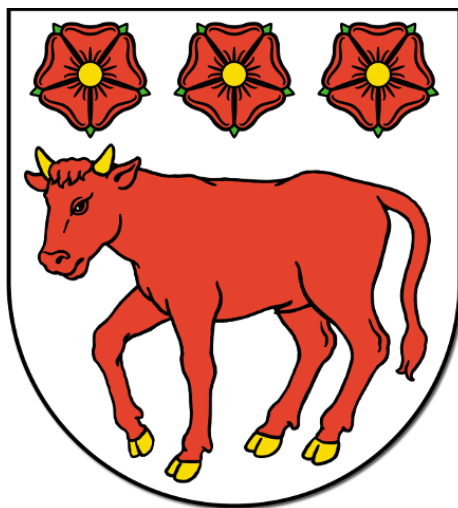

GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
NA LATA 2025 - 2035

Gmina Wojcieszów

Spis treści

1. Założenia merytoryczne dla opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	2
1.1 Osadzenie Strategii w systemie prawnym oraz jej zgodność z krajowymi i unijnymi kierunkami strategicznymi	3
1.2 Ujęcie Strategii w kontekście krajowego i unijnego systemu prawnego	3
2. Ogólna charakterystyka Gminy Wojcieszków	6
2.1. Informacje ogólne	6
2.2. Demografia	8
2.3. Zasoby i sytuacja mieszkaniowa	10
2.4. Profil gospodarczy Gminy	11
2.5. Zatrudnienie i zjawisko bezrobocia	14
2.6. Infrastruktura i opieka zdrowotna	16
2.7. System edukacyjny	17
2.8. Kultura	19
2.9. Organizacje społeczne i sportowe	21
3. Pomoc społeczna o charakterze pieniężnym i niepieniężnym	23
4. Diagnoza zidentyfikowanych problemów społecznych	35
4.1. Ubóstwo	36
4.2. Przewlekła lub ciężka choroba	37
4.3. Niepełnosprawność	39
4.4. Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	41
4.5. Bezrobocie	43
4.6. Brak zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym	45
4.7. Alkoholizm	47
4.8. Przemoc domowa	49
4.9. Obszar wsparcia osób starszych	51
5. Badanie ankietowe	55
5.1. Analiza wyników badania ankietowego dla dorosłych	55
5.2. Analiza wyników badania ankietowego dla młodzieży	76
6. Analiza SWOT	88
7. Formułowanie metod wdrażania strategii	91
8. Ramy finansowe	97
9. Wdrażanie i weryfikacja skuteczności strategii	99
10. Zakończenie	101

1. Założenia merytoryczne dla opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Nieustannie zmieniające się środowisko pomocy społecznej, charakterystyka odbiorców wsparcia oraz ich oczekiwania i potrzeby wymuszają ciągłą ewolucję zadań i obowiązków instytucji pomocy społecznej. Obserwowane procesy, takie jak zmiany ekonomiczne, starzenie się społeczeństwa czy identyfikacja nowych wyzwań, z którymi muszą mierzyć się klienci jednostek wsparcia społecznego, generuje dodatkowe obciążenie i odpowiedzialność za ich prawidłowe rozpoznanie i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom.

Na samorządy gminne nałożony został obowiązek opracowywania i wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, co w sposób bezpośredni przyczynia się do maksymalizacji efektywności realizowanych działań pomocowych. Podstawą prawną tego zobowiązania jest art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 poz. 639 z późn. zm.).

Nadrzędnym celem działań podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej jest świadczenie wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej zaistniałej z uwagi na uwarunkowania ekonomiczne, zdrowotne lub społeczne. Pozbawione wsparcia i zmuszone do polegania wyłącznie na własnych zasobach, uprawnieniach i możliwościach, takie osoby nie byłyby w stanie przewycięzać napotykanym wyzwań. Gminne instytucje pomocy społecznej nieustannie dążą do adaptacji oferty usługowej do realnych potrzeb i oczekiwań klientów. Celem maksymalizacji adekwatności rozwiązań rekomendowanych w ramach tej Strategii, została ona sporządzona oraz implementowana będzie w oparciu o model partycypacyjny, czyli zakładający częściowe uspołecznienie procesów projektowania i realizacji. Przewiduje się, że to podejście w znaczący sposób podniesie adekwatność i efektywność podejmowanych wysiłków.

Poza charakterem narodowym i lokalnym, realizacja Strategii przyczynia się do wypełniania obowiązku państwa będącego członkiem Unii Europejskiej, który zakłada prowadzenie wspólnych działań ukierunkowanych na rozwoju kapitału ludzkiego i ochronę ludności, przy jednoczesnej identyfikacji konkretnych działań koordynujących, wspierających i uzupełniających. Ponadto, wdrożenie Strategii odpowiada za spełnienie jednego z

kluczowych warunków dalszego pozyskiwania zewnętrznych środków finansowania dla projektów z obszaru wsparcia społecznego z budżetu państwa i Unii Europejskiej.

1.1 Osadzenie Strategii w systemie prawnym oraz jej zgodność z krajowymi i unijnymi kierunkami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszków została przygotowana w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 poz. 639 z późn. zm.). Art. 17 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy informuje o nałożonym na samorządy gminne obowiązku *“opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Ustawa dostarcza szczegółowych wytycznych na temat niezbędnych komponentów zawartych w Strategii:

- diagnoza sytuacji społecznej,
- prognoza przemian z zakresu objętego strategią,
- strategiczne cele projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- metody wdrażania Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

1.2 Ujęcie Strategii w kontekście krajowego i unijnego systemu prawnego

Zgodność z regulacjami prawnymi na poziomie krajowym

Całość działań rekomendowanych w ramach Strategii wykazuje pełną zgodność z systemem legislacyjnym Rzeczypospolitej Polskiej, włącznie z ustawami kompetencyjnymi. Zidentyfikowano zgodność z poniższymi polskimi aktami prawnymi:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 poz. 639 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2026 poz. 165 z późn. zm.),
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. 2025 poz. 49 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2025 poz. 1338 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2025 poz. 1718 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2025 poz. 1208 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2025 poz. 913 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2025 poz. 214 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2026 poz. 79 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U 2023 r., poz 1335 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. 2023 r., poz. 1429 z późn. zm.).

Zgodność ze strategiami rozwoju na poziomie krajowym

Strategia została stworzona w zgodności z poniższymi lokalnymi i krajowymi programami rozwoju:

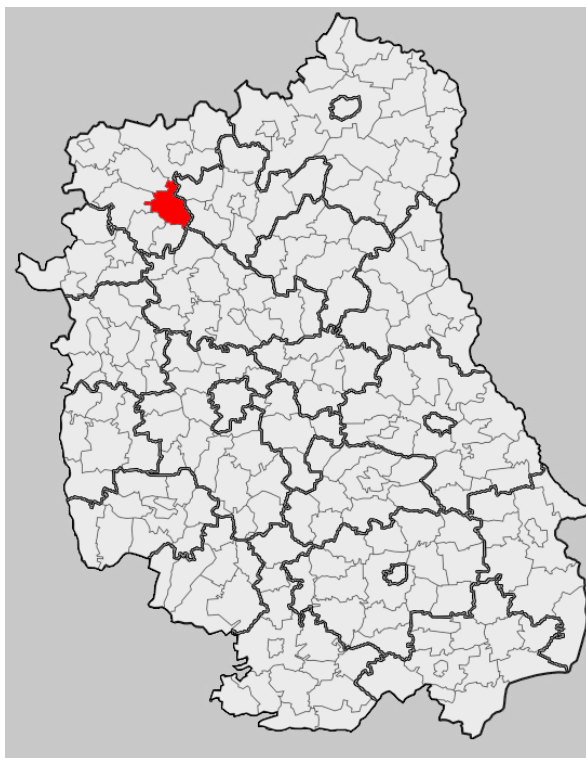
- Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Łukowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2020-2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Umowa partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Wojcieszków

2.1. Informacje ogólne

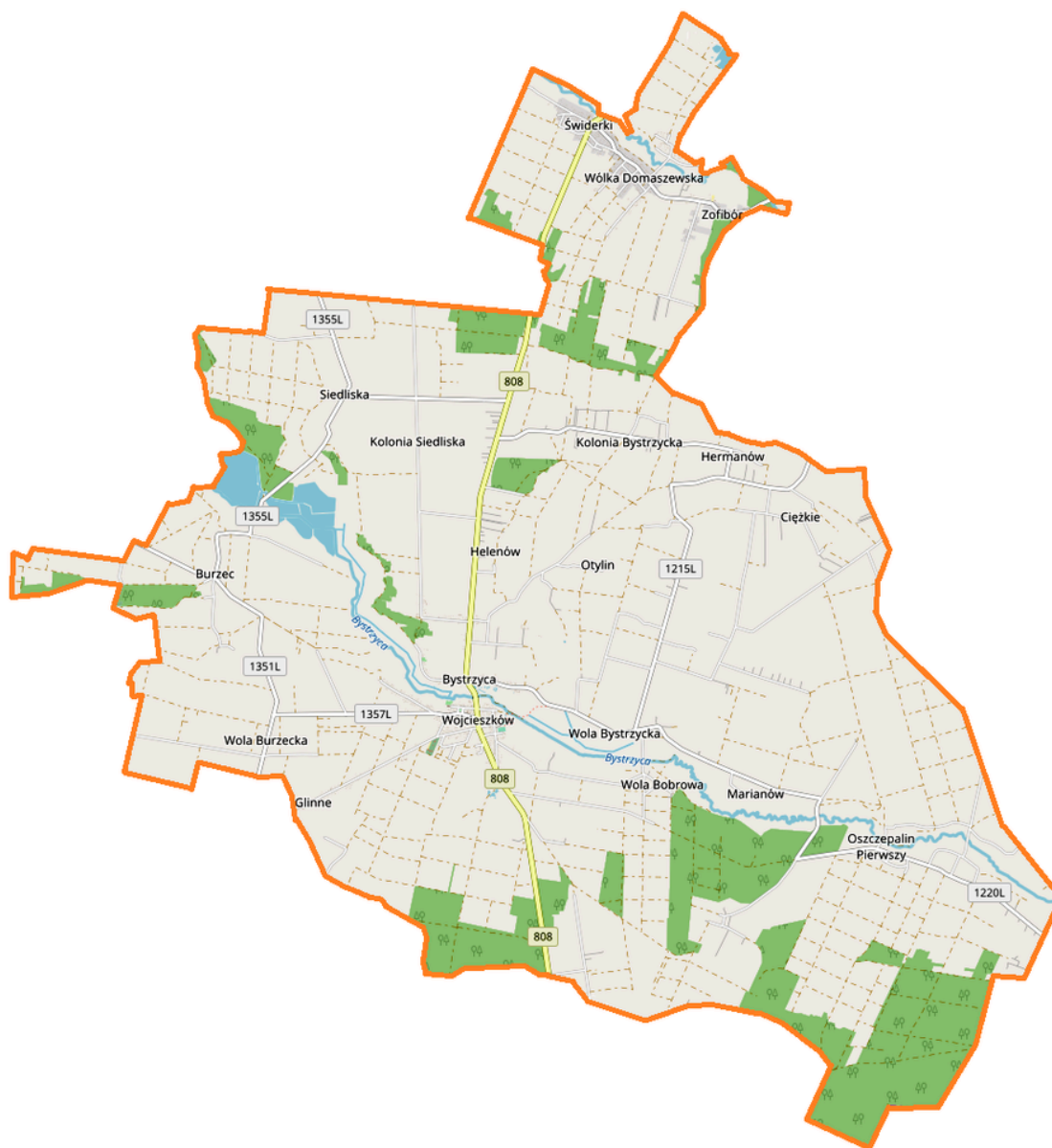
Gmina Wojcieszków jest Gminą wiejską położoną w powiecie łukowskim, w północno zachodniej części województwa lubelskiego. Powierzchnia Gminy to 109 km², co odpowiada 7,79% powierzchni powiatu łukowskiego. Jest to Gmina o typowo rolniczym charakterze - grunty rolne stanowią 78% całości jej obszaru. 13% powierzchni Gminy zajmują użytki leśne. Nadrzędnym źródłem dochodu mieszkańców jest praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Gmina składa się z 22 następujących sołectw: Burzec, Bystrzyca, Ciężkie, Ciężkie I, Glinne, Helenów, Hermanów, Kolonia Bystrzycka, Marianów, Nowinki, Oszczepalin Drugi, Oszczepalin Pierwszy, Otylin, Siedliska, Świderki, Wojcieszków, Wola Bobrowa, Wola Burzecka, Wola Bystrzycka, Wólka Domaszewska, Zofijówka, Zofibór.

Mapa 1. Położenie Gminy Wojcieszków na tle województwa lubelskiego

Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d5/Lub_Lukowski_Wojcieszkow.png

Mapa 2. Gmina Wojcieszków - szczegółowy podział administracyjny

Źródło:

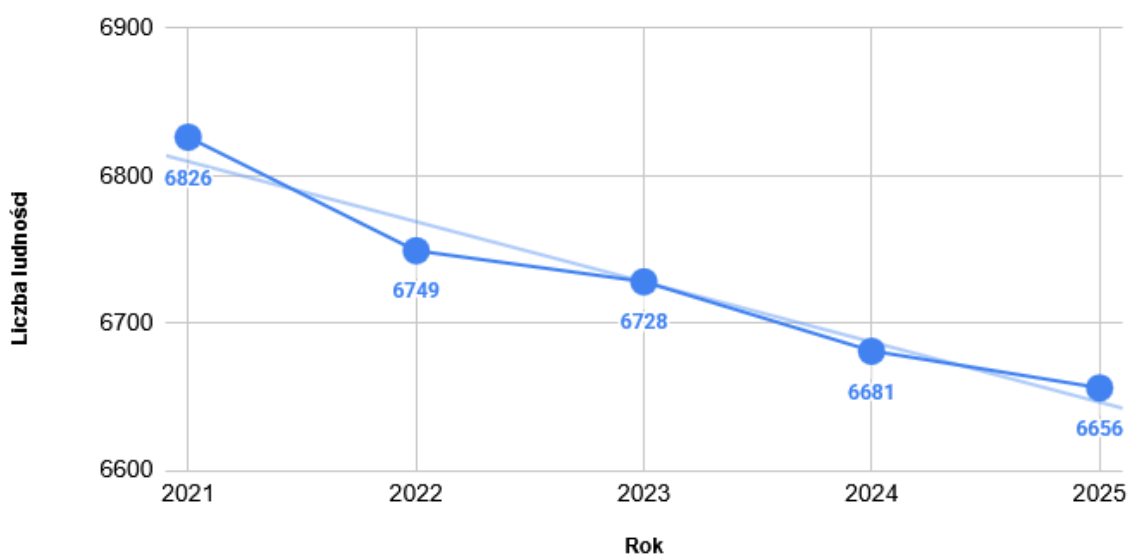
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c7/Wojcieszk%C3%B3w %28gmina%29 location map.png/960px-Wojcieszk%C3%B3w %28gmina%29 location map.png](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c7/Wojciesz%C3%B3w_%28gmina%29_location_map.png/960px-Wojciesz%C3%B3w_%28gmina%29_location_map.png)

2.2. Demografia

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku Gminę Wojcieszków zamieszkiwało 6656 osób (3331 kobiet i 3325 mężczyzn). W roku 2025 na terenie Gminy zarejestrowano 63 urodzenia, 76 zgonów i 26 zawartych małżeństw.

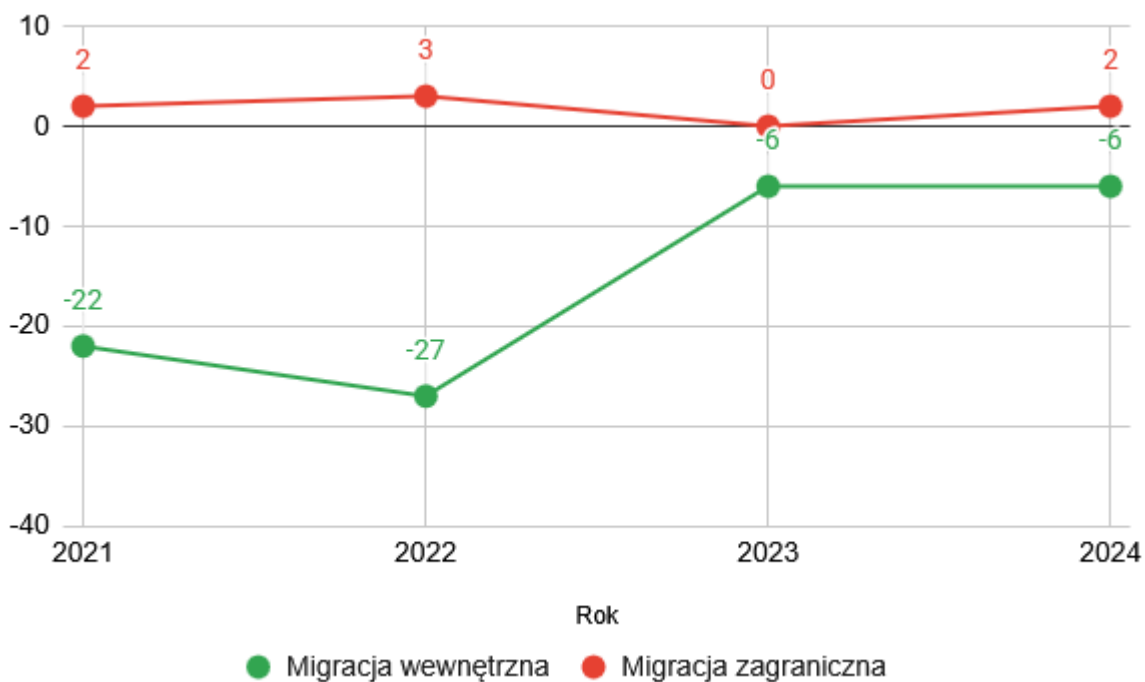
Poniższy wykres przedstawia ilość mieszkańców Gminy w latach 2020-2025.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Wojcieszków w latach 2021-2025

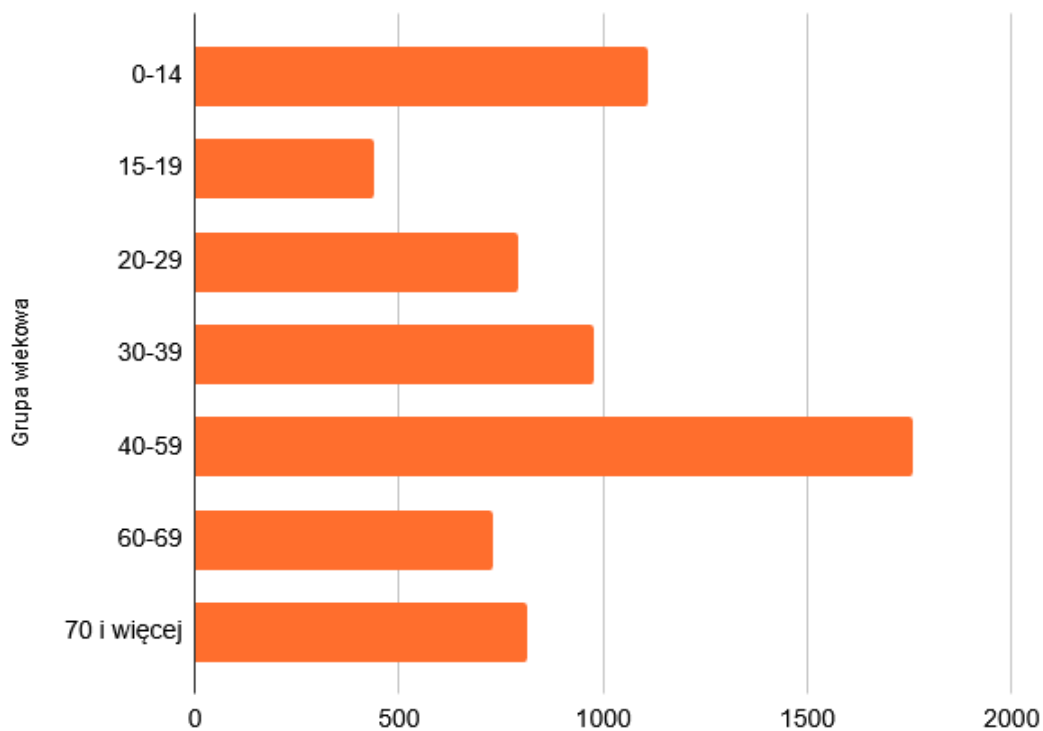
Źródło: Dane własne Gminy

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznej i migracji zagranicznej w gminie Wojcieszków w latach 2021-2024

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wykres 3. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Wojcieszków w roku 2025

Źródło: Dane własne Gminy

Tabela 1. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Wojcieszków w roku 2025

Grupa wiekowa	Populacja
0-14	1111
15-19	439
20-29	792
30-39	975
40-59	1758
60-69	729
70 i więcej	815

Źródło: Dane własne Gminy

2.3. Zasoby i sytuacja mieszkaniowa

Według stanu na 31 grudnia 2024 roku na terenie Gminy Wojcieszków znajduje się 2128 budynków mieszkalnych. Działania z zakresu zaopatrzenia mieszkańców w wodę, odbioru nieczystości oraz utrzymania czystości na terenie Gminy wykonuje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Wojcieszkowie. Poniższa tabela prezentuje procentowy udział przyłączenia budynków mieszkalnych do infrastruktury komunalnej i dostępnych instalacji według danych za rok 2024.

Tabela 2. Procentowy udział mieszkań na terenie Gminy Wojcieszków wyposażonych w instalacje i dostęp do infrastruktury komunalnej

Zasób / instalacja	Udział wyposażonych budynków w odniesieniu do ogółu
wodociąg	88,5%
ustęp spłukiwany	80,0%
łazienka	75,1%
centralne ogrzewanie	68,4%
gaz sieciowy	2,2%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe Gminy Wojcieszków

Wskaźnik	rok 2022	rok 2023	rok 2024
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	93,5	93,8	93,9
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	32,3	32,7	33,1
mieszkania na 1000 mieszkańców	345,3	348,8	352,2
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,18	4,19	4,19
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,90	2,87	2,84
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,69	0,68	0,68

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.4. Profil gospodarczy Gminy

Gmina Wojcieszków to gmina o typowo rolniczym charakterze, w związku z czym głównym źródłem dochodów większości mieszkańców jest produkcja zwierzęca oraz uprawa i sprzedaż produktów rolnych. Poniższa tabela zawiera zestawienie różnorodnych podmiotów gospodarki narodowej, zarówno publicznych, jak i prywatnych, operujących na obszarze Gminy.

Tabela 4. Struktura podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy w sektorze publicznym wg form prawnych (według rejestru REGON)

Typ podmiotu	rok 2022	rok 2023	rok 2024
sektor publiczny ogółem	15	15	15
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	12	12	12
przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0
spółki handlowe	1	1	1
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

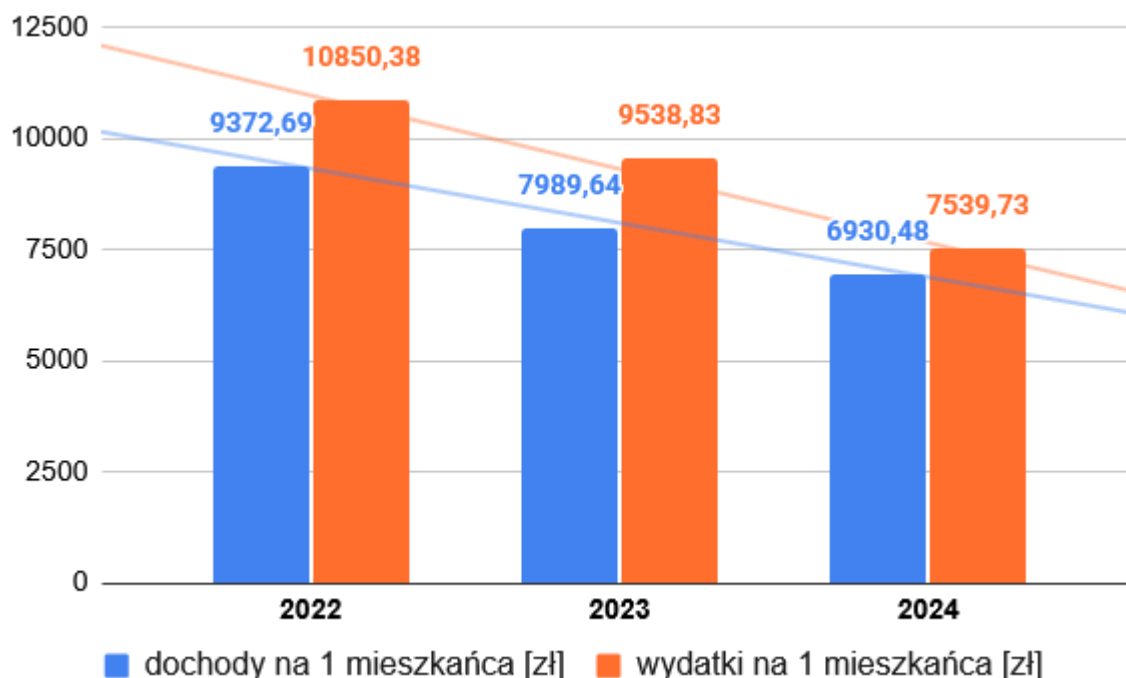
Tabela 5. Struktura podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy w sektorze prywatnym wg form prawnych (według rejestru REGON)

Typ podmiotu	rok 2022	rok 2023	rok 2024
sektor prywatny ogółem	442	439	457
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	388	381	395
spółki handlowe	10	11	12
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1
spółdzielnie	1	2	2
fundacje	3	3	3
sektor prywatny - fundacje rodzinne	-	0	0
stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	20	21	21

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Dążeniem działalności powyższych podmiotów w ramach indywidualnych działań, jak również współpracy z jednostkami samorządowymi, jest poprawa warunków życia mieszkańców Gminy. Istotnym wskaźnikiem pozwalającym na ocenę rzeczywistej sytuacji ekonomicznej ludności jest zestawienie dochodów i wydatków budżetu gminy na 1 mieszkańca prezentowane na poniższym wykresie.

Wykres 4. Dochody i wydatki budżetu Gminy Wojcieszków na 1 mieszkańca w latach 2022-2024

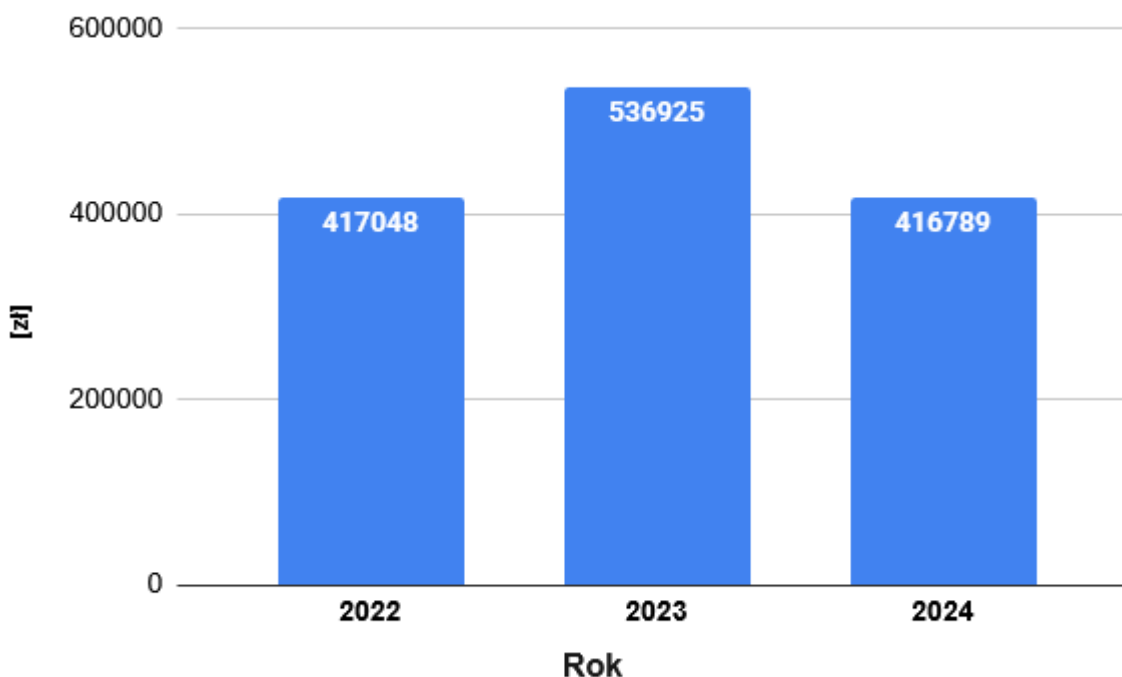

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Analiza powyższego wykresu informuje o stopniowym obniżaniu skali działalności oraz pogorszeniu kondycji finansowej Gminy. Każdy z badanych przedziałów czasowych ukazał kwotę wydatków przeważającą nad dochodami, co przekłada się na ujemny bilans dochodów budżetu Gminy. Istotnym czynnikiem jest znacząco zmniejszona rozbieżność między wydatkami a dochodami zanotowana w roku 2024, w porównaniu z rokiem 2023.

Ważnym elementem analizy finansowej Gminy w kontekście tworzonej Strategii jest zestawienie kosztów ponoszonych przez Centrum Usług Społecznych. Prezentowany poniżej wykres demonstruje sumę wydatków CUS w ramach zadań własnych gminy oraz zadań zleconych w latach 2022-2024. Szczytowa wartość zarejestrowana została w roku 2023, co stanowi wzrost o 28,75% względem roku 2022. Wydatki w roku 2024 zostały zredukowane o 22,38% w porównaniu z rokiem 2023.

Wykres 5. Koszty ponoszone przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie w latach 2022-2024

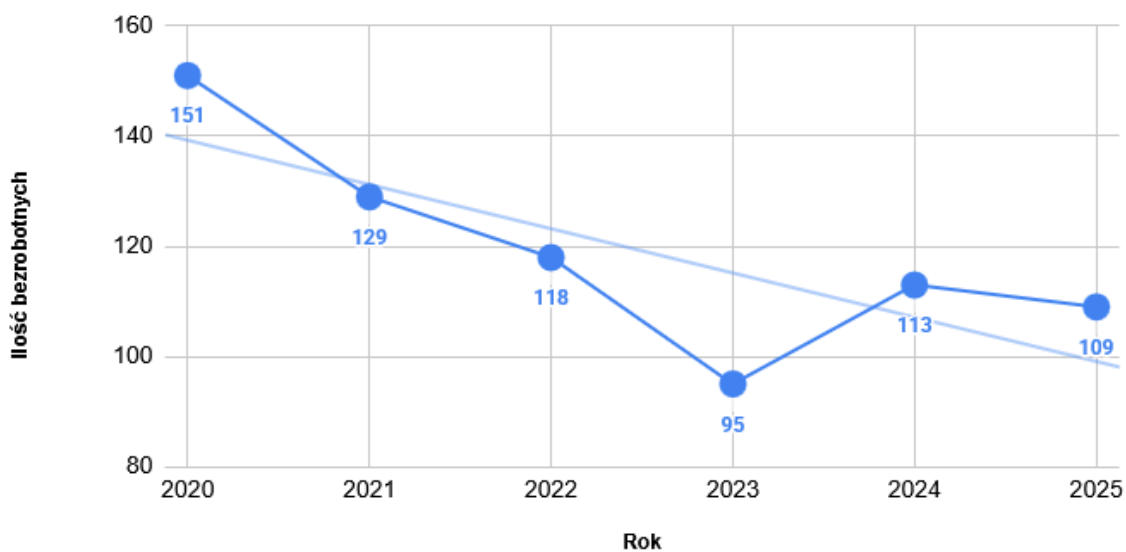

Źródło: Raport o stanie Gminy za lata 2022-2024

2.5. Zatrudnienie i zjawisko bezrobocia

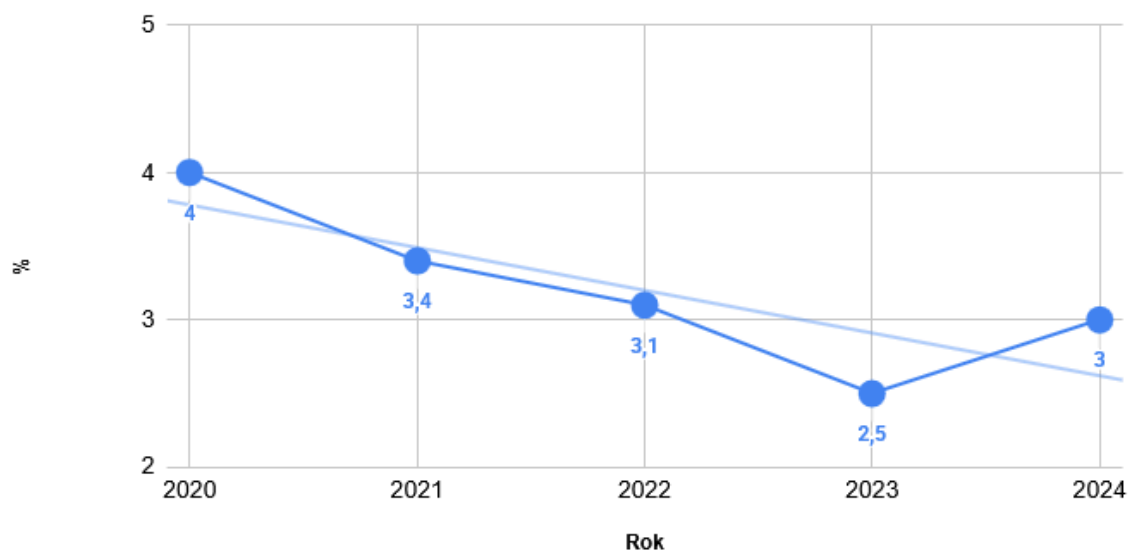
Bezrobocie jest bezpośrednią konsekwencją warunków panujących na gminnym rynku pracy. Wskaźnik ten zależy jest m.in. od ilości dostępnych miejsc zatrudnienia, kondycji lokalnych przedsiębiorstw oraz dostosowania posiadanych przez mieszkańców kompetencji do wymagań pracodawców. Wysoka stopa bezrobocia wiąże się z szeregiem negatywnych skutków odczuwanych przez mieszkańców, takich jak pogorszenie sytuacji materialnej czy zwiększenie ryzyka wykluczenia społecznego. Jednostki samorządu podejmują aktywne działania zmierzające do redukcji skali tego zjawiska. Analiza zjawiska bezrobocia w Gminie Wojcieszków przeprowadzona na bazie dostępnych danych pozwala na stwierdzenie tendencji spadkowej - ilość bezrobotnych sukcesywnie spadała od roku 2020 (151 osób) do roku 2023 (109). Wyjątkiem był rok 2024, który odnotował wzrost o 19% względem roku poprzedzającego. Podobna tendencja zauważalna jest podczas analizy procentowego udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Wykres 6. Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Wojcieszków w latach 2020-2025

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wykres 7. Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2020-2024 w Gminie Wojcieszków

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.6. Infrastruktura i opieka zdrowotna

Dostęp do usług z zakresu ochrony zdrowia dla mieszkańców Gminy Wojcieszków jest zapewniony przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Wojcieszkowie prowadzony przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łukowie. Ośrodek Zdrowia dysponuje wykwalifikowaną kadrą - według stanu na maj 2025 Ośrodek Zdrowia zatrudnia 3 lekarzy, 4 pielęgniarki i 1 rejestratorkę. Usługi stomatologiczne świadczone są przez 2 gabinety stomatologiczne położone na terenie Gminy. 1 apteka zapewnia mieszkańcom dostęp do produktów farmaceutycznych.

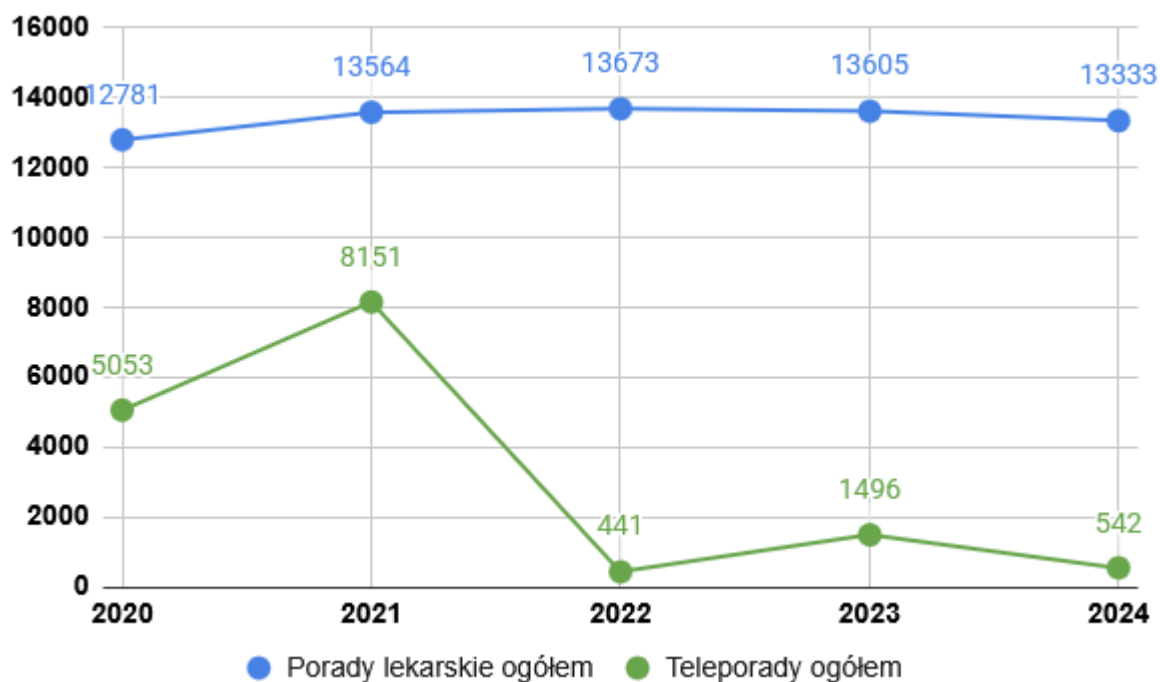
Tabela 6. Przegląd działalności w obszarze ochrony zdrowia w Gminie Wojcieszków (2020–2024)

Usługa/zasób	Ilość				
	2020	2021	2022	2023	2024
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie ogółem	12 781	13 564	13 673	13 605	13 333
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - teleporady ogółem	5 053	8 151	441	1 496	542
Podmioty ambulatoryjne	3	3	2	3	3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zbliżone ilości porad lekarskich rok do roku wskazują na stabilność systemu ochrony zdrowia. Wyraźne zwiększenie ilości teleporad w latach 2020-2021 jest związane z pandemią COVID-19. Dane z lat 2022-2024 ukazują powrót do typowych wartości normatywnych.

Wykres 8. Przegląd działalności w obszarze ochrony zdrowia w Gminie Wojcieszków (2020–2024)

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.7. System edukacyjny

Lokalny system oświaty tworzony jest przez 6 szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi oraz 1 przedszkole publiczne prowadzone przez Gminę. Organem prowadzącym publiczną Szkołę Podstawową z oddziałem przedszkolnym w Burcu jest “Wiejskie Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne "Przymierze" w Burcu.

Analiza kondycji gminnego szkolnictwa przeprowadzona została w oparciu o dane prezentowane na poniższych wykresach i tabelach.

Tabela 7. Współczynnik skolaryzacji zidentyfikowany w szkołach podstawowych w Gminie Wojcieszków.

Wskaźnik	Wartość [%]		
	2022	2023	2024
Współczynnik skolaryzacji brutto	84,26	84,20	85,84
Współczynnik skolaryzacji netto	83,97	84,00	85,69

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Wojcieszków w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2025

Jednostka	Ilość uczniów	
	2023/2024	2024/2025
Szkoła Podstawowa w Wólce Domaszewskiej	161	168
Szkoła Podstawowa w Siedliskach	45	34
Szkoła Podstawowa w Oszczepalinie	75	71
Szkoła Podstawowa w Hermanowie	13	16
Szkoła Podstawowa w Woli Bystrzyckiej	66	64
Szkoła Podstawowa w Wojcieszkowie	274	295
Szkoła Podstawowa w Burcu	63	60
Przedszkole	83	78
ŁĄCZNIE	780	786

Źródło: Raport o Stanie Gminy za 2024 r.

Tabela 9. Zestawienie etatów kadry pracowniczej w placówkach kształcenia na terenie Gminy Wojcieszków (31.12.2024)

Stanowisko	Szkoły podstawowe	Oddziały przedszkolne	Przedszkole	Żłobek	Łącznie
Nauczyciel	93	11,99	5,24	-	110,23
Administracja	3	-	-	2	5
Obsługa	19,90	-	1	15,02	35,92
Palacz	0,98	-	-	-	0,98
ŁĄCZNIE	116,88	11,99	6,24	17,02	152,13

Źródło: Raport o Stanie Gminy za 2024 r.

Współczynnik skolaryzacji w badanych latach 2022-2024 wykazuje nieznaczną tendencję wzrostową w przypadku skolaryzacji netto oraz spadek o 0,06 punktu procentowego z roku 2022 na 2023, po czym nastąpił wzrost o 1,64 pp. w roku 2024. Dane świadczą o braku istotnych odchyłeń oraz stabilności procesu skolaryzacji w Gminie.

W kontekście analizy demograficznej szkoły podstawowe na terenie Gminy Wojcieszków odznaczają się zróżnicowanymi trendami, notując niewielkie fluktuacje w ilości uczniów - szczytowe wartości zmian rok do roku zauważono w przypadku szkoły w Wojcieszkowie (wzrost o 21 osób) i szkoły w Siedliskach (spadek o 11 osób).

Redukcja osób uczęszczających do przedszkola jest bezpośrednią konsekwencją mniejszej ilości urodzeń. Placówką edukacyjną świadczącą usługi oświatowe dla największego odsetka uczniów w Gminie jest Szkoła Podstawowa w Wojcieszkowie (295 uczniów - 37,53% ogółu).

2.8. Kultura

Aktywność kulturalna jest istotnym elementem życia mieszkańców Gminy. Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszkowie stanowi kluczowy ośrodek kulturowy. Poza głównym oddziałem Biblioteki, w miejscowościach Burzec i Wólka Domaszewska funkcjonują jej Filie.

Biblioteka realizuje następujące działania:

- gromadzenie, porządkowanie i katalogowanie posiadanych zasobów,
- upowszechnianie kultury czytelnictwa,
- współpraca z instytucjami o zbliżonym profilu operacyjnym, celach i dążeniach w ramach maksymalizacji skuteczności zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy,
- udostępnianie zbiorów na miejscu oraz wypożyczanie ich na zewnątrz,
- wspieranie społeczności lokalnej poprzez upowszechnianie odpowiednich informacji,
- ciągłe dążenie do poprawy efektywności działania.

W roku 2023 księgozbiór Filii w Wólce Domaszewskiej został przeniesiony do budynku Szkoły Podstawowej - w ramach usprawniania działalności bibliotecznej został on umieszczony w nowo powstałym skrzydle budynku o powierzchni 143 m², co w sposób bezpośredni przyczyniło się do podniesienia jakości świadczonych usług.

W tabelach poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące księgozbiorów Biblioteki i jej Filii oraz analizę wypożyczeń według stanu na 31.12.2024 r.

Tabela 10. Struktura księgozbiorów Gminnej Biblioteki Publicznej w Wojcieszkowie i jej Filii

Biblioteka	Rozmiar księgozbioru	Liczba czytelników	Liczba wypożyczeń
GBP w Wojcieszkowie	16717	584	15380
Filia Biblioteczna w Burcu	7155	175	5781
Filia Biblioteczna w Wólce Domaszewskiej	5834	189	3368
ŁĄCZNIE	29706	948	24529

Źródło: Raport o Stanie Gminy za 2024 r.

Księgozbiory Biblioteki i Filii są zróżnicowane i zawierają m.in.: literaturę piękną, polską i obcą, literaturę popularnonaukową, literaturę dla dzieci, lektury szkolne, zbiory regionalne i czasopisma. Ponadto, czytelnicy mają możliwość wypożyczania audiobooków.

Biblioteka dodatkowo wspiera mieszkańców oferując takie udogodnienia jak bezpłatny dostęp do internetu czy możliwość korzystania z drukarki, skanera i ksera. Biblioteka jest organizatorem licznych działań integracyjnych i kulturowych, np. zajęć edukacyjnych (indywidualnych i grupowych), konkursów recytatorskich, literackich i plastycznych, spotkań autorskich, wycieczek, rajdów rowerowych, ferii i wakacji z biblioteką, oraz wydarzeń rekreacyjno-sportowych i kulturalnych.

2.9. Organizacje społeczne i sportowe

W Gminie Wojcieszków funkcjonuje 15 organizacji pozarządowych, takich jak spółdzielnie, stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich i kluby sportowe oraz 7 Ochotniczych Straży Pożarnych (stan na 31.12.2024).

Spółdzielnie:

- Spółdzielnia Socjalna „Wojcieszkowianka”

Stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Wojcieszków
- Wiejskie Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „Przymierze”
- Towarzystwo Przyjaciół Wojcieszkowa

Koła Gospodyń Wiejskich:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Burcu „Wyjątkowe i Gospodarne”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Ciężkim
- Koło Gospodyń Wiejskich w Helenowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Oszczepalinie Drugim „Oszczepalin Razem”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Siedliskach
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wojcieszkowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wólce Domaszewskiej

Kluby sportowe:

- Ludowy Klub Piłkarski „Orkan” Wojcieszków
- Klub Sportowy „Wóldom” w Wólce Domaszewskiej

- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Venus” w Oszczepalinie
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Dragon” w Wojcieszkowie

Ochotnicze Straże Pożarne:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Bystrzyckiej
- Ochotnicza Straż Pożarna w Świderkach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Burcu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Oszczepalinie Drugim
- Ochotnicza Straż Pożarna w Oszczepalinie Pierwszym
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wojcieszkowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wólce Domaszewskiej

3. Pomoc społeczna o charakterze pieniężnym i niepieniężnym

Wsparcie instytucjonalne świadczone przez lokalne jednostki pomocy społecznej jest integralną częścią polityki społecznej państwa zorientowanej na opiekę nad osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, które nie byłyby w stanie przezwyciężyć tych przeciwności bez dodatkowego wsparcia. Pomoc może przybierać formę dodatkowych środków pieniężnych, możliwości rozwoju i nabywania nowych kompetencji, czy też zapewnienia dostępu do usług poradnictwa specjalistycznego. W ramach prowadzonych działań pomocowych, ich odbiorcy zyskują wzmocniony potencjał osobisty pozwalający im na prowadzenie godnego życia i efektywne zaspokajanie podstawowych potrzeb.

Instytucją świadczącą usługi z zakresu pomocy społecznej w Gminie Wojcieszków jest Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie, które realizuje zarówno zadania własne, jak i zadania zlecone. Jednostka funkcjonuje w oparciu o następujące ustawy:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 49 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2026 poz. 165 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 poz. 639 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2025 poz. 1461 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2024 poz. 917 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2026 poz. 149 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2025 poz. 913 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2025 poz. 1043 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2025 poz. 214 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2025 poz. 1718 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. 2024 poz. 87 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. 2026 poz. 95 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2025 poz. 798 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. 2024 poz. 1512 z późn. zm.).

Wsparcie udzielane przez Centrum może zostać podzielone według formy na pomoc **pieniężną** i **niepieniężną**. Poniżej przedstawiona została struktura i analiza budżetowa świadczeń za rok 2023, 2024 i 2025.

Tabela 11. Struktura świadczeń pieniężnych wypłaconych w roku 2023 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Typ świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [PLN]
Zasilek stały	31	337	209 052
Zasilek okresowy	14	69	34 850

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023

Tabela 12. Struktura świadczeń pieniężnych wypłaconych w roku 2024 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Typ świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [PLN]
Zasilek stały	29	317	262 033
Zasilek okresowy	12	54	27 793

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2024

Tabela 13. Struktura świadczeń pieniężnych wypłaconych w roku 2025 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Typ świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [PLN]
Zasilek stały	27	290	302 533
Zasilek okresowy	15	46	39 751

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Istotnym komponentem całokształtu wsparcia udzielanego przez Centrum jest również pomoc niepieniężna. Może ona przyjmować m.in. następujące formy:

- posiłek (również z dowozem) - zapewnienie ciepłego posiłku dla osób, które nie są w stanie uzyskać go bez wsparcia z zewnątrz,
- schronienie - np. przyznanie miejsca w noclegowni osobom bezdomnym,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze - zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych odpowiadających na specyficzne potrzeby podopiecznych,
- sprawienie pogrzebu - zapewnienie pochówku członka rodziny,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania - dedykowane osobom, które z różnorodnych (podeszły wiek, choroba, niepełnosprawność) nie mogą opuszczać miejsca zamieszkania,
- praca socjalna - pomoc we włączaniu podopiecznych w życie społeczne lokalnej społeczności. Jest to świadczenie dostępne bez względu na wysokość uzyskiwanego dochodu.

Tabela 14. Struktura wsparcia niepieniężnego udzielanego w roku 2023 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Rodzaj wsparcia niepieniężnego	Liczba osób wspieranych	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (PLN)
Posiłek ogółem	145	17 925	99 115
Schronienie	2	13	17 063
Sprawienie pogrzebu	0	0	0
Odpłatność za Domy Pomocy Społecznej	4	48	120 787
Usługi opiekuńcze	5	899	16 435
Usług opiekuńcze specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	67	6 422
Wsparcie Asystenta Rodziny	9 rodzin, w których wychowywano 32 dzieci		42 230
Pobyt dziecka w pieczy zastępczej (PLN)	7 dzieci (6 w rodzinie zastępczej spokrewnionej; 1 w instytucjonalnej pieczy zastępczej)		87 260

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023

Tabela 15. Struktura wsparcia niepieniężnego udzielanego w roku 2024 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Rodzaj wsparcia niepieniężnego	Liczba osób wspieranych	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (PLN)
Posiłek ogółem	137	11 695	73 286
Schronienie	1	5	14 080
Sprawienie pogrzebu	0	0	0
Odpłatność za Domy Pomocy Społecznej	5	40	136 077
Usługi opiekuńcze	10	834	13 647
Usług opiekuńcze specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	48	4 896
Wsparcie Asystenta Rodziny	9 rodzin, w których wychowywano 33 dzieci		23 933
Pobyt dziecka w pieczy zastępczej (PLN)	9 dzieci (6 w rodzinie zastępczej spokrewnionej; 3 w instytucjonalnej pieczy zastępczej)		106 523

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2024

Tabela 16. Struktura wsparcia niepieniężnego udzielanego w roku 2025 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Rodzaj wsparcia niepieniężnego	Liczba osób wspieranych	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (PLN)
Posiłek ogółem	99	10 004	70 584
Schronienie	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	X	0	0
Odpłatność za Domy Pomocy Społecznej	5	54	251 046
Usługi opiekuńcze	11	1317	10 430

Usług opiekuńcze specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0
Wsparcie Asystenta Rodziny		X	X
Pobyt dziecka w pieczy zastępczej (PLN)		X	X

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Analiza przytoczonych powyżej danych pozwala na obserwację specyficznych trendów oraz form pomocy wyróżniających się największą powszechnością w Gminie Wojcieszków.

Wydatki na świadczenia stałe w roku 2024 wyniosły 262 033 zł, co stanowi wzrost o 25,34% względem roku poprzedniego. W roku 2025 odnotowany został koszt świadczeń w kwocie 302 533 zł - wzrost o kolejne 15,46%.

Ilość osób korzystających z tej formy wsparcia pieniężnego spadła z 31 osób w roku 2023 do 29 osób w 2024 (spadek liczby świadczeń z 337 do 317) oraz do 27 osób w roku 2025.

Ilość osób otrzymujących pomoc pieniężną z tytułu zasiłku okresowego spadła z 14 w roku 2023 do 12 osób w roku 2024. W roku 2025 ilość ta wzrosła do 15 osób.

Liczba świadczeń została zredukowana z 69 (2023 r.) do 54 (2024 r.), a następnie do 46 (2025 r.). Kwota świadczeń spadła z 34 850 zł w 2023 roku do 27 793 zł w roku 2024, co stanowi redukcję o 20,25%, by następnie wzrosnąć do 39 751 w roku 2025 (wzrost o 43,02%).

Redukcja zapotrzebowania na wsparcie pieniężne jest jednym z rezultatów stopniowo poprawiającej się stopy życiowej mieszkańców Gminy Wojcieszków.

Przeгляд zestawienia szczególow wsparcia w formie niepieniężnej wskazuje na dominującą formę pomocy - zapewnienie ciepłego posiłku. W roku 2023 tego typu pomocą objętych zostało 145 osób, co odpowiadało za 17 925 świadczeń na łączną kwotę 99 115 zł. W roku 2024 tego rodzaju wsparcie otrzymało 137 osób (11 695 świadczeń o koszcie 73 286 zł) - redukcja o odpowiednio 5,52% (liczba osób), 34,76% (liczba świadczeń) i 26,06% (łączna kwota). W roku 2025 beneficjentami tego typu pomocy było 99 osób (spadek o 27,74%). Ilość świadczeń wyniosła 10 004 (spadek o 14,46%), a ich koszt wyniósł 70 584 zł (redukcja o 3,69%). Zauważalny trend spadkowy jest pozytywnym zjawiskiem pozwalającym stwierdzić poprawę sytuacji materialnej mieszkańców.

Istotna część budżetu Centrum jest przeznaczana na odpłatności za osoby kierowane do Domu Pomocy Społecznej. W roku 2023 tego typu wsparciem objęte były 4 osoby, co wygenerowało koszt na poziomie 120 787 (22,50% całości wydatków na pomoc społeczną). W 2024 roku w Domu Pomocy Społecznej przebywało 5 osób, co przełożyło się na wydatki na poziomie 136 077 zł (32,65% całości wydatków na pomoc społeczną). W roku 2025 wsparciem tego typu objętych było 5 osób, co przełożyło się na koszt 251 046 zł (wzrost o 84,49%).

Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie oferuje także pomoc w formie świadczeń rodzinnych dedykowanych rodzicom, którzy z różnorodnych przyczyn wymagają wsparcia w utrzymaniu i wychowaniu dziecka do 18 lub 24 roku życia (zależnie od podjętej decyzji o kontynuacji kształcenia lub orzeczonej niepełnosprawności), takie jak zasiłek rodzinny, świadczenie rodzicielskie, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenia opiekuńcze.

Zasiłek rodzinny może zostać rozszerzony o dodatki przysługujące świadczeniobiorcom z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- rozpoczęcia roku szkolnego.

W poniższych tabelach przedstawiono strukturę przyznanego wsparcia w formie zasiłku rodzinnego z dodatkami w latach 2023-2024.

Tabela 17. Struktura wsparcia udzielonego przez Centrum w ramach zasiłku rodzinnego i świadczeń rodzicielskich w roku 2023 r.

Nazwa świadczenia		Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek rodzinny		6973	794 255,35
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		4658	396 677,01
w tym z tytułu:	urodzenia dziecka	30	23 441,19
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	70	26 661,00
	samotnego wychowywania dziecka	97	16 100,30
	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 645	14 832,30
	kształcenia i rehabilitacji	452	44 916,41
	rozpoczęcia roku szkolnego	447	42 384,61
	dojazdu do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1308	83 796,79
	zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się szkoła	100	11 049,41
Świadczenie rodzicielskie		121	115 127,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2023

Tabela 18. Struktura wsparcia udzielonego przez Centrum w ramach zasiłku rodzinnego i świadczeń rodzicielskich w roku 2024 r.

Nazwa świadczenia		Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek rodzinny		5145	562 687,09
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		3143	278 093,66
w tym z tytułu:	urodzenia dziecka	13	10 185,16
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	41	14 412,56
	samotnego wychowywania dziecka	40	7 720,00
	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 359	116 481,40
	kształcenia i rehabilitacji	307	32 149,62
	rozpoczęcia roku szkolnego	333	30 356,93
	dojazdu do miejscowości, w której znajduje się szkoła	973	58 761,33
	zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się szkoła	77	8 026,66
Świadczenie rodzicielskie		83	73 108,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkanie za rok 2024

Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkanie udzielało wsparcia w formie **świadczeń opiekuńczych**, takich jak zasiłek pielęgnacyjny (skierowany do osób opiekujących się inną osobą, niezdolną do samodzielnej egzystencji), świadczenie pielęgnacyjne (dla osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną), specjalny zasiłek opiekuńczy (dla osób opiekujących się osobą niepełnosprawną, które z tego powodu zrezygnowały z zatrudnienia - świadczenie obecnie wygaszane) i zasiłek dla opiekuna (dla osób sprawujących opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, którym przyznano uprawnienie na podstawie odrębnych przepisów).

Tabela 19. Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych wypłaconych przez Centrum w roku 2023 r.

Nazwa świadczenia		Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [zł]
Świadczenia opiekuńcze ogółem:		2867	2 276 805
w tym:	zasilek pielęgnacyjny	1 937	418 082
	świadczenie pielęgnacyjne	714	1 726 072
	specjalny zasilek opiekuńczy	200	122 731
	zasilek dla opiekuna	16	9 920
Ubezpieczenie emerytalno – rentowe		821	415 329
Ubezpieczenie zdrowotne		521	95 250

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2023

Tabela 20. Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych wypłaconych przez Centrum w roku 2024 r.

Nazwa świadczenia		Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [zł]
Świadczenia opiekuńcze ogółem:		2844	2 803 260
w tym:	zasilek pielęgnacyjny	1 944	419 593
	świadczenie pielęgnacyjne	748	2 289 427
	specjalny zasilek opiekuńczy	142	88 040
	zasilek dla opiekuna	10	6 200
Ubezpieczenie emerytalno – rentowe		740	489 967
Ubezpieczenie zdrowotne		432	95 701

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2024

Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie realizuje swoje zadania także poprzez uczestnictwo w programach i projektach krajowych i europejskich, których nadrzędnym celem jest świadczenie dodatkowego wsparcia dla konkretnych grup społecznych, jak również poprzez działalność wyspecjalizowanych komisji i zespołów interdyscyplinarnych:

- **Program “Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek samorządu terytorialnego** - program powstały w ramach inicjatywy Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którego nadrzędnym celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych (dzieci i osób dorosłych) poprzez zapewnienie pomocy oferowanej przez asystenta osoby niepełnosprawnej. Asystent, w ramach świadczonych usług, m.in. pomaga osobie niepełnosprawnej podczas wizyt w urzędach lub u lekarza, wspiera w komunikacji ze środowiskiem zewnętrznym, pomaga w prowadzeniu gospodarstwa domowego czy wykonywaniu czynności samoobsługowych.
- **Program “Opieka wytchnieniowa”** - program krajowy finansowany z Funduszu Solidarnościowego (państwowy fundusz celowy) zorientowany na pomoc osobom opiekującym się dorosłymi z niepełnosprawnościami lub dziećmi z niepełnosprawnościami w wieku od 2 do 16 lat. W ramach działalności programowej, do osób objętych pomocą przypisany zostaje tymczasowy opiekun zastępczy, który przejmuje obowiązki osoby wspieranej, dzięki czemu otrzymuje ona czas na regenerację sił, odpoczynek lub załatwienie własnych spraw.
- **Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028”** - wieloletni program rządowy wdrażany w celu zapewnienia ciepłego posiłku lub świadczenia pieniężnego dla dzieci, uczniów, młodzieży, jak również osób dorosłych, starszych i osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie w ramach tego programu przyjmuje też formę dostarczania żywności lub półproduktów bezpośrednio do miejsca zamieszkania osób potrzebujących.
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Wojcieszkowie** - pełnomocnik wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Działania prowadzone przez komisję dedykowane są

zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych w gminie. Do aktywności Komisji zalicza się działalność profilaktyczną, informacyjną, edukacyjną i sportową ukierunkowaną na rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii.

- **Zespół Interdyscyplinarny** - powołany i funkcjonujący na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 poz. 1673), Zespół Interdyscyplinarny stanowi grupę specjalistów podejmujących działania dążące do wsparcia osób doznających przemocy oraz ograniczania zjawiska przemocy na terenie Gminy.
- **Program “Karta Dużej Rodziny”** - rządowy program dla rodzin wielodzietnych zapewniający dodatkowe ulgi i uprawnienia rodzinom wychowującym co najmniej troje dzieci.

4. Diagnoza zidentyfikowanych problemów społecznych

Za podstawę analizy problemów społecznych występujących w Gminie Wojcieszków posłużą dane na temat głównych powodów przyznawania świadczeń pomocy społecznej oraz liczby beneficjentów w latach 2023 - 2025. O kolejności podrozdziałów zdecydował poziom nasilenia problemów społecznych odnotowany w roku 2025.

Tabela 21. Zestawienie przyczyn przyznawania świadczeń socjalnych przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie w latach 2023 - 2025.

Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	55	177	51	138	48	156
Bezrobocie	23	78	14	51	15	32
Niepelnosprawność	50	114	42	88	41	91
Przewlekła lub ciężka choroba	46	113	39	99	42	110
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	23	137	19	110	22	131
Brak zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym	20	92	15	71	12	63
Alkoholizm	4	4	3	6	6	12
Przemoc domowa	3	10	2	6	0	0
Zdarzenie losowe	2	2	1	2	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.1. Ubóstwo

Unia Europejska dostarcza trzy definicje różnych stopni ubóstwa:

- **zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym** - zjawisko dotyczące osób żyjących w rodzinach odznaczających się niską intensywnością pracy, co stanowi przyczynę odczuwania istotnych braków materialnych,
- **ubóstwo względne** - dotyczy osób, które dążą do pełnego uczestnictwa w życiu ekonomicznym i społecznym środowiska lokalnego i krajowego, jednak ich standard życia i osiągnięte dochody znacznie odbiegają od średniej krajowej,
- **ubóstwo absolutne (skrajne)** - sytuacja, osoby znajdujące się w której mają trudności w dostępie do podstawowych środków do życia (np. czysta woda, żywność, schronienie, miejsce odpoczynku, leki, itp.). Osoby skrajnie ubogie zmuszone są do ciągłej walki o przetrwanie.

Tabela 22. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu ubóstwa w latach 2023 - 2025

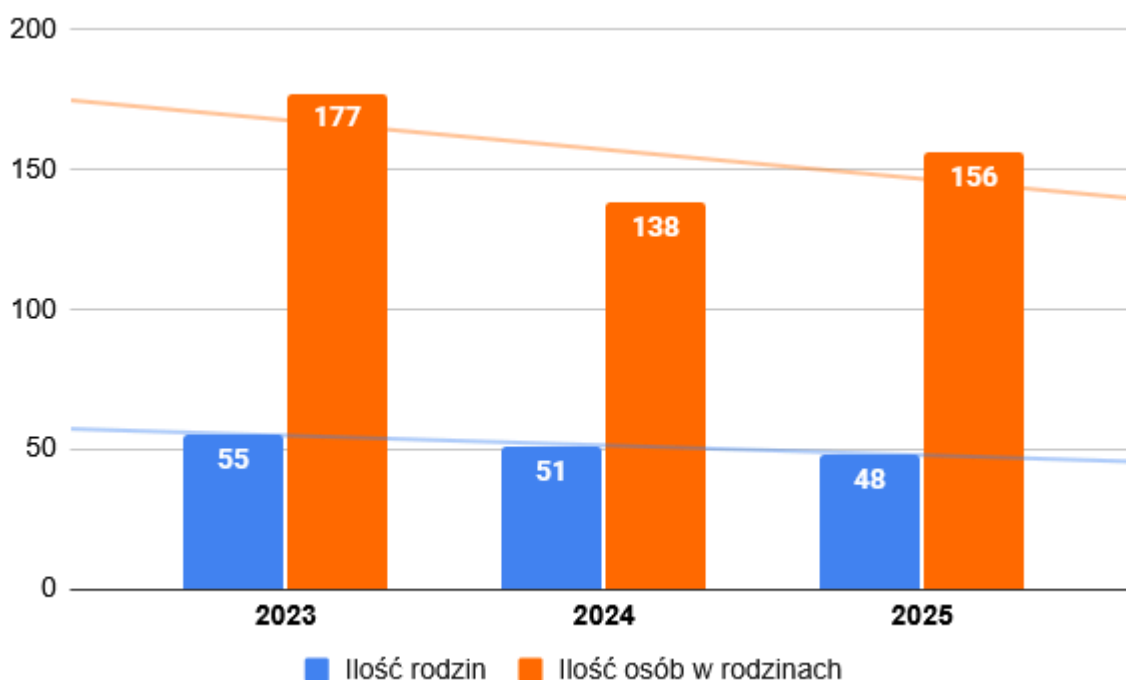
Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	55	177	51	138	48	156

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Analiza dostępnych danych pozwala stwierdzić, że ubóstwo jest dominującym problemem społecznym w Gminie Wojcieszków i z tego tytułu przyznawana jest większość świadczeń socjalnych. W roku 2023 zasiłek z tytułu niedostatecznej ilości środków finansowych otrzymywało 55 rodzin, w których żyło 177 osób, zaś w roku 2024 było to 51 rodzin, w których żyło 138 osób. W roku 2025 było to 48 rodzin, w których żyło 156 osób. Porównanie

liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z tytułu ubóstwa w latach 2023 - 2025 ukazuje trend spadkowy (liczba rodzin: -12,73%; liczba osób w rodzinach: -11,86%), co stanowi o stopniowej redukcji konieczności sięgania po tego typu pomoc przez mieszkańców.

Wykres 9. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu ubóstwa w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.2. Przewlekła lub ciężka choroba

Przewlekła lub ciężka choroba to drugi najpowszechniejszy powód przyznawania świadczeń w Gminie Wojcieszków.

Osoby należące do tej grupy mogą ubiegać się o przyznanie szeregu świadczeń, w szczególności:

- usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w formie usług sąsiedzkich,
- specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- usług świadczonych w ośrodkach wsparcia,
- usług wsparcia krótkoterminowego realizowanego w domach pomocy społecznej,
- poradnictwa specjalistycznego,
- świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej¹.

Tabela 23. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przewlekłej lub ciężkiej choroby w latach 2023 - 2025

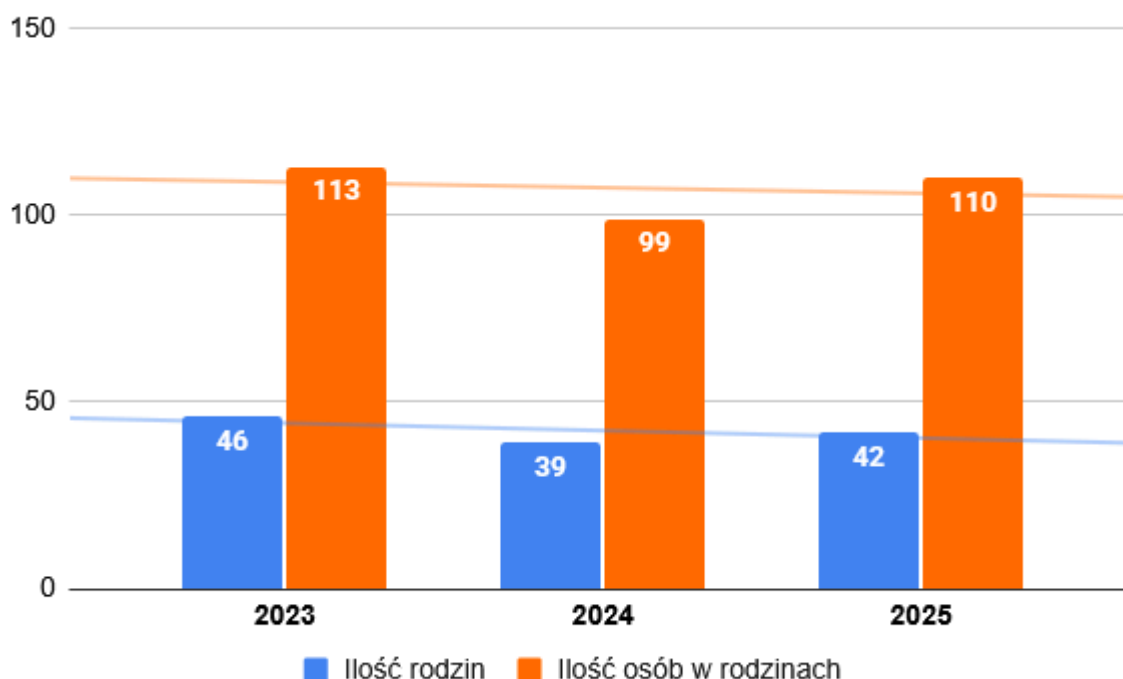
Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Przewlekła lub ciężka choroba	46	113	39	99	42	110

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

W Gminie Wojcieszków świadczenia przyznawane z tego tytułu są jedną z najpowszechniejszych form wsparcia społecznego. W roku 2023 z tego typu wsparcia korzystało 46 rodzin, w których żyło 113 osób. W roku 2024 pomocą w tej formie zostało objętych 39 rodzin, w których żyło 99 osób. W roku 2025 świadczenie z tego tytułu pobierały 42 rodziny, w których żyło 110 osób. Również w przypadku tego wskaźnika odnotowano trend spadkowy (2023 - 2025) - redukcja o 8,70% w przypadku liczby wspieranych rodzin i spadek liczby osób w rodzinach o 2,65%.

¹ Akademia NFZ, „Formy pomocy dla osób długotrwale lub ciężko chorych (na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej)”, 16 luty 2024 r., Ministerstwo Zdrowia

Wykres 10. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przewlekłej lub ciężkiej choroby w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.3. Niepełnosprawność

Osoba niepełnosprawna rozumiana jest jako osoba posiadającą stosowne orzeczenie, jak informuje Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych².

Niepełnosprawność definiowana jest jako niemożność wypełniania ról społecznych bądź utrudnienie ich wypełniania w znacznym stopniu, co wynika ze stałego lub długotrwałego zaburzenia sprawności fizycznej lub psychicznej.

Do trudności i wyzwań, z którymi muszą mierzyć się osoby niepełnosprawne zaliczają się m.in.:

- trudności w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia,

² Powiatowy Zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności

- problemy finansowe,
- bariery architektoniczne, takie jak brak podjazdów dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich w pobliżu miejsca zamieszkania,
- niewystarczający dostęp do specjalistycznych świadczeń medycznych,
- niedostateczna akceptacja społeczna, przejawy nietolerancji oraz wykluczenie społeczne,
- problemy związane z zakupem protez oraz innego sprzętu wspierającego codzienne funkcjonowanie.

Wyróżnia się trzy podstawowe stopnie niepełnosprawności:

- lekki,
- umiarkowany,
- znaczny.

Tabela 24. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu niepełnosprawności w latach 2023 - 2025

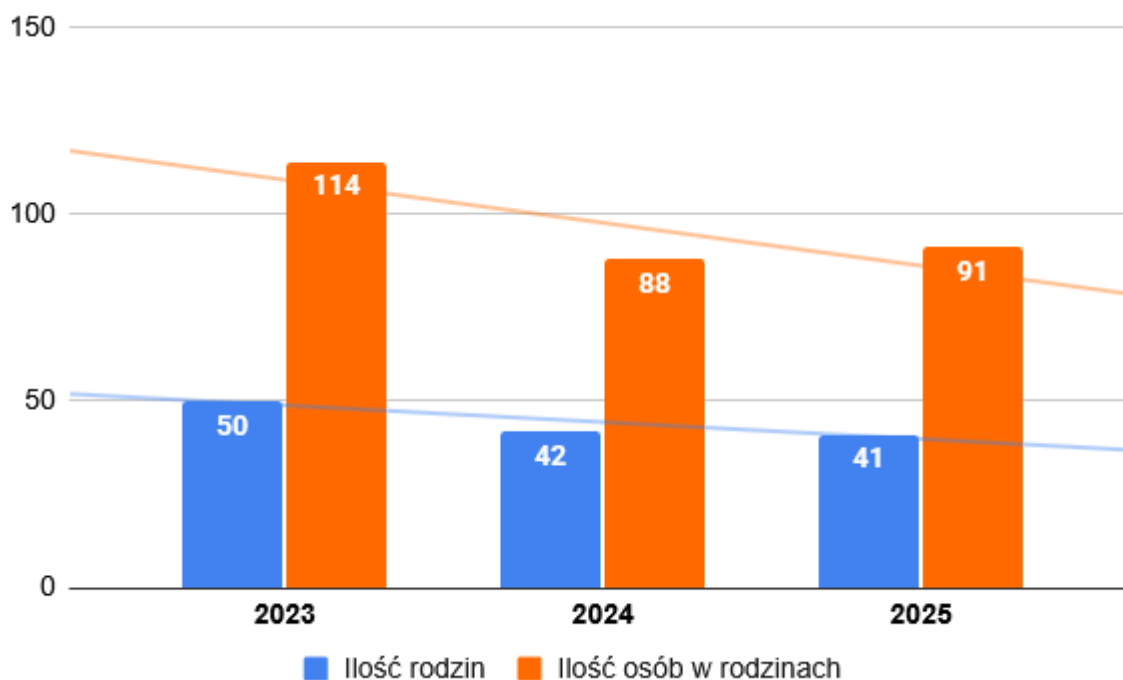
Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Niepełnosprawność	50	114	42	88	41	91

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Niepełnosprawność jest kolejnym znaczącym wyzwaniem, z którym mierzy się część społeczności Gminy. W roku 2023 świadczenia z tego tytułu otrzymywało 50 rodzin, w których żyło 114 osób. W roku 2024 były to 42 rodziny, w których żyło 88 osób. W roku 2025 wsparcie tego typu pobierało 41 rodzin, w których żyło 91 osób. Analiza porównawcza

(2023 - 2025) pozwala dostrzec trend spadkowy również w tym przypadku - liczba rodzin otrzymujących świadczenie spadła o 18%, zaś liczba osób w rodzinach o 20,18%.

Wykres 11. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu niepełnosprawności w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.4. Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności

Do działań ukierunkowanych na wspieranie kobiet w ciąży, matek oraz rodzin wychowujących małe dzieci, zwłaszcza w sytuacjach wymagających pomocy materialnej, opiekuńczej, zdrowotnej lub społecznej, zaliczane są świadczenia wypłacane z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Tabela 25. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2023 - 2025

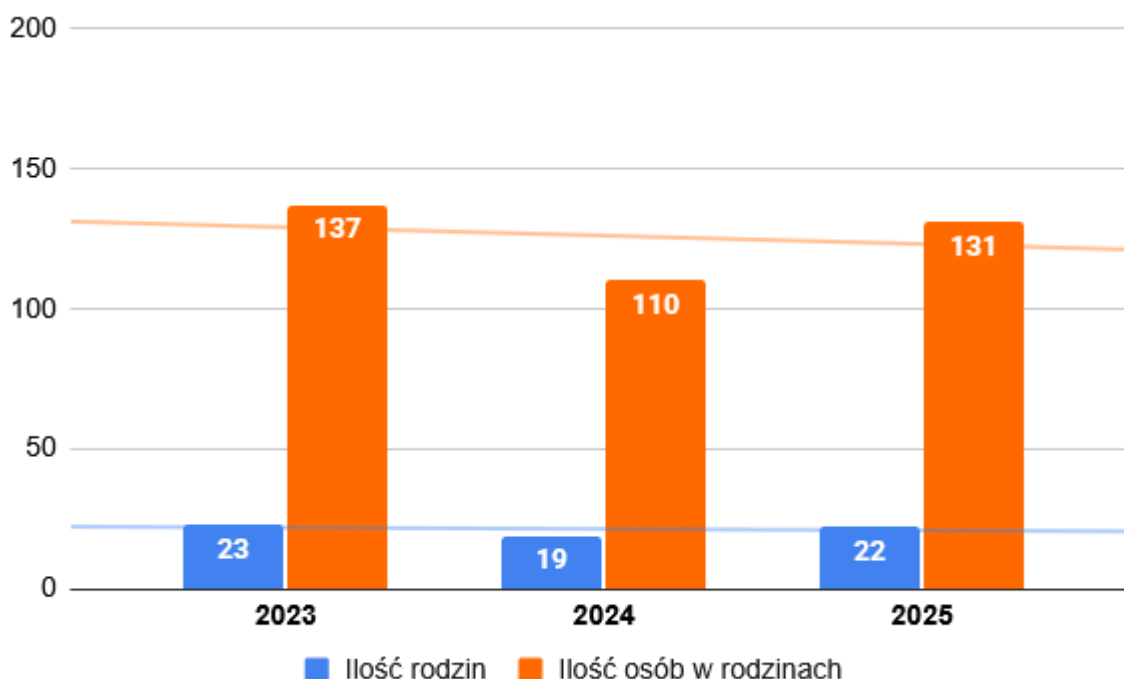
Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	23	137	19	110	22	131

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

W Gminie Wojcieszków jest to druga najpowszechniejsza przyczyna przyznawania świadczeń pomocy społecznej. Według danych za rok 2023, wsparcie z tego tytułu otrzymywały 23 rodziny, w których żyło 137 osób. W roku 2024 beneficjentami tego świadczenia było 19 rodzin, w których żyło 110 osób. W roku 2025 wsparcie z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności otrzymywały 22 rodziny, w których żyło 131 osób.

Analiza porównawcza wskazuje na występowanie trendu spadkowego (2023 - 2025) o wartościach odpowiednio 4,35% i 4,38%.

Wykres 12. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.5. Bezrobocie

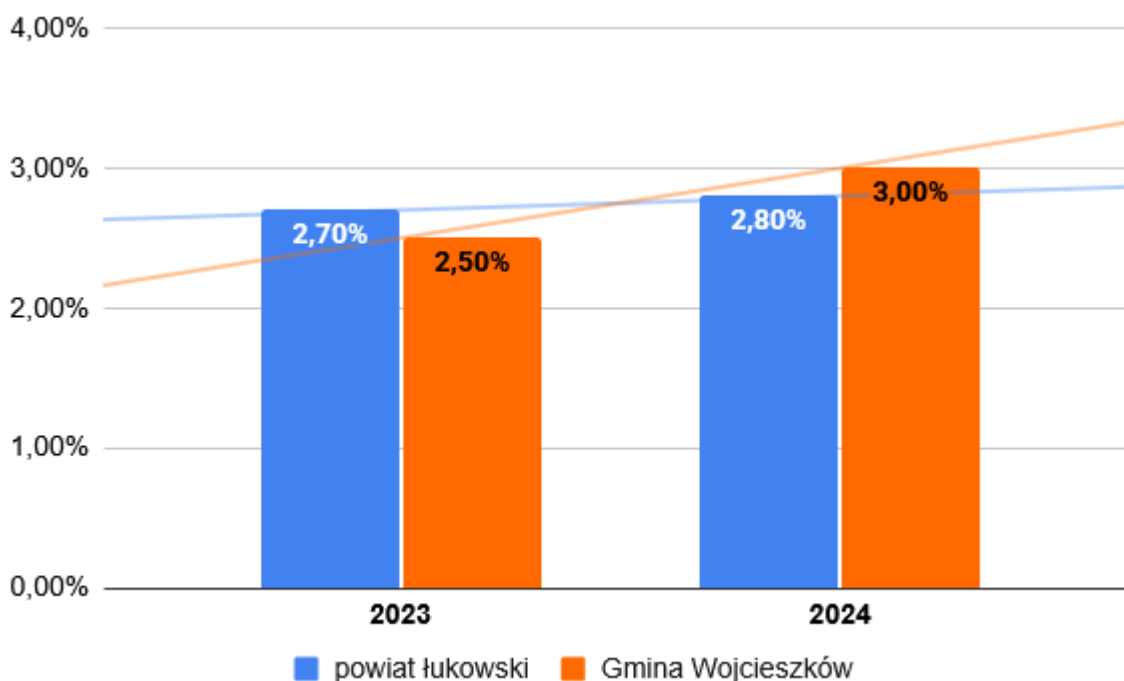
Kolejnym znaczącym wyzwaniem polityki społecznej w Gminie Wojcieszków jest bezrobocie. Co istotne, zjawisko bezrobocia jest pośrednią przyczyną lub czynnikiem przyczyniającym się do wzrostu skali powiązanych negatywnych zjawisk społecznych. W roku 2023 świadczenia społeczne z tego tytułu pobierały 23 rodziny, w których żyło 78 osób. W roku 2024 tego typu pomocą objętych było 14 rodzin, w których żyło 51 osób. W roku 2025 było to 15 rodzin, w których żyły 32 osoby. Porównanie dostępnych danych informuje o redukcji wartości, która nastąpiła w badanym okresie (2023 - 2025) - spadek ilości rodzin o 34,78% oraz liczby osób w rodzinach o 58,97%.

Tabela 26. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu bezrobocia w latach 2023 - 2025

Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	23	78	14	51	15	32

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Wykres 13. Przegląd wartości udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wojcieszków na tle powiatu łukowskiego w roku 2023 i 2024

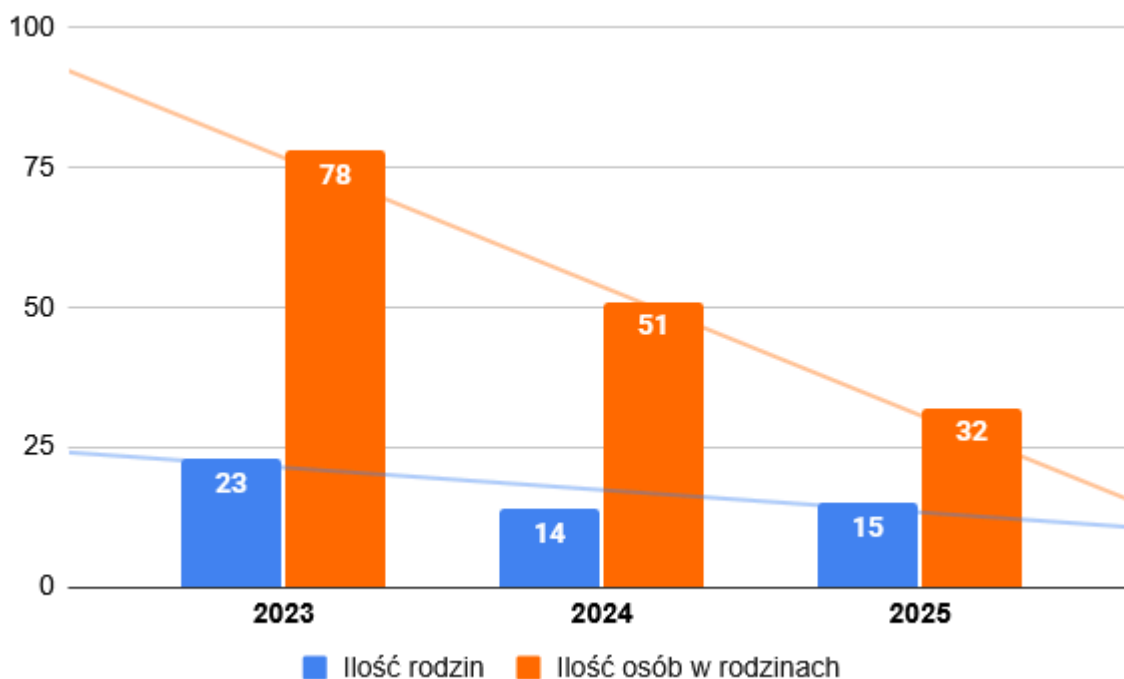

Źródło: GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca

W roku 2023 udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wojcieszków wynosił 2,5%, co było wartością o 0,2% niższą od

tego wskaźnika dla powiatu. W roku 2024 wartość wzrosła do 3% (powiat łukowski = 2,8%), co informuje o trendzie wzrostowym.

Wykres 14. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu bezrobocia w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.6. Brak zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym

Zasiłek przysługujący z tytułu braku zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym skierowany jest do osób, które doświadczają trudności w tworzeniu optymalnych warunków do życia i rozwoju potomstwa z uwagi na niedostatecznie rozwinięte kompetencje wychowania dzieci i niską zaradność. Choć przyczyny takiej sytuacji są zróżnicowane, do najczęściej identyfikowanych należą problemy emocjonalne rodziców oraz kwestie finansowe. W Gminie Wojcieszków jest to jeden z

problemów społecznych wymagających działań wspierających z uwagi na względnie dużą skalę zjawiska.

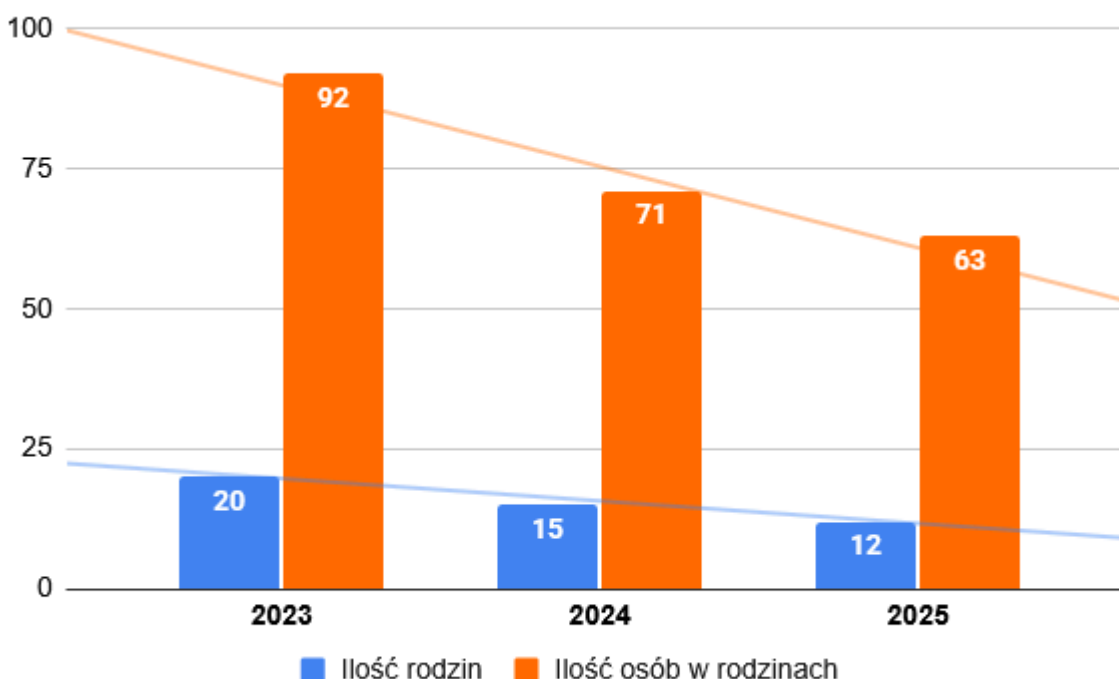
Tabela 27. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu braku zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym w latach 2023 - 2025

Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Brak zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym	20	92	15	71	12	63

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Dane z analizowanego okresu informują o 20 rodzinach, w których żyły 92 osoby, które korzystały ze świadczeń socjalnych przyznawanych z tego tytułu w roku 2023. W roku 2024 było to 15 rodzin, w których żyło 71 osób. W roku 2025 wsparcie tego typu otrzymywało 12 rodzin, w których żyły 63 osoby. Zauważono trend spadkowy wartości (2023 - 2025) - ilość rodzin wymagających tego typu pomocy zmalała o 40%, zaś liczba osób w rodzinach - o 31,52%.

Wykres 15. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu braku zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.7. Alkoholizm

Uzależnienia, zwłaszcza w postaci alkoholizmu, są kolejnym problemem społecznym, stanowiącym zarówno konsekwencję, jak i jedną z przyczyn trudnej sytuacji życiowej wielu rodzin. Alkoholizm jest zjawiskiem, którego negatywny wpływ nie ogranicza się do samych osób nim dotkniętych, lecz także całych rodzin i środowisk. Szczególnie niebezpiecznym powiązaniem zjawiskiem jest “dziedziczenie uzależnienia” przez potomstwo żyjące w rodzinie z osobą uzależnioną.

W Gminie Wojcieszków skala tego problemu jest względnie niewielka, lecz rośnie. W roku 2023 świadczenia z tytułu alkoholizmu otrzymywały 4 rodziny, w których żyły 4 osoby, zaś w roku 2024 były to 3 rodziny, w których żyło 6 osób. W roku 2025 wsparcie tego typu pobierało 6 rodzin, w których żyło 12 osób. Dane informują o wzroście skali zjawiska w

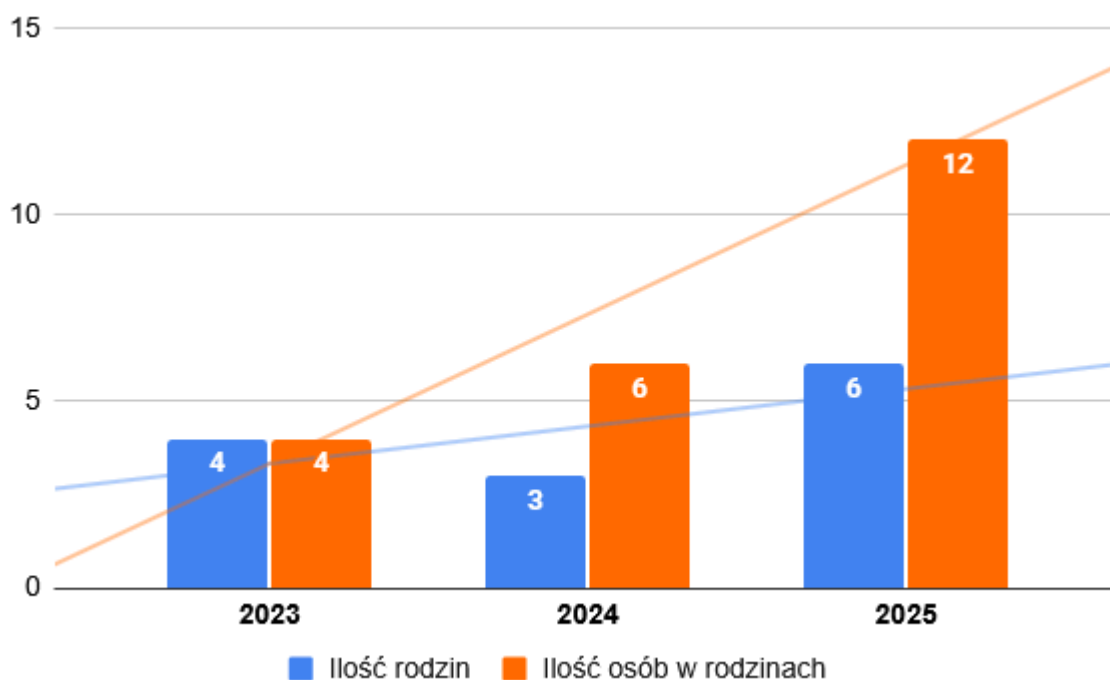
analizowanym okresie - liczba rodzin wzrosła o 50%, zaś liczba osób w rodzinach o 200%.

Tabela 28. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu alkoholizmu w latach 2023 - 2025

Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Alkoholizm	4	4	3	6	6	12

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Wykres 16. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu alkoholizmu w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.8. Przemoc domowa

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024 poz. 1673 z późn. zm.) definiuje przemoc domową jako “jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”.

Przemoc domowa jest skategoryzowana w następujący sposób:

- przemoc psychiczna - działanie stosowane wobec członka rodziny przyjmujące formy np. okazywania braku szacunku, wyśmiewania i wyszydzania, utrudnianie lub uniemożliwianie kontaktu z rodziną i przyjaciółmi,
- przemoc fizyczna - stosowanie siły fizycznej wobec członka rodziny, np. bicie, kopanie, popychanie, duszenie, szarpanie,
- przemoc seksualna - zmuszanie do współżycia seksualnego wbrew woli osoby pokrzywdzonej; przymuszanie do podejmowania zachowań uznawanych powszechnie za nieakceptowalne,
- pozostałe przejawy przemocy - np. uniemożliwianie lub utrudnianie podjęcia pracy zarobkowej, sprzedaż bez pozwolenia bądź niszczenie własności członków rodziny, przemoc ekonomiczna (kontrola budżetu osobistego, zmuszanie do oddawania osobistych środków finansowych), odmowa zaspokojenia podstawowych potrzeb osobistych, pozostawienie osoby niezdolnej do samodzielnego funkcjonowania bez wsparcia czy zmuszanie do zażywania substancji odurzających.

Tabela 29. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przemocy domowej w latach 2023 - 2025

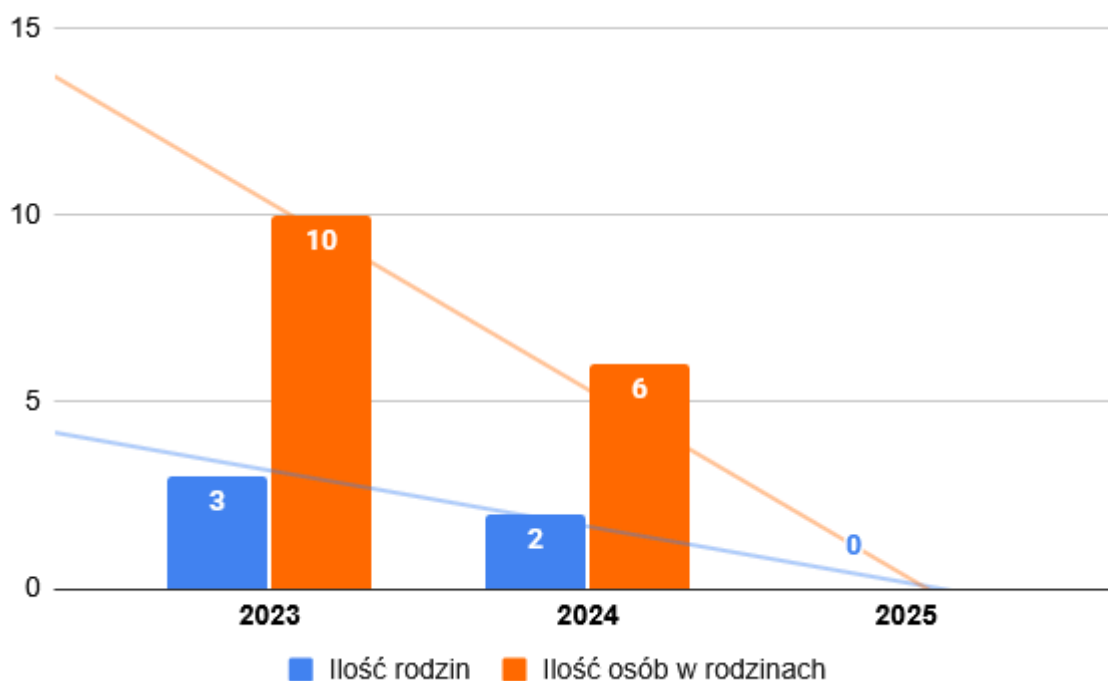
Przyczyna	rok 2023		rok 2024		rok 2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Przemoc domowa	3	10	2	6	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszku za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

Skala zjawiska przemocy domowej w Gminie Wojcieszów w badanym okresie jest niewielka w latach 2023 - 2024. W roku 2025 nikt nie pobierał wsparcia z tego tytułu. Na terenie Gminy Wojcieszów operuje Zespół Interdyscyplinarny, który powołany został na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024 poz. 1673) oraz Uchwała Rady Gminy Wojcieszów w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Wojcieszku. Działania Zespołu koncentrują się na przeciwdziałaniu przemocy domowej i redukcji konsekwencji tego zjawiska. Zespół realizuje swoje postanowienia za pomocą wdrażania zindywidualizowanych działań pomocowych świadczonych w oparciu o opracowywane plany działania.

W roku 2023 świadczenia z tytułu przemocy domowej otrzymywały 3 rodziny, w których żyło 10 osób. W roku 2024 tego typu wsparcie otrzymywały 2 rodziny, w których żyło 6 osób. W roku 2025 nie zarejestrowano beneficjentów tego typu wsparcia. Dane informują o pełnym trendzie spadkowym w analizowanym okresie.

Wykres 17. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przemocy domowej w latach 2023 - 2025

Źródło: Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023 i 2024; Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2025

4.9. Obszar wsparcia osób starszych

Starzenie się społeczeństwa jest powszechnym w Polsce zjawiskiem, którego skala rośnie z roku na rok. Udział seniorów w społecznościach spodziewany jest sukcesywnie rosnąć, co w sposób bezpośredni przekłada się na wzrastającą istotność zaspokojenia potrzeb i oczekiwań tej grupy społecznej. Osoby starsze są grupą szczególnie ważną dla instytucji pomocy społecznej w Gminie Wojcieszków. Osoby w wieku poprodukcyjnym w roku 2024 stanowiły 21,2% populacji Gminy (1364 z 6439 osób).

W Gminie Wojcieszków realizowany jest projekt *CUS w Gminie Wojcieszków* współfinansowany z Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021–2027, dedykowany przede wszystkim osobom starszym, niepełnosprawnym, dzieciom oraz rodzinom. Jego

nadrzędną misją jest zwiększenie równego i szybkiego dostępu do wysokiej jakości usług społecznych.

W zakres realizowanych zadań skierowanych bezpośrednio do seniorów wchodzi m.in. integracja międzypokoleniowa, maksymalizacja efektywności wsparcia socjalnego, wdrażanie zmodyfikowanych lub nowych rozwiązań z obszaru reintegracji społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej, wspieranie potencjału wsparcia w formie usług sąsiedzkich, wolontariatu samopomocy.

Jedną z kluczowych aktywności realizowanych w ramach projektu jest stworzenie i prowadzenie Klubu Międzypokoleniowego w Gminie Wojcieszków. Członkowie Klubu uczestniczą w cyklicznych spotkaniach czterech serii zajęć:

- „Aktywne pokolenia” – zajęcia ruchowe,
- „Razem możemy więcej” – warsztaty międzypokoleniowe,
- „Zdrowie przez pokolenia” – edukacja zdrowotna,
- „Sztuka drogą ku tworzeniu więzi” – warsztaty artystyczne.

Wsparcie seniorów w Gminie Wojcieszków jest także świadczone w ramach projektu *Polityka Senioralna EFS+*, który realizowany jest jako komponent Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Projekt zorientowany jest na zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla osób starszych w wieku 65 lat i więcej, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów znajdujących się w trudnej sytuacji oraz ich opiekunów.

Podsumowanie

Tabela 30. Liczba świadczeniobiorców uzyskujących pomoc społeczną na terenie Gminy Wojcieszków w latach 2018 - 2024.

Rok	Liczba świadczeniobiorców
2018	335
2019	351

2020	304
2021	249
2022	206
2023	196
2024	156

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Wojcieszków za rok 2024

Celem tego rozdziału była analiza danych zastanych, pozyskanych z najnowszych edycji gminnych dokumentów i statystyk dostępnych w bazach krajowych i lokalnych. W przypadku zdecydowanej większości badanych wskaźników zaobserwowano tendencję spadkową, zarówno w kontekście rodzin i żyjących w nich osób korzystających z różnych form wsparcia, jak i konkretnych rodzajów zasiłku okresowego i stałego. Zauważona tendencja jest pozytywnym zjawiskiem, bezpośrednio wynikającym z poprawy sytuacji ekonomicznej mieszkańców, redukcji intensywności doświadczanych przez nich problemów rodzinnych oraz społecznych, co decyduje o obniżonym zapotrzebowaniu na wsparcie w zaspokajaniu potrzeb podstawowych.

W przypadku Gminy Wojcieszków w 2025 roku zidentyfikowano trzy główne przyczyny problemów społecznych:

- ubóstwo,
- przewlekła lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność.

W latach 2023 i 2024 nadrzędnymi przyczynami problemów społecznych były:

- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- przewlekła lub ciężka choroba.

Co istotne, w celu maksymalizacji efektywności diagnozy niezbędne jest przyjęcie perspektywy holistycznej - analizy całości środowiska potrzeb i problemów społecznych w sposób kompleksowy. Zastosowanie tej metodologii pozwala na uchwycenie wzajemnych powiązań, determinantów i czynników decydujących o powstaniu specyficznej sytuacji w

środowisku lokalnym, co w przypadku tradycyjnego, zawężonego podejścia nie byłoby możliwe. Rekomendacje i zalecenia dostarczone w ramach takiej diagnozy będą odznaczać się wysokim współczynnikiem adekwatności, a co za tym idzie, efektywności podejmowanych działań prewencyjnych i pomocowych.

5. Badanie ankietowe

Przeprowadzona powyżej analiza danych zastanych stanowi pierwszy komponent diagnozy sytuacji środowiska pomocy społecznej. Drugim elementem, który stanowi o jej trafności i użyteczności, jest przegląd danych wywołanych pozyskanych w ramach badania ankietowego. Poprzez zastosowanie dualnego podejścia możliwe jest pogłębienie adekwatności uzyskanych wniosków końcowych, a co za tym idzie, maksymalizacji efektywności podejmowanych w oparciu o nie działań.

Badanie ankietowe przeprowadzone zostało wśród dwóch głównych grup społeczności Gminy Wojcieszków - osób dorosłych i uczniów klas VIII szkoły podstawowej. Zastosowana forma badania to badanie online CAWI.

5.1. Analiza wyników badania ankietowego dla dorosłych

Respondentami badania było 194 mieszkańców Gminy, co stanowi grupę reprezentatywną. W badaniu wzięło udział 157 kobiet (80,9%) i 37 mężczyzn (19,1%). Przeważająca większość ankietowanych to osoby w wieku 41-60 lat (70 osób) oraz 31-40 lat (5 osób).

Wykres 18. Struktura osób ankietowanych z podziałem według płci

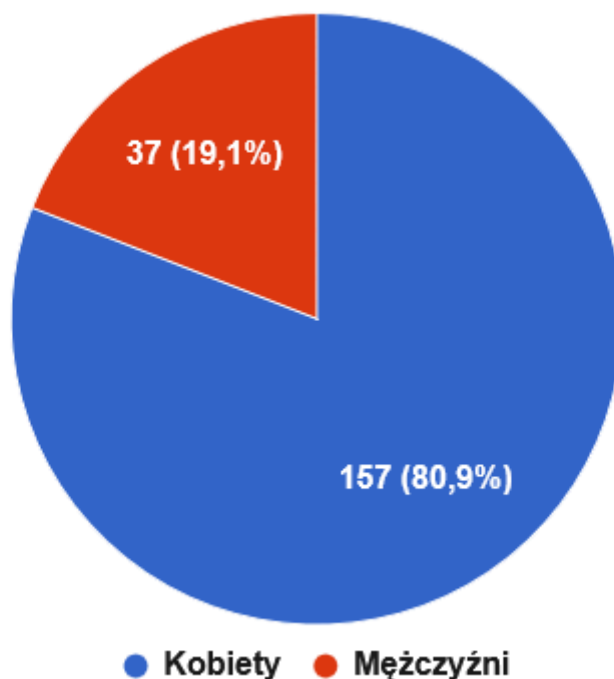
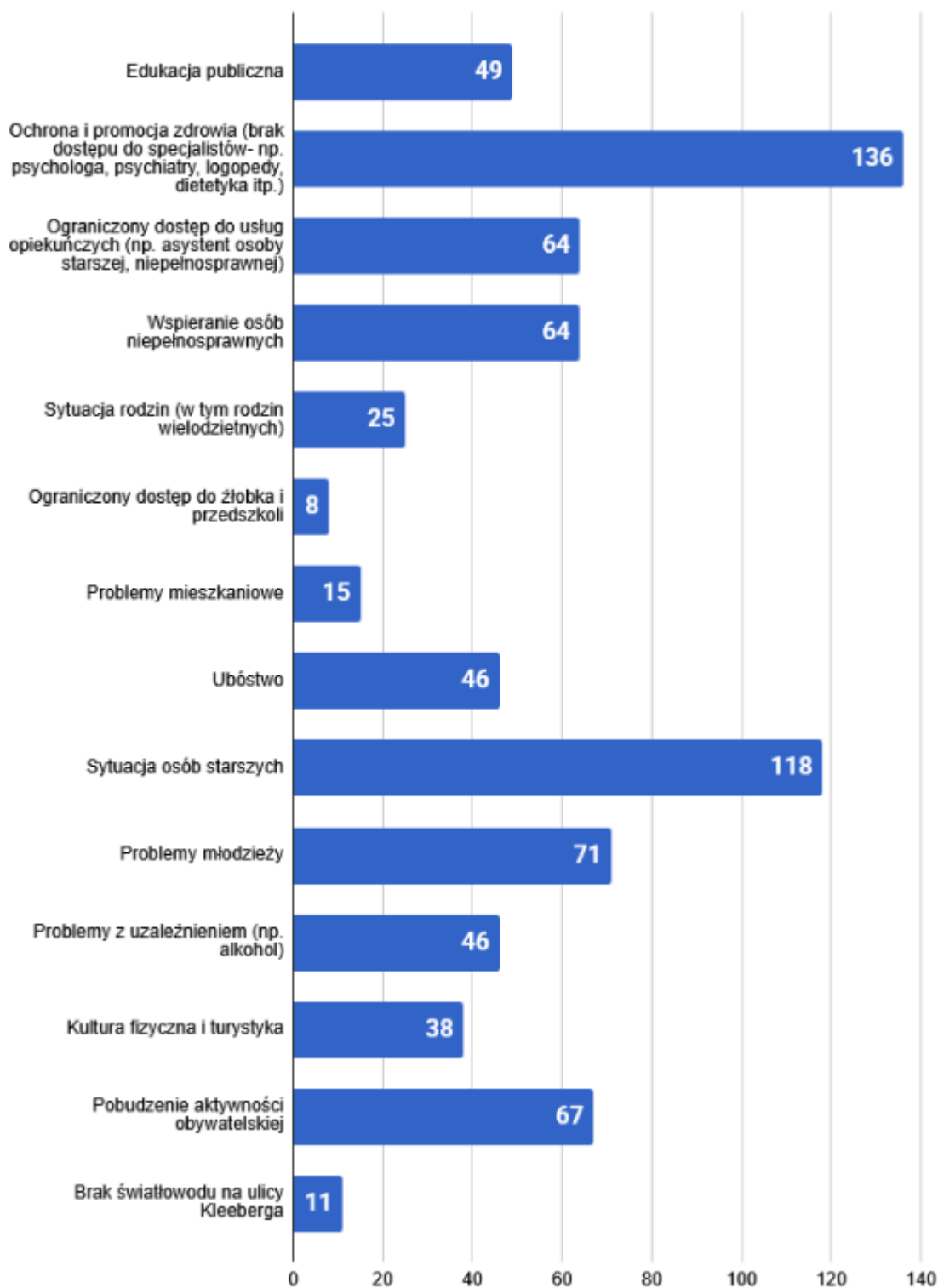

Tabela 31. Grupy wiekowe ankietowanych

Wiek	Liczba osób	Procent ogółu
16-20 lat	0	0,0%
21-30 lat	5	2,6%
31-40 lat	55	28,4%
41-60 lat	70	36,1%
61-70 lat	47	24,2%
71 i więcej	17	8,7%

1. Które z wymienionych obszarów problemów społecznych wymagają Pana/Pani zdaniem pilnego rozwiązania?

Wykres 19. Wskazane przez ankietowanych problemy społeczne wymagające pilnego rozwiązania

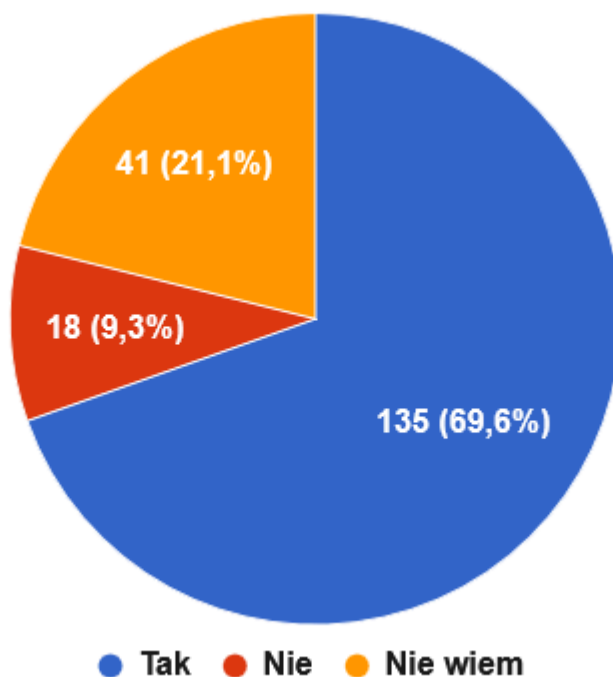
Wśród zarejestrowanych odpowiedzi na pytanie o problemy społeczne wymagające szybkiego rozwiązania wyróżniają się dwie o największej ilości wskazań:

- *Ochrona i promocja zdrowia (brak dostępu do specjalistów - np. psychologa, psychiatry, logopedy, dietetyka itp.)* - **136 wskazań; 70,1% ogółu ankietowanych,**
- *Sytuacja osób starszych* - **118 wskazań; 60,8% ogółu ankietowanych,**
- *Problemy młodzieży* - **71 wskazań; 36,6% ogółu ankietowanych.**

Odpowiedzi “*Pobudzenie aktywności obywatelskiej*”, “*Ograniczony dostęp do usług opiekuńczych (np. asystent osoby starszej niepełnosprawnej)*” oraz “*Wspieranie osób niepełnosprawnych*” zostały wybrane przez kolejno 67, 64 i 64 osoby, co również wskazuje na ich istotność.

2. Czy Pani/Pana zdaniem na terenie Gminy Wojcieszków mieszkają rodziny ubogie?

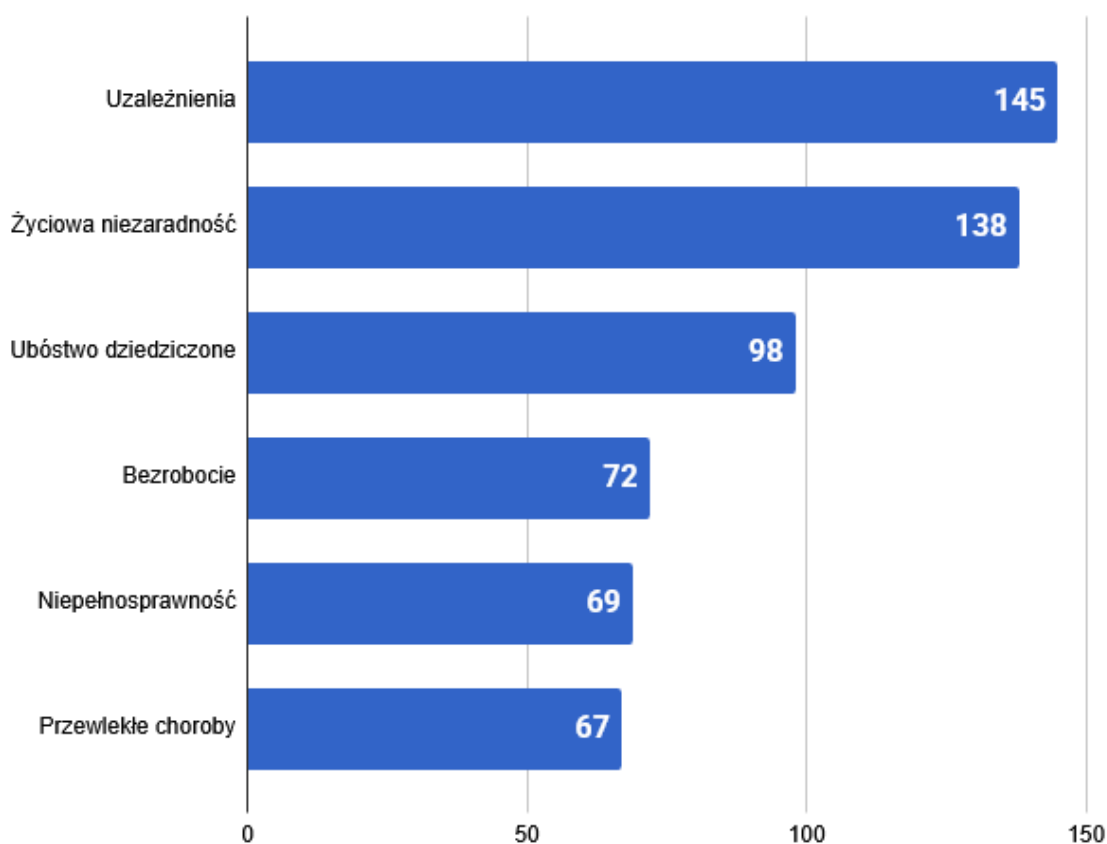
Wykres 20. Struktura odpowiedzi respondentów na pytanie o występowanie ubogich rodzin w Gminie Wojcieszków

Na pytanie o obecność rodzin ubogich na terenie Gminy większość osób ankietowanych (135 osób; 69,6%) odpowiedziała **twierdząco**. 18 osób (9,3%) **zaprzeczyło**, zaś 41 osób udzieliło odpowiedzi “*Nie wiem*”.

3. Jaka jest Pana/Pani zdaniem przyczyna ubóstwa w Gminie Wojcieszków?

Wykres 21. Struktura odpowiedzi na pytanie o główne przyczyny ubóstwa na terenie Gminy

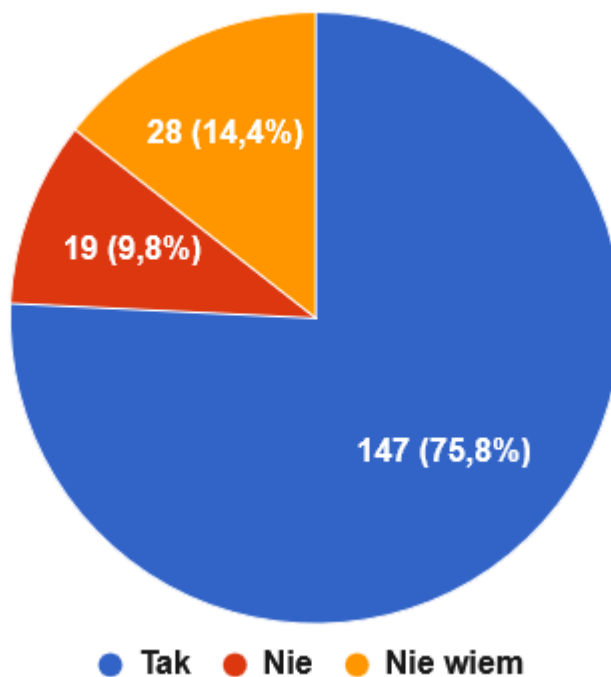
Ankietowani wskazali trzy główne przyczyny ubóstwa w Gminie Wojcieszków:

- **Uzależnienia** (145 wskazań; 74,7% ankietowanych),
- **Życiowa niezaradność** (138 wskazań; 71,7% ankietowanych),
- **Ubóstwo dziedziczne** (98 wskazań; 50,5% ankietowanych).

Trzy pozostałe odpowiedzi (“*Bezrobocie*”, “*Niepełnosprawność*” i “*Przewlekłe choroby*”) uzyskały kolejno 72, 69 i 67 wskazań.

4. Czy Pana/Pani zdaniem na terenie Gminy Wojcieszków występuje problem uzależnień?

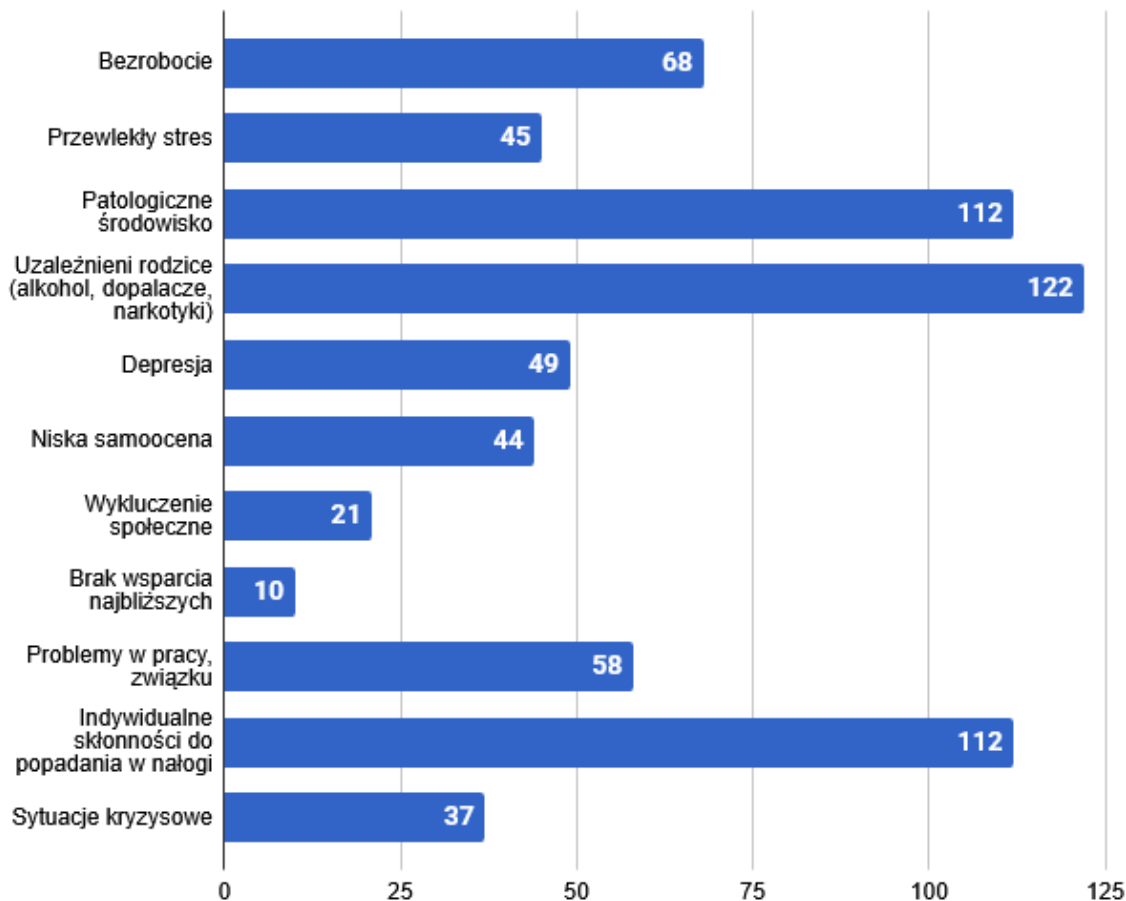
Wykres 22. Odpowiedzi respondentów zapytanych o występowanie problemu uzależnień w Gminie Wojcieszków

Respondenci zapytani o występowanie zjawiska uzależnień na terenie Gminy odpowiadają w większości **twierdząco** (147 osób; 75,8% ankietowanych). **Odmiennego zdania** jest 19 ankietowanych (9,3%). 28 osób (14,4%) udzieliło odpowiedzi "**Nie wiem**".

5. Jaki Pan/Pani zdaniem jest powód uzależnień?

Wykres 23. Struktura odpowiedzi na pytanie o powód obecności problemu uzależnień na terenie Gminy

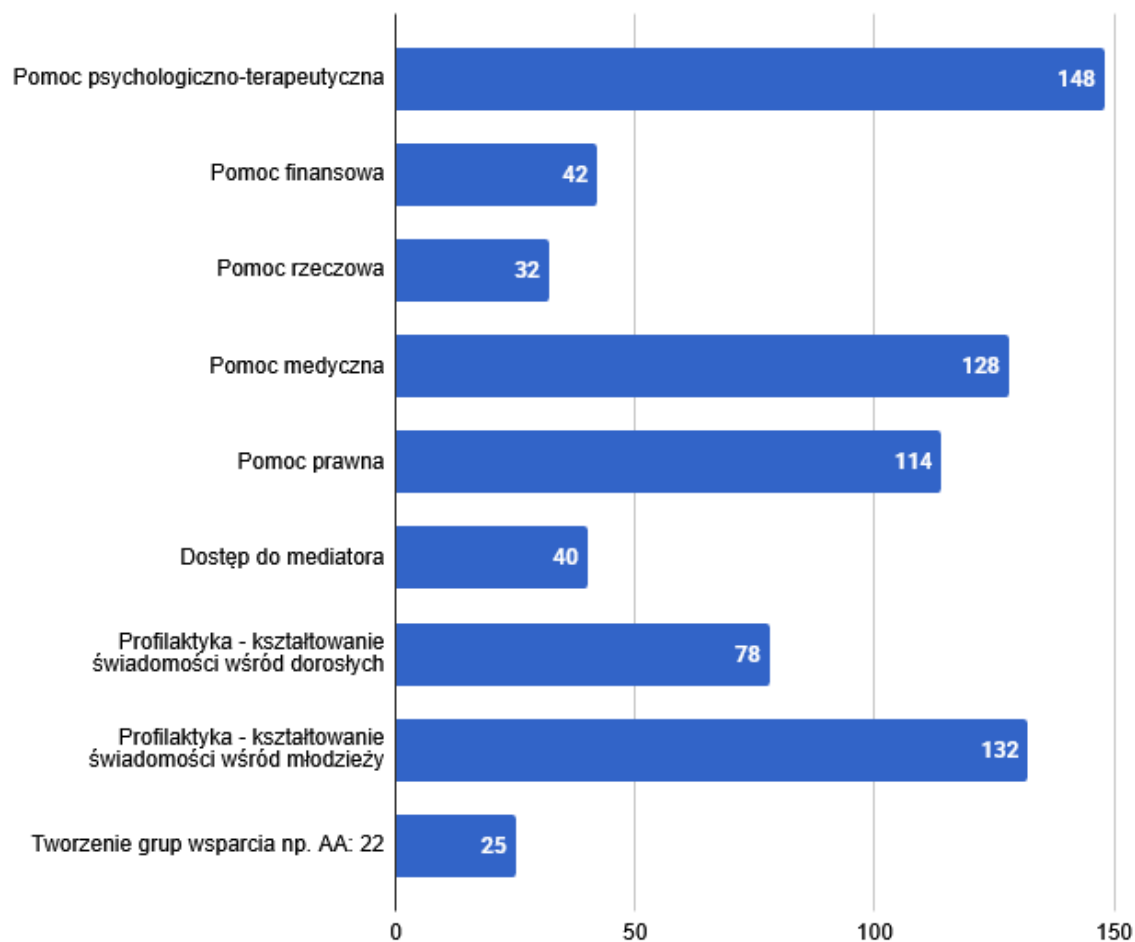

Ankietowani wskazali trzy nadrzędne przyczyny uzależnień w Gminie Wojcieszków:

- **Uzależnieni rodzice (alkohol, dopalacze, narkotyki)** - 122 wskazania; 62,9% ankietowanych
- **Patologiczne środowisko** - 112 wskazań; 57,7% ankietowanych,
- **Indywidualne skłonności do popadania w nałogi** - 112 wskazań; 57,7% ankietowanych.

6. Jakie działania na terenie naszej Gminy powinny zostać podjęte w celu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom?

Wykres 24. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie o rekomendowane działania pomocowe dla osób uzależnionych i ich rodzin

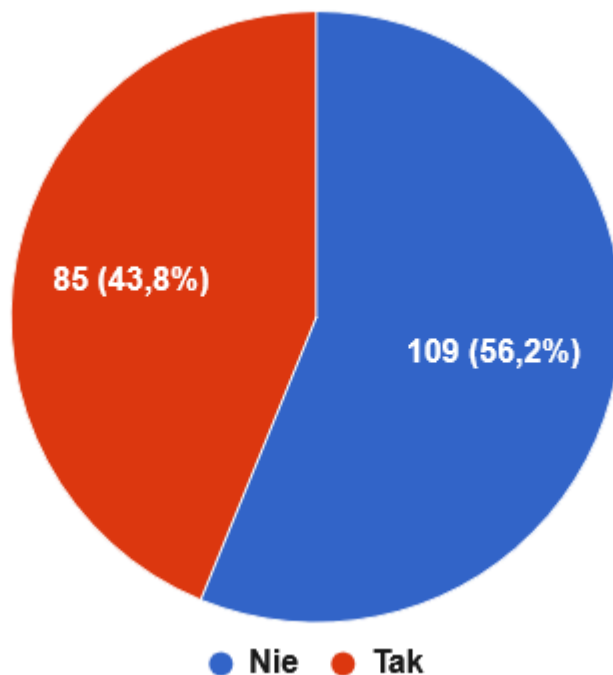

Respondenci zapytani o działania pomocowe, które powinny zostać skierowane do osób uzależnionych i ich rodzin najczęściej wskazywali trzy następujące odpowiedzi:

- **Pomoc psychologiczno-terapeutyczna** - 148 wskazań; 76,3% ankietowanych
- **Profilaktyka - kształtowanie świadomości wśród młodzieży** - 132 wskazania; 68% ankietowanych
- **Pomoc medyczna** - 128 wskazań; 66% ankietowanych.

7. Czy spotkał(a) się Pan/Pani w najbliższym otoczeniu ze zjawiskiem przemocy domowej?

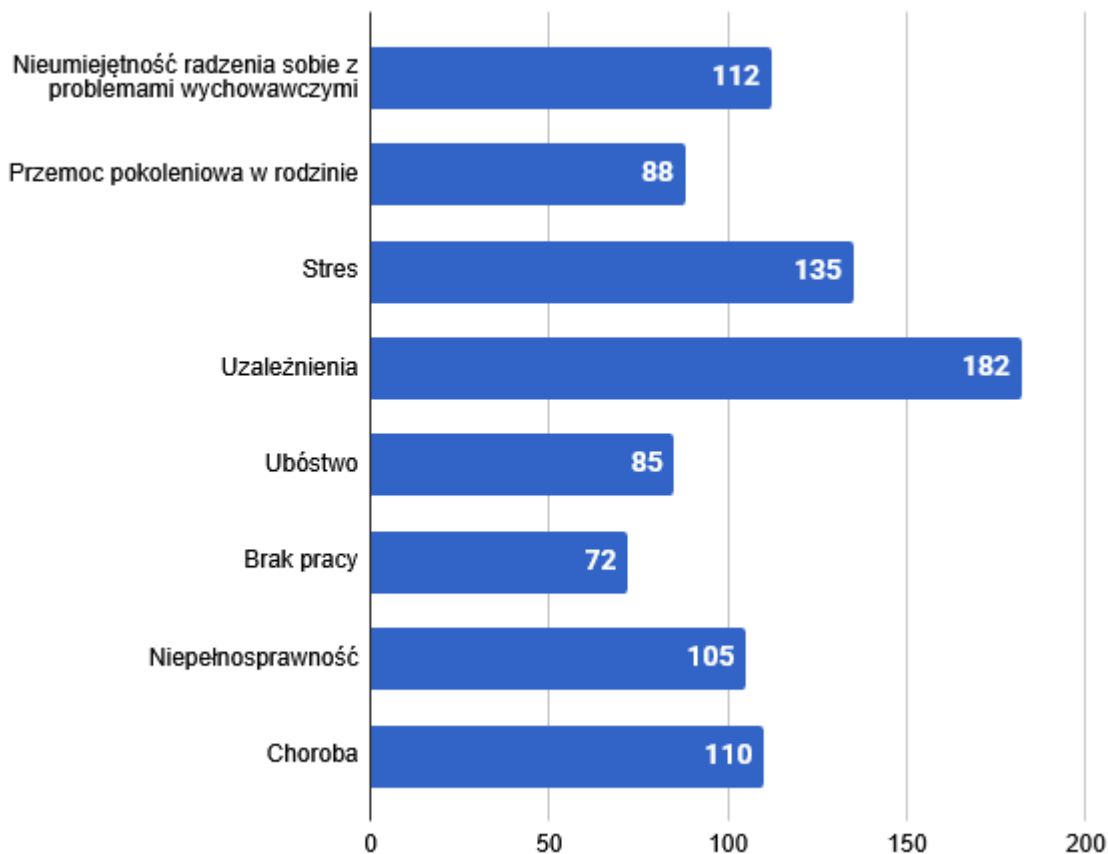
Wykres 25. Odpowiedzi respondentów na pytanie o styczność z przemocą domową w Gminie Wojcieszków

Przeważająca część ankietowanych deklaruje **brak styczności** ze zjawiskiem przemocy domowej w najbliższym otoczeniu (109 osób; 56,2%). 85 osób (43,8%) udzieliło odpowiedzi **twierdzącej**.

8. Jakie są Pana/Pani zdaniem najczęstsze przyczyny przemocy domowej?

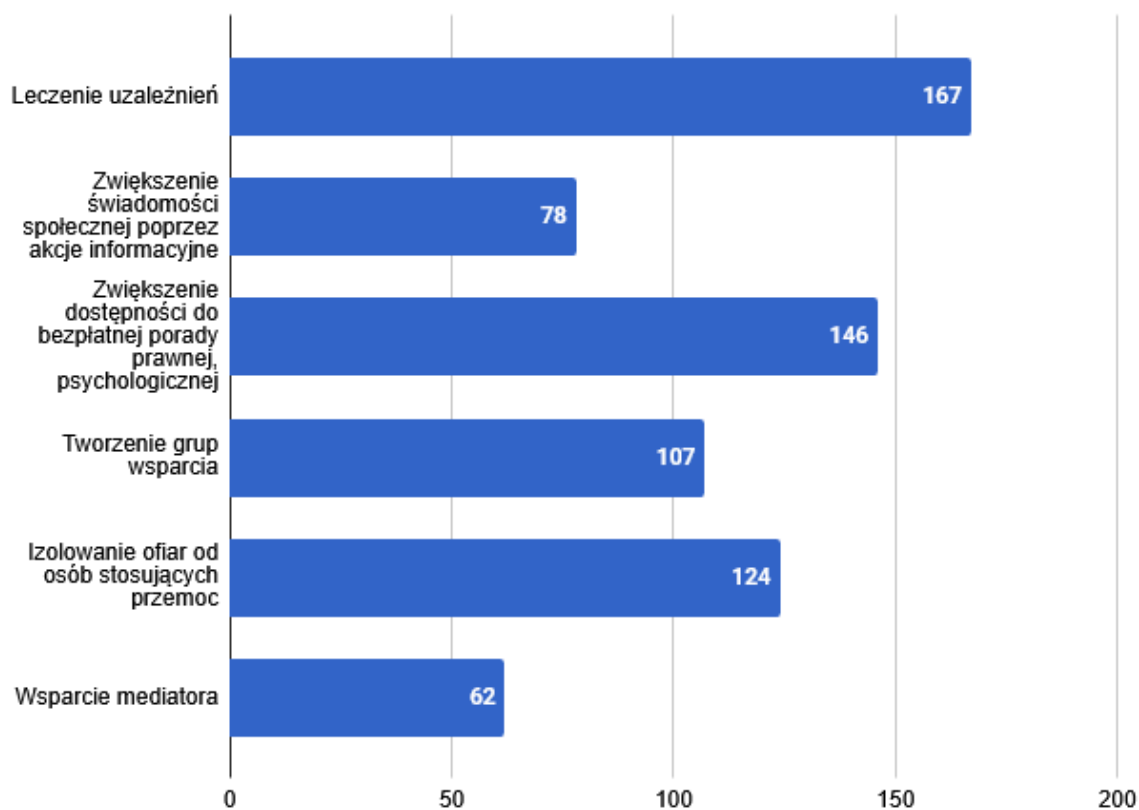
Wykres 26. Odpowiedzi respondentów na pytanie o najczęstsze przyczyny przemocy domowej

Prawie wszyscy ankietowani (182 osoby, 93,8% respondentów) uznali **uzależnienia** za nadrzędną przyczynę przemocy domowej w Gminie Wojcieszków. Trzy kolejne odpowiedzi o największej ilości wskazań to “*Stres*” (135 wskazań; 69,6% respondentów), *Nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi* (112 wskazań; 57,5% respondentów) oraz “*Choroba*” (110 wskazań, 56,7% respondentów).

9. Jakie działania powinny zostać wprowadzone, żeby wspierać osoby zagrożone przemocą?

Wykres 27. Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie o proponowane formy wsparcia osób zagrożonych przemocą

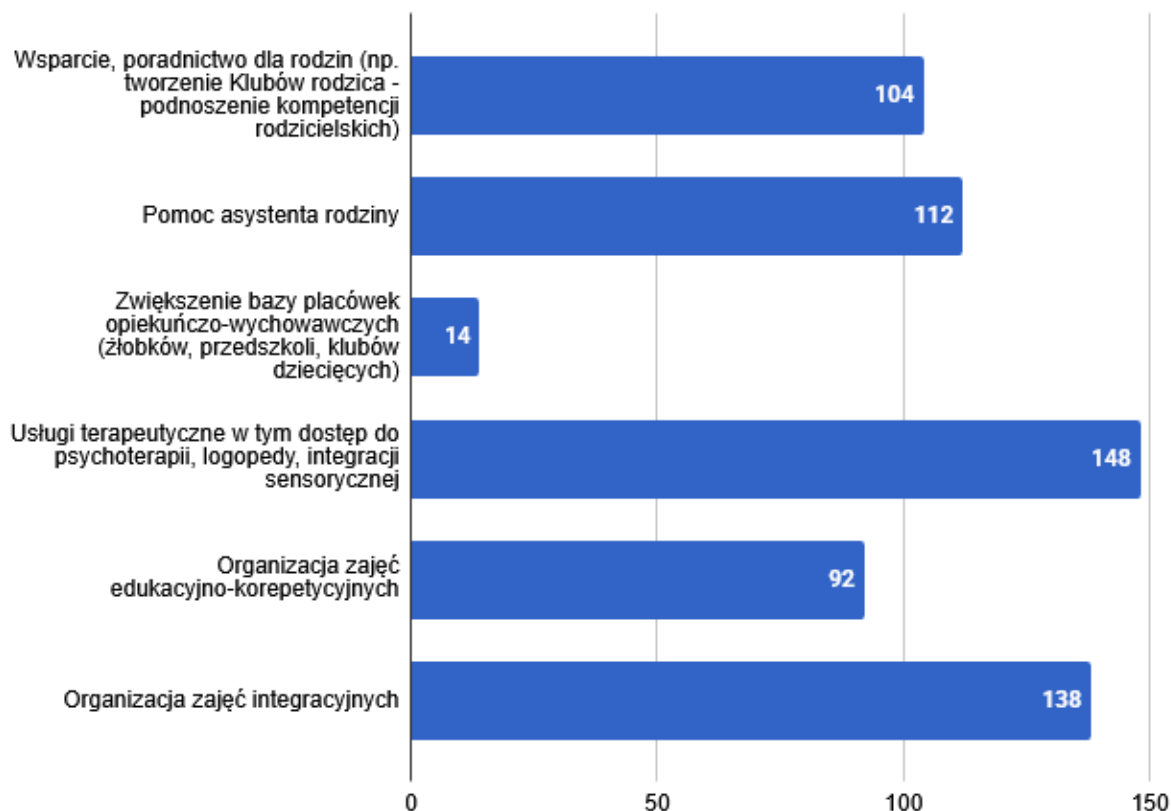

Trzy najczęściej wybierane przez respondentów odpowiedzi to:

- **Leczenie uzależnień** - 167 wskazań; 86,1% respondentów,
- **Zwiększenie dostępności do bezpłatnej porady prawnej, psychologicznej** - 146 wskazań; 75,3% respondentów,
- **Izolowanie ofiar od osób stosujących przemoc** - 124 wskazania; 63,9% respondentów,

10. Jakie działania Pana/Pani zdaniem wpłynęłyby pozytywnie na sytuację rodzin niepełnych i wielodzietnych w Gminie Wojcieszków?

Wykres 28. Odpowiedzi respondentów na temat działań pomocowych dla rodzin niepełnych i wielodzietnych

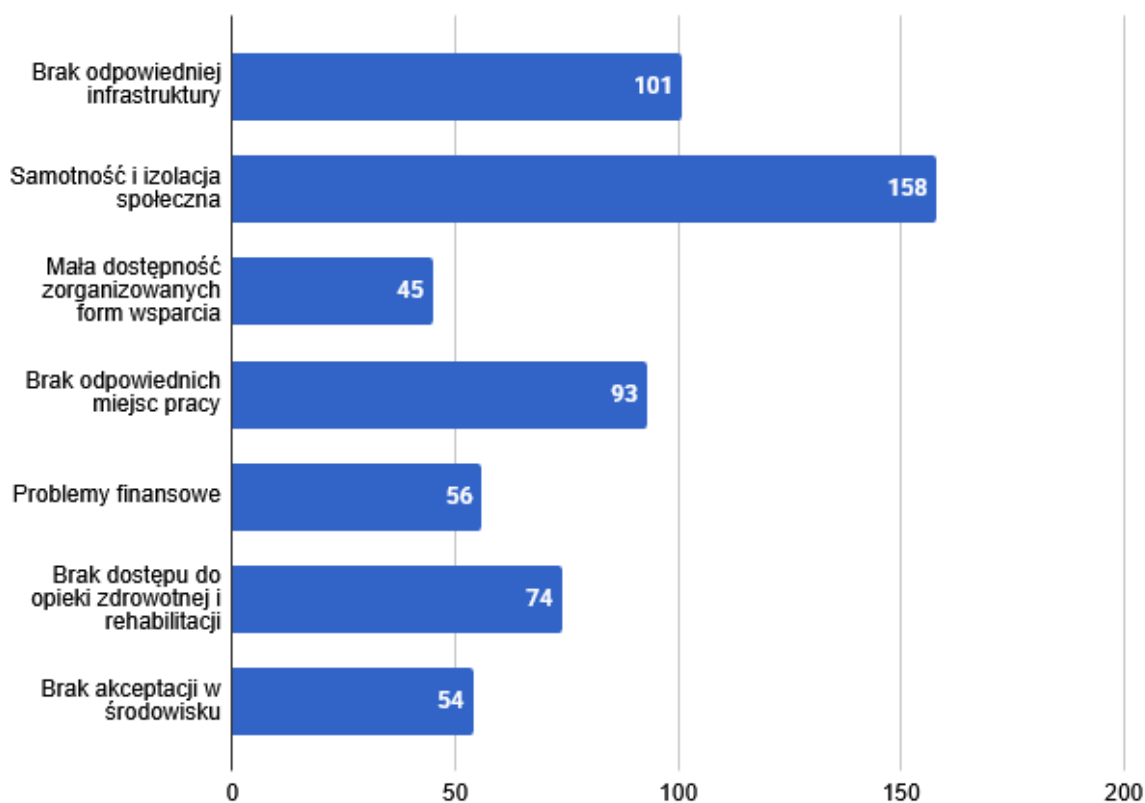

Odpowiedzi ankietowanych na pytanie o działania pomocowe dla rodzin niepełnych i wielodzietnych rozłożone są względnie równomiernie pomiędzy następujące warianty:

- Usługi terapeutyczne w tym dostęp do psychoterapii, logopedii, integracji sensorycznej (**148 wskazań; 76,3% ankietowanych**),
- Organizacja zajęć integracyjnych (**138 wskazań; 71,1% ankietowanych**),
- Pomoc asystenta rodziny (**112 wskazań; 57,7% ankietowanych**),
- Wsparcie, poradnictwo dla rodzin (np. tworzenie Klubów rodzica - podnoszenie kompetencji rodzicielskich) (**104 wskazania; 53,6% ankietowanych**).

11. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne?

Wykres 29. Odpowiedzi ankietowanych zapytanych o główne problemy społeczne, z którymi borykają się osoby niepełnosprawne

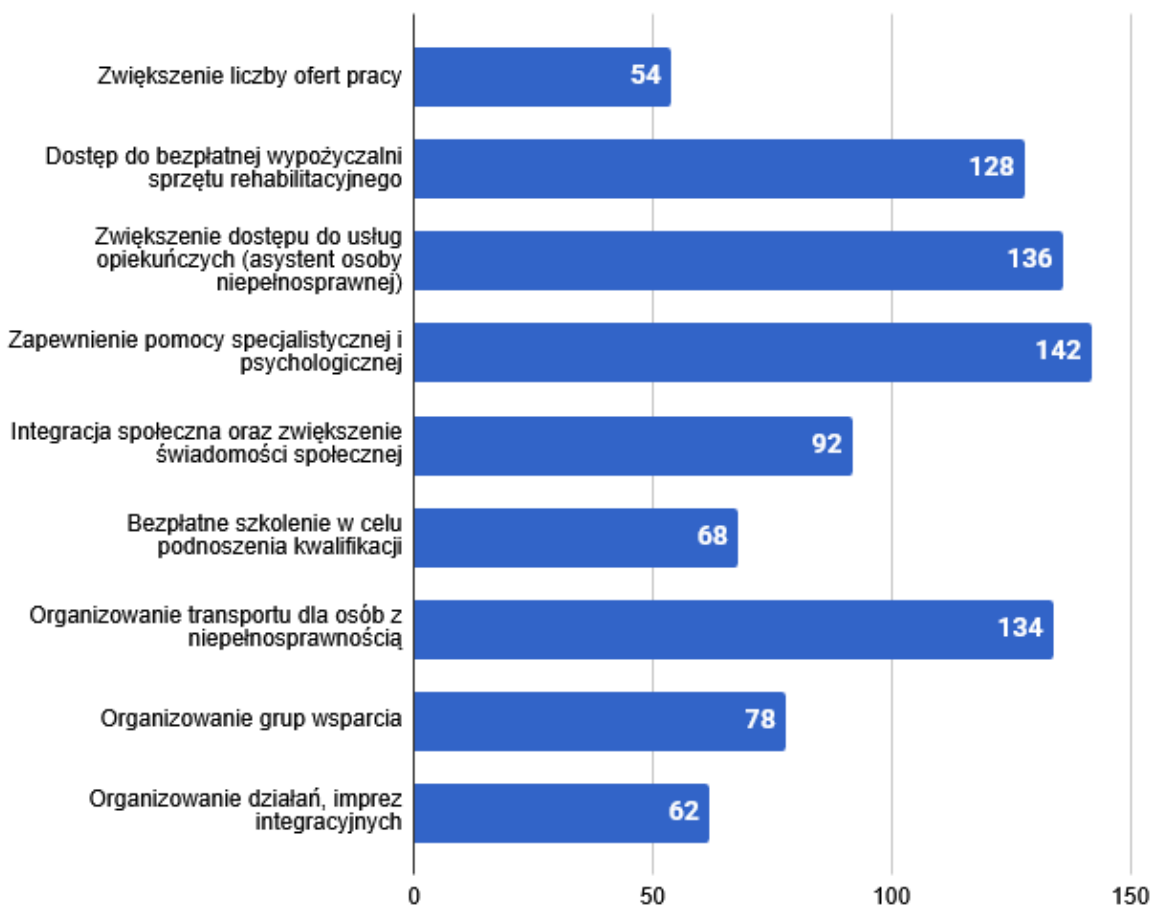

158 ankietowanych (81,4% respondentów) wskazała „*Samotność i izolację społeczną*” jako nadrzędny problem społeczny, którego doświadczają osoby z niepełnosprawnościami w Gminie Wojcieszków.

Odpowiedzi „*Brak odpowiedniej infrastruktury*” i „*Brak odpowiednich miejsc pracy*” zostały wybrane przez odpowiednio 101 i 93 respondentów.

12. Jakie działania Pana/Pani zdaniem ułatwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie Gminy Wojcieszków?

Wykres 30. Odpowiedzi respondentów na temat rekomendowanych form wsparcia włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy

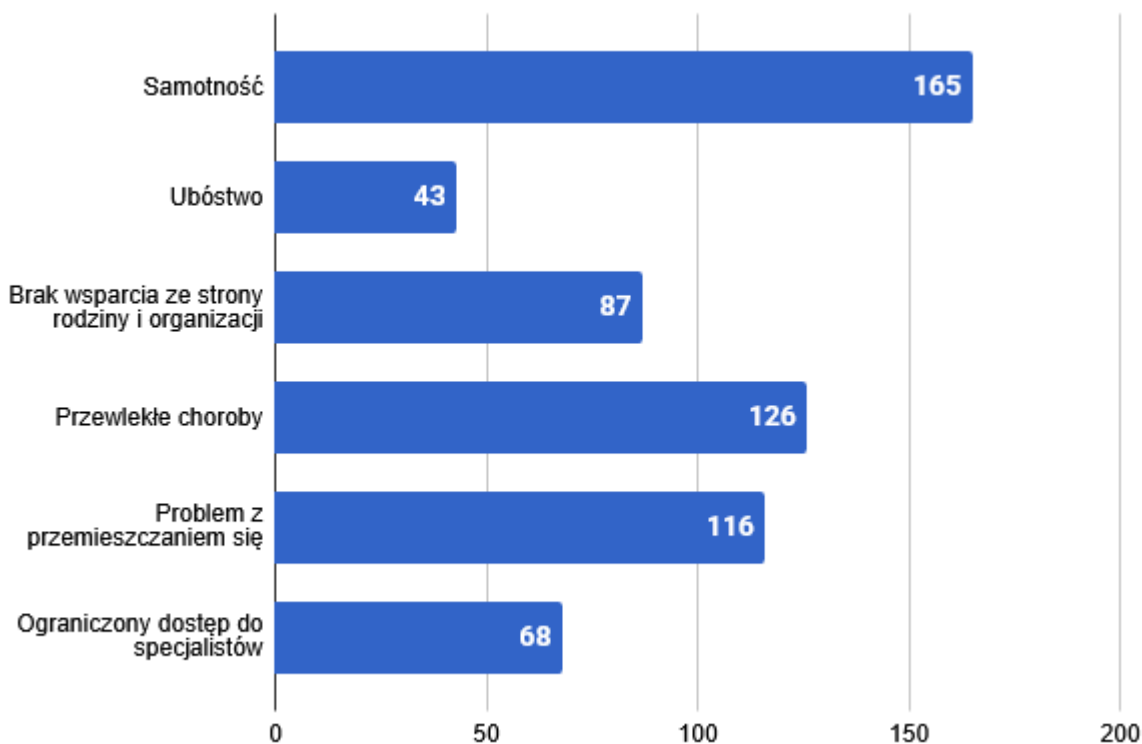

Wśród odpowiedzi ankietowanych najczęściej wskazały następujące warianty:

- **Zapewnienie pomocy specjalistycznej i psychologicznej** (142 wskazania; 73,2% respondentów),
- **Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych** (asystent osoby niepełnosprawnej) (136 wskazań; 70,1% respondentów),
- **Organizowanie transportu dla osób z niepełnosprawnością** (134 wskazania; 69,1% respondentów),
- **Dostęp do bezpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego** (128 wskazań; 66% respondentów).

13. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się seniorzy?

Wykres 31. Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie o najpowszechniejsze wyzwania społeczne, których doświadczają osoby starsze

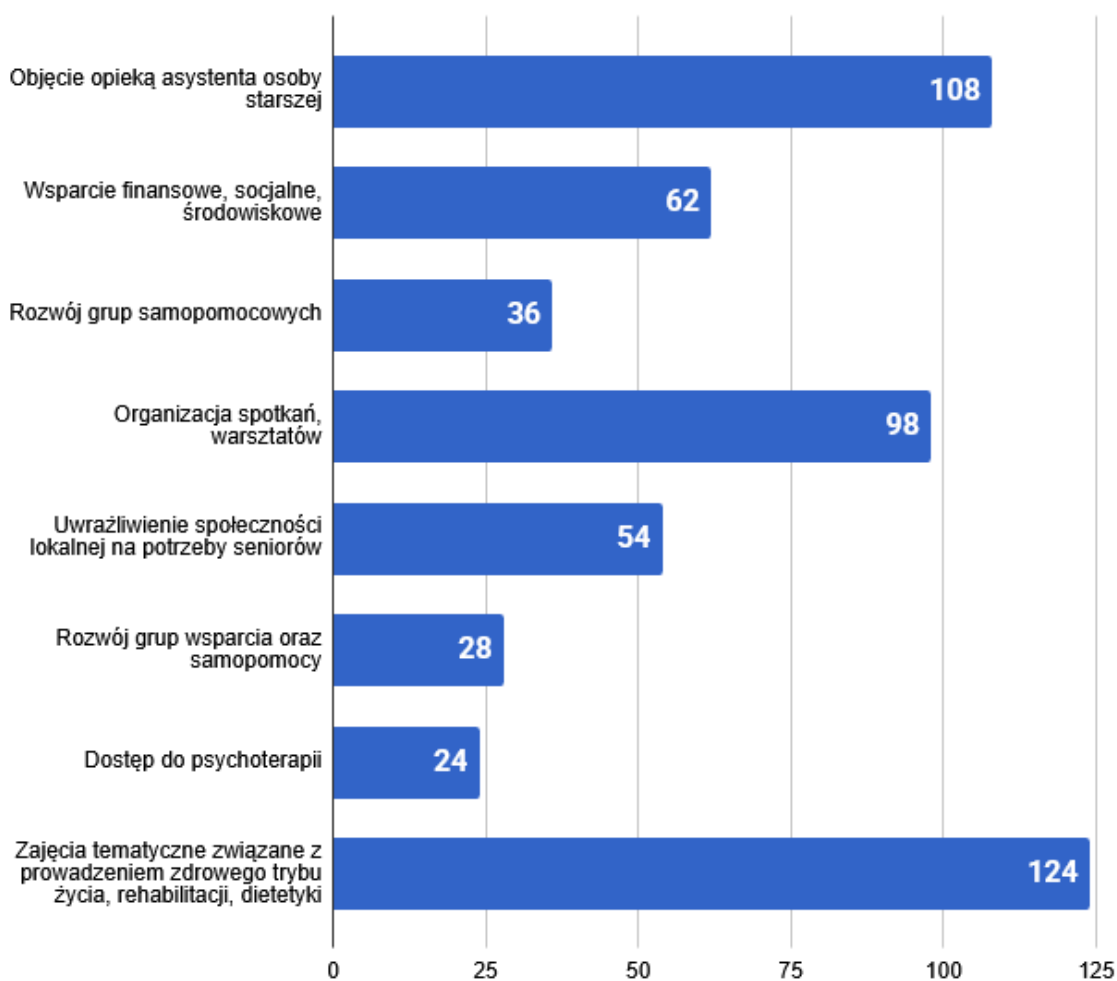
Odpowiedzią wskazywaną przez respondentów najczęściej jako problem społeczny seniorów jest **samotność**. Ten wariant odpowiedzi wskazała zdecydowana większość ankietowanych (165 osób; 85,1% ankietowanych).

Trzy pozostałe odpowiedzi najczęściej wskazywane przez respondentów to:

- "**Przewlekłe choroby**" - 126 wskazań; 64,9% ankietowanych,
- "**Problem z przemieszczaniem się**" - 116 wskazań; 59,8% ankietowanych,
- "**Brak wsparcia ze strony rodziny i organizacji**" - 87 wskazań; 44,8% ankietowanych.

14. Jakie działania Pana/Pani zdaniem umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie Gminy Wojcieszków?

Wykres 32. Odpowiedzi ankietowanych dotyczące rekomendowanych form wsparcia włączenia społecznego seniorów

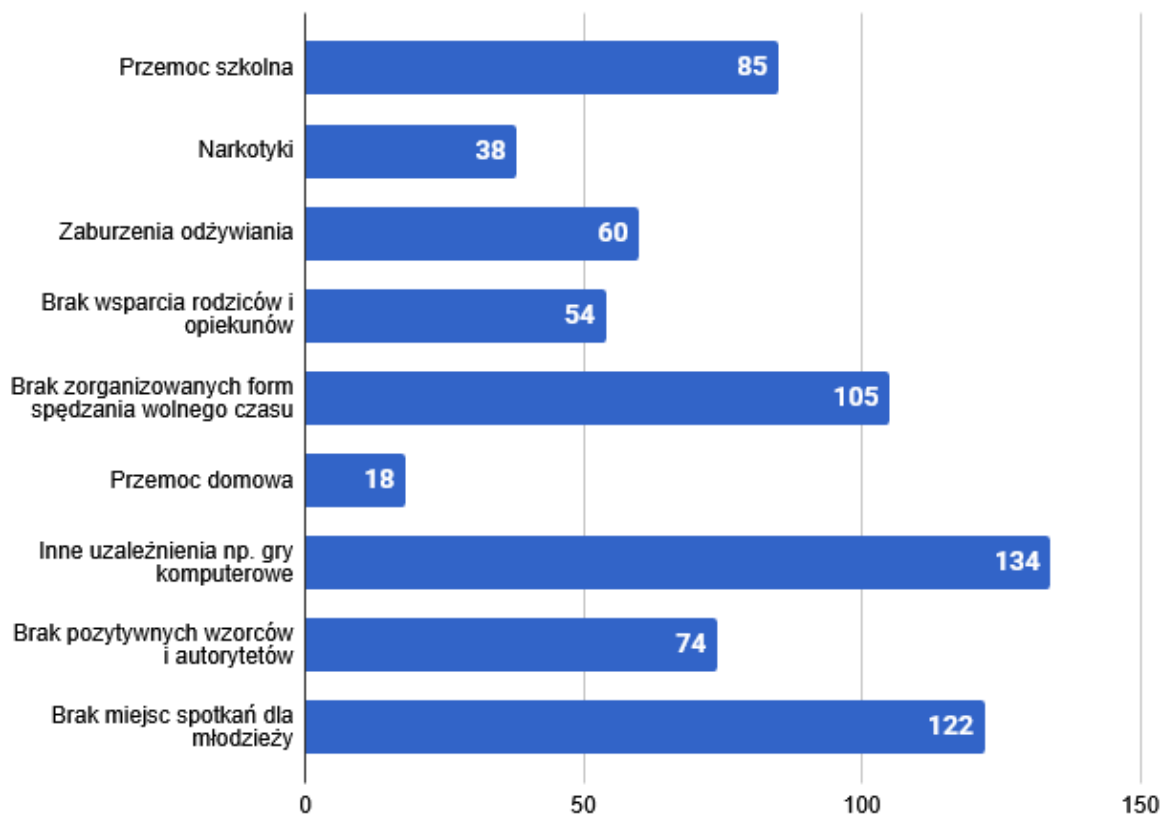

Trzy najczęściej wskazywane odpowiedzi to:

- **Zajęcia tematyczne związane z prowadzeniem zdrowego trybu życia, rehabilitacji, dietetyki** (124 ankietowanych; 63,9% respondentów),
- **Objęcie opieką asystenta osoby starszej** (108 ankietowanych; 55,7% respondentów).
- **Organizacja spotkań, warsztatów** (98 ankietowanych; 50,5% respondentów),

15. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie Gminy Wojcieszków?

Wykres 33. Struktura odpowiedzi respondentów na pytanie o problemy społeczne dzieci i młodzieży

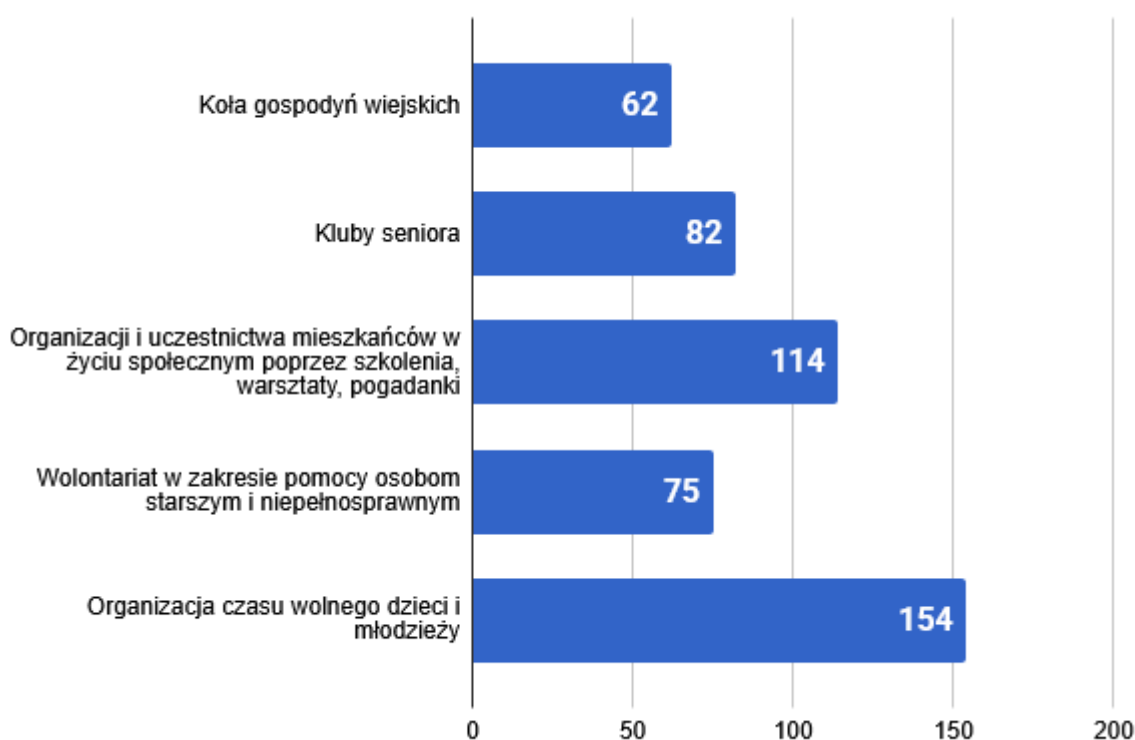

Wśród odpowiedzi udzielonych przez ankietowanych cztery problemy otrzymały największą ilość wskazań:

- **“Inne uzależnienia np. gry komputerowe”** - 134 osoby; 69,1% respondentów,
- **”Brak miejsc spotkań dla młodzieży”** - 122 osoby; 62,9% respondentów,
- **“Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu”** - 105 osób; 54,1% respondentów,
- **“Przemoc szkolna”** - 85 osób; 43,8% respondentów.

16. Czy według Pana/Pani na terenie Gminy Wojcieszków konieczna jest pomoc w zakresie pobudzania aktywności lokalnej istniejących lub nowych form działalności lokalnych takich jak:

Wykres 34. Odpowiedzi ankietowanych na temat wsparcia pobudzania aktywności lokalnej

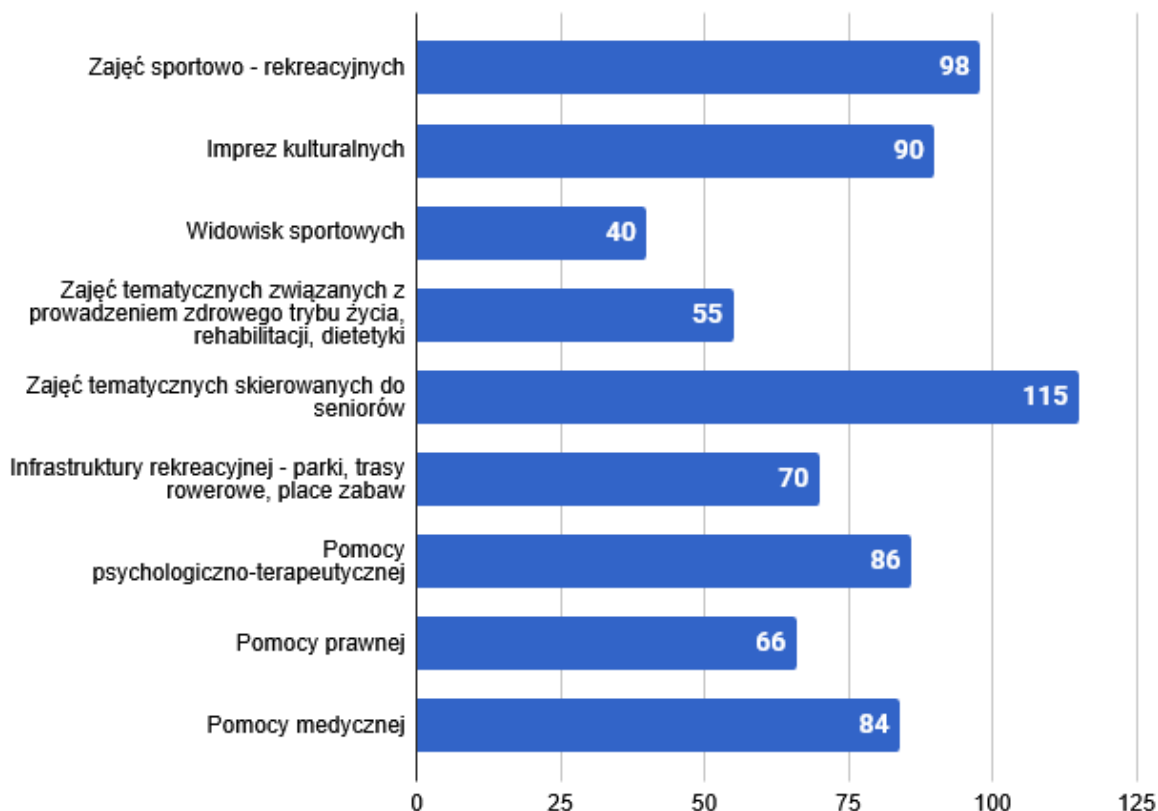

Większość respondentów (**154 osoby, 79,4% ankietowanych**) uznała “*Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży*” za formę aktywności lokalnej wymagającej wsparcia w największym stopniu.

Odpowiedzią z drugą największą ilością wskazań była “*Organizacja i uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym poprzez szkolenia, warsztaty, pogadanki*” (**114 osób, 58,8% ankietowanych**).

17. Czy mieszkańcy Gminy mają zapewniony dostęp do:

Wykres 35. Struktura odpowiedzi respondentów na pytanie o dostęp do infrastruktury, usług i różnorodnych form wsparcia

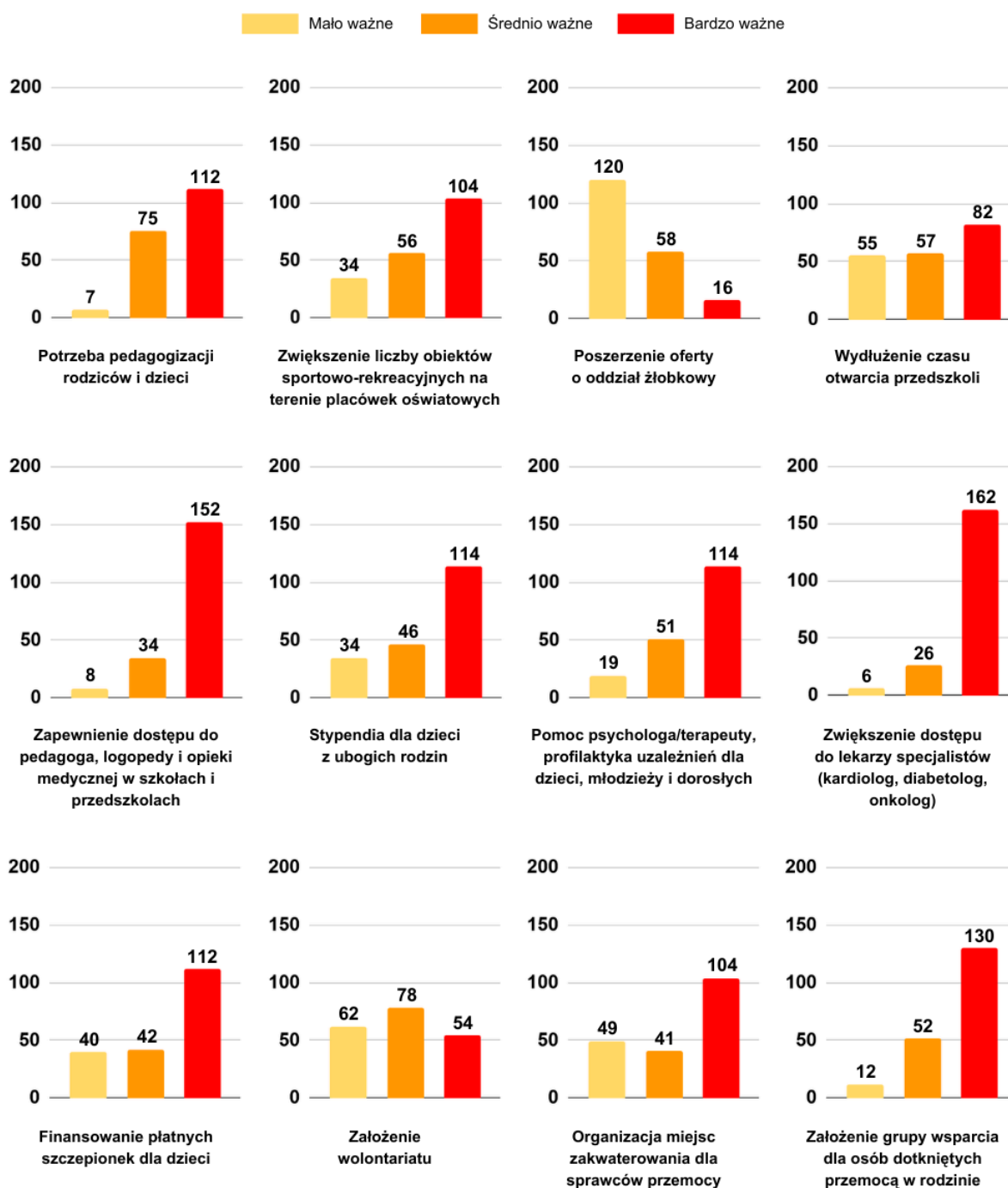

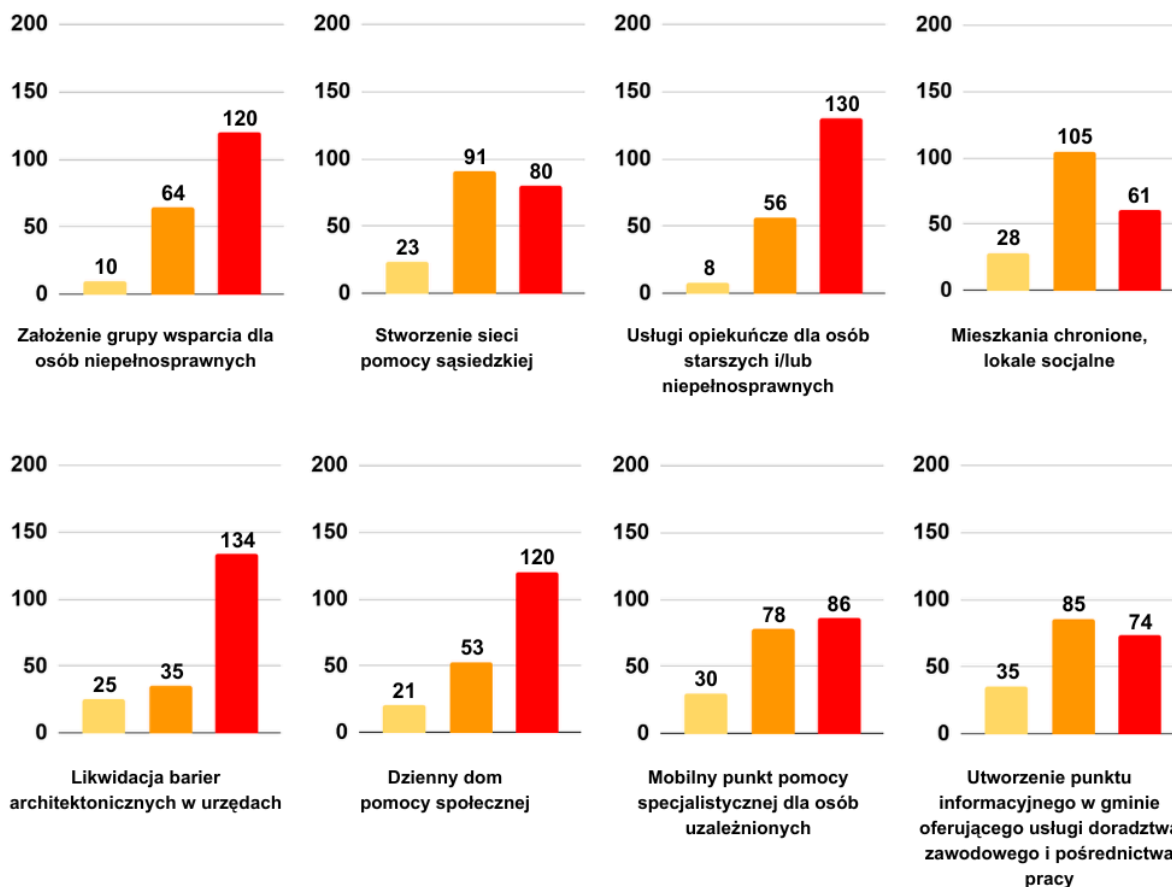
Zidentyfikowano cztery warianty odpowiedzi, które uzyskały najwięcej wskazań ankietowanych:

- **“Zajęcia tematyczne skierowane do seniorów”** - 115 ankietowanych; 59,3% respondentów,
- **“Zajęcia sportowo - rekreacyjne”** - 98 ankietowanych; 50,5% respondentów,
- **“Imprezy kulturalne”** - 90 ankietowanych; 46,4% respondentów,
- **“Pomoc psychologiczno - terapeutyczna”** - 86 ankietowanych; 44,3% respondentów,
- **“Pomoc medyczna”** - 84 ankietowanych; 43,3% respondentów.

18. Proszę wskazać w jakim stopniu uważa Pani/Pan wskazane poniżej zadania za ważne (bądź nieważne).

Wykres 36. Odpowiedzi ankietowanych zapytanych o istotność danych zagadnień z obszaru pomocy społecznej

Analiza struktury odpowiedzi ankietowanych na to pytanie dostarcza następujących wniosków na temat najistotniejszych zagadnień z zakresu opieki społecznej:

- Konieczność zwiększenia dostępu do lekarzy specjalistów (kardiologa, diabetologa, onkologa) - **162 wskazania jako “bardzo ważne”**,
- Potrzeba zapewnienia dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach - **152 wskazania jako “bardzo ważne”**,
- Likwidacja barier architektonicznych w urzędach - **134 wskazania jako “bardzo ważne”**.

19. Jeżeli mają Państwo dodatkowe sugestie to proszę o wpisanie poniżej

W ramach pytania 19. ankietowani otrzymali możliwość udzielenia długiej odpowiedzi otwartej. Najczęściej omawiane propozycje i zagadnienia to:

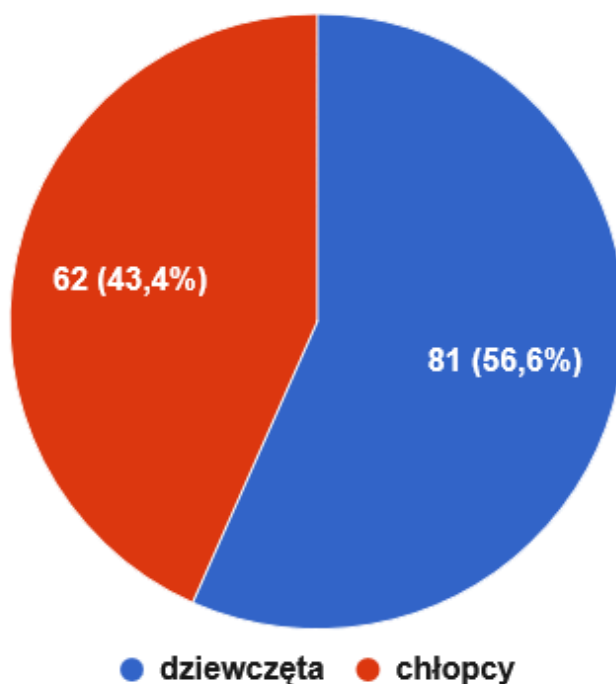
- redukcja usług pomocy psychologicznej z uwagi na brak otwartości społecznej i zastąpienie ich wsparciem w formie spotkań seniorów i zajęć dla dzieci,
- zwiększenie ilości i jakości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- informacja o braku sieci światłowodowej na całej ulicy Kleeberga.

5.2. Analiza wyników badania ankietowego dla młodzieży

Badanie ankietowe zostało pogłębione poprzez udział lokalnej młodzieży. Ankieta dla tej grupy społecznej została zaprojektowana z myślą o specyficznych potrzebach i problemach doświadczanych przez młodzież.

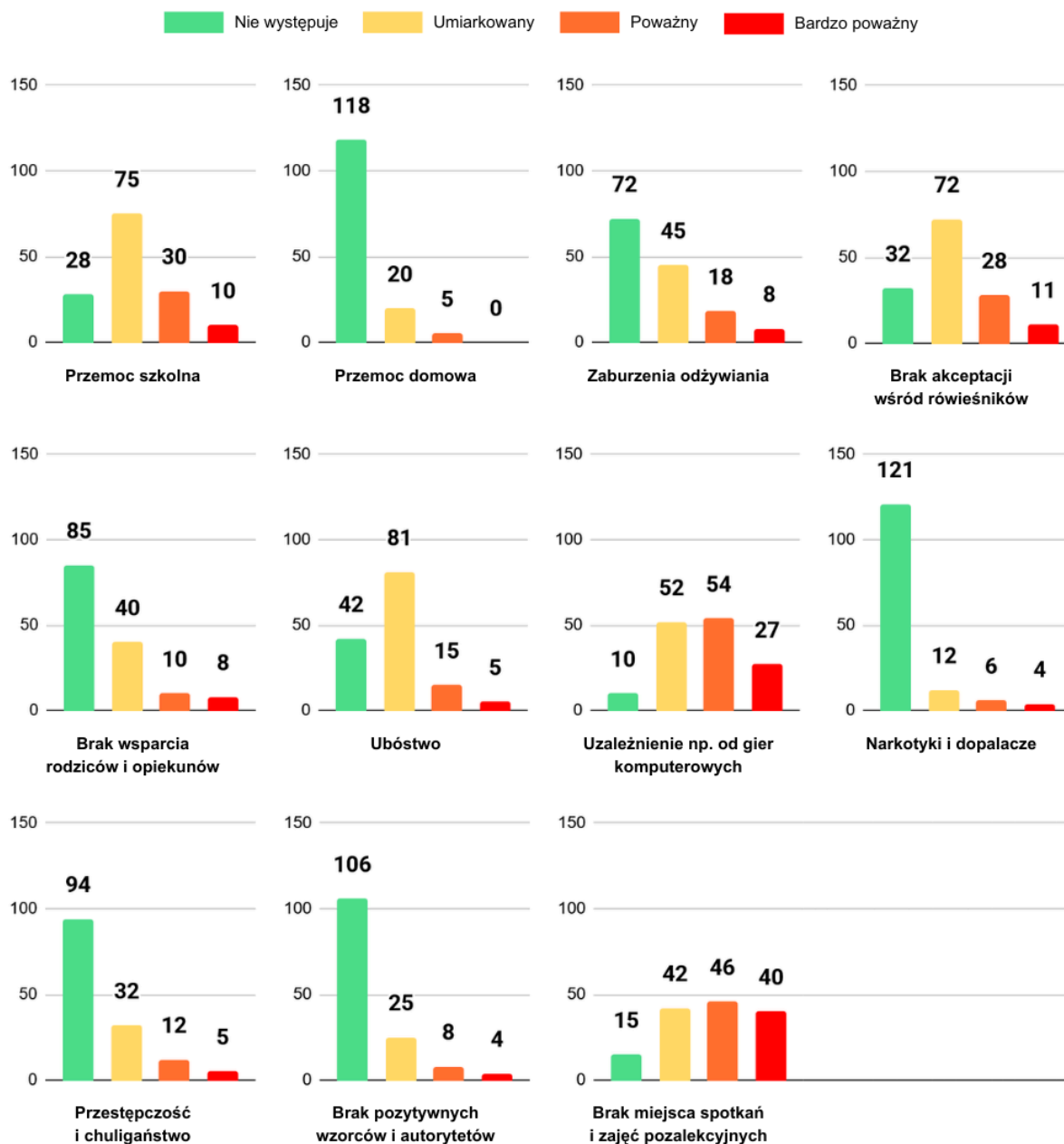
W badaniu wzięły udział łącznie 143 osoby - 81 dziewcząt (**56,6%**) i 62 chłopców (**43,4%**).

Wykres 37. Podział ankietowanych według płci

1. Jak oceniasz istotność poniższych zagrożeń na terenie naszej gminy?

Wykres 38. Struktura odpowiedzi młodzieży na pytanie o istotność konkretnych problemów społecznych

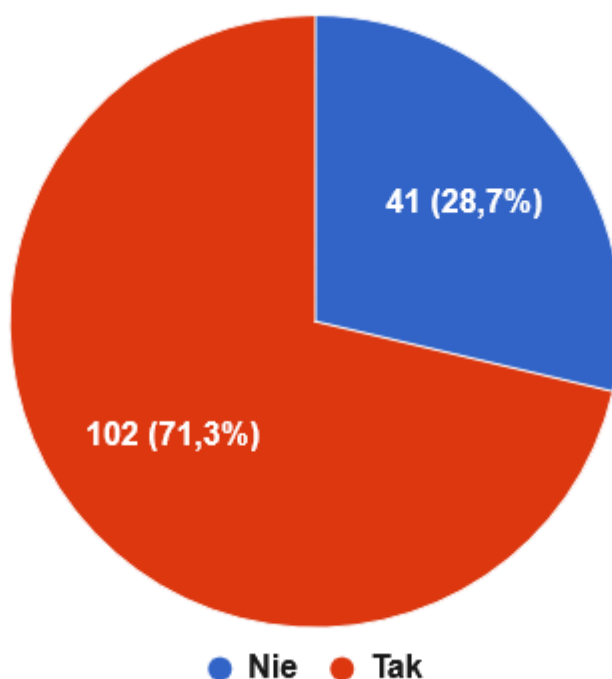
Analiza powyższych odpowiedzi dostarcza następujących wniosków:

- problemy społeczne z największą ilością przypadków zidentyfikowania jako **“Poważne”** lub **“Bardzo poważne”** to:

- **“Brak miejsca spotkań i zajęć pozalekcyjnych”** - łącznie 86 wskazań (60,1% ankietowanych),
  - **“Uzależnienie np. od gier komputerowych”** - łącznie 81 wskazań (56,6% ankietowanych).
- istotnymi wyzwaniami zaobserwowanymi na podstawie ilości wskazań stopnia **“Umiarkowany”** są ponadto:
    - **“Ubóstwo”** - 81 wskazań (56,6% ankietowanych),
    - **“Przemoc szkolna”** - 75 wskazań (52,4% ankietowanych),
    - **“Brak akceptacji wśród rówieśników”** - 72 wskazania (50,3% ankietowanych).

2. Czy spotkałeś się ze zjawiskiem przemocy w Twojej szkole?

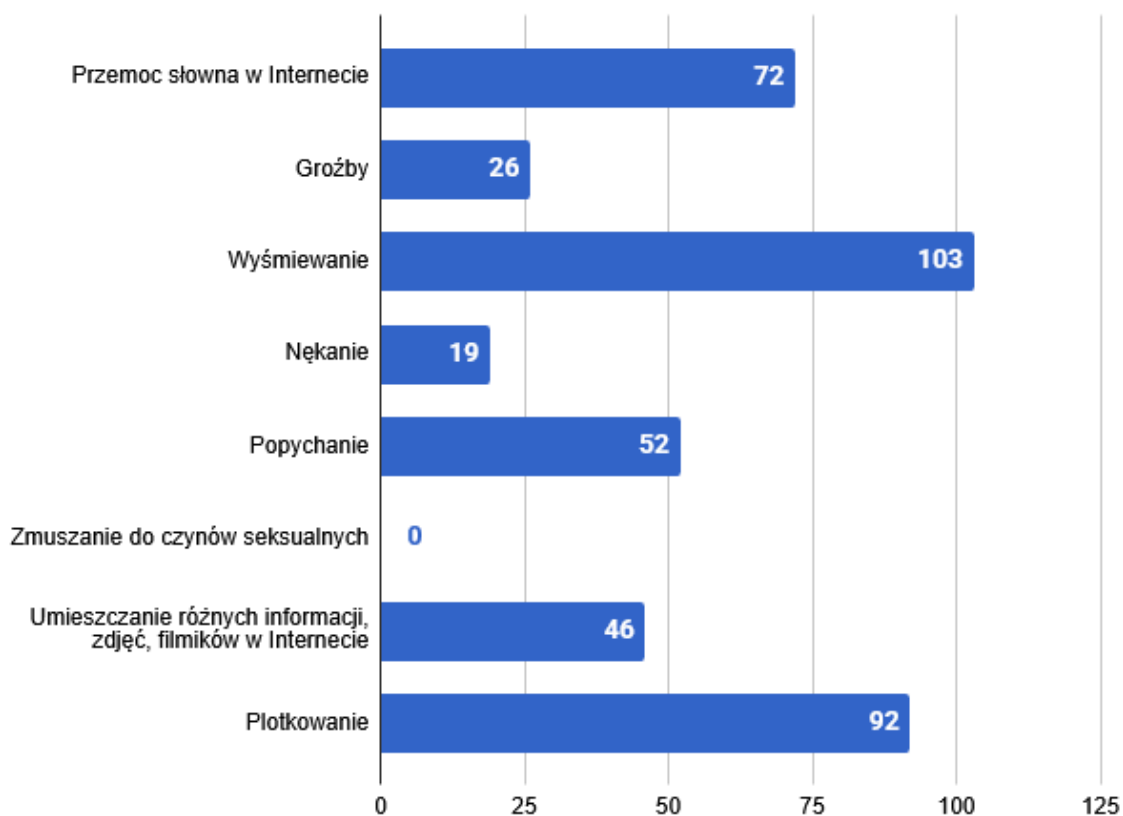
Wykres 39. Odpowiedzi młodzieży dotyczące styczności ze zjawiskiem przemocy w szkole

102 ankietowanych (71,3%) informuje o styczności z przemocą w szkole. 41 osób (28,7%) udzieliło odmiennej odpowiedzi.

3. Z jakim rodzajem przemocy się spotkałeś?

Wykres 40. Odpowiedzi młodzieży dotyczące konkretnych rodzajów przemocy z jaką mieli styczność

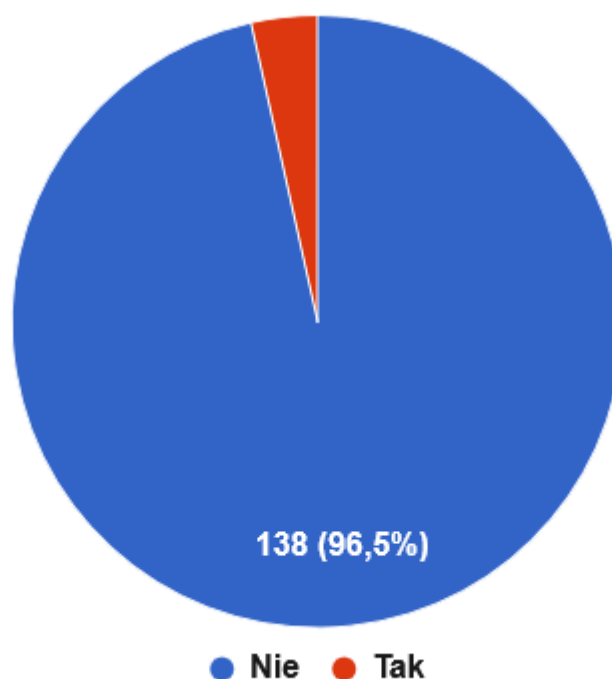

Wśród udzielonych odpowiedzi dwie formy przemocy uzyskały największą ilość wskazań:

- **“Wyśmiewanie”** (103 osoby; 72%),
- **“Plotkowanie”** (92 osób; 64,3%).

4. Czy spotkałeś się ze zjawiskiem przemocy domowej?

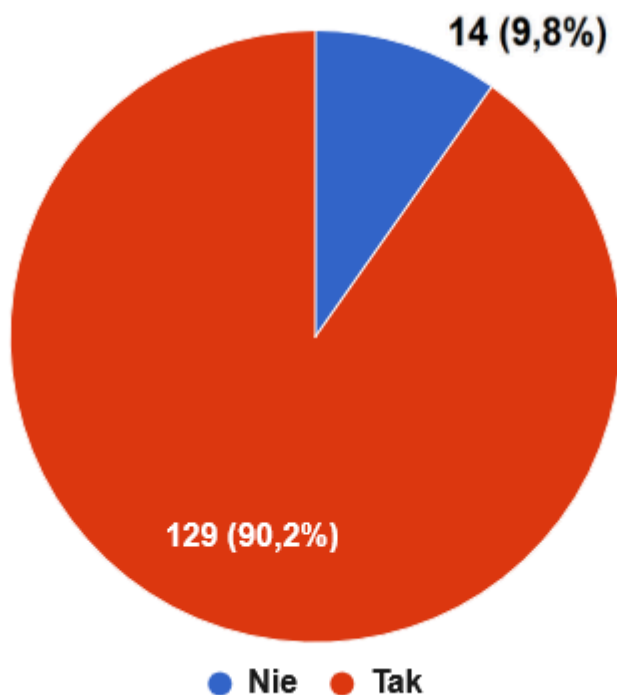
Wykres 41. Odpowiedzi ankietowanych dotyczące doświadczenia przemocy domowej

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów (138 osób; 96,5%) informuje o braku doświadczenia przemocy domowej. **Pięć osób** (3,5%) przyznało, że miało styczność z przemocą w domu.

5. Czy istnieje zaufana osoba, do której możesz zwrócić się z problemem?

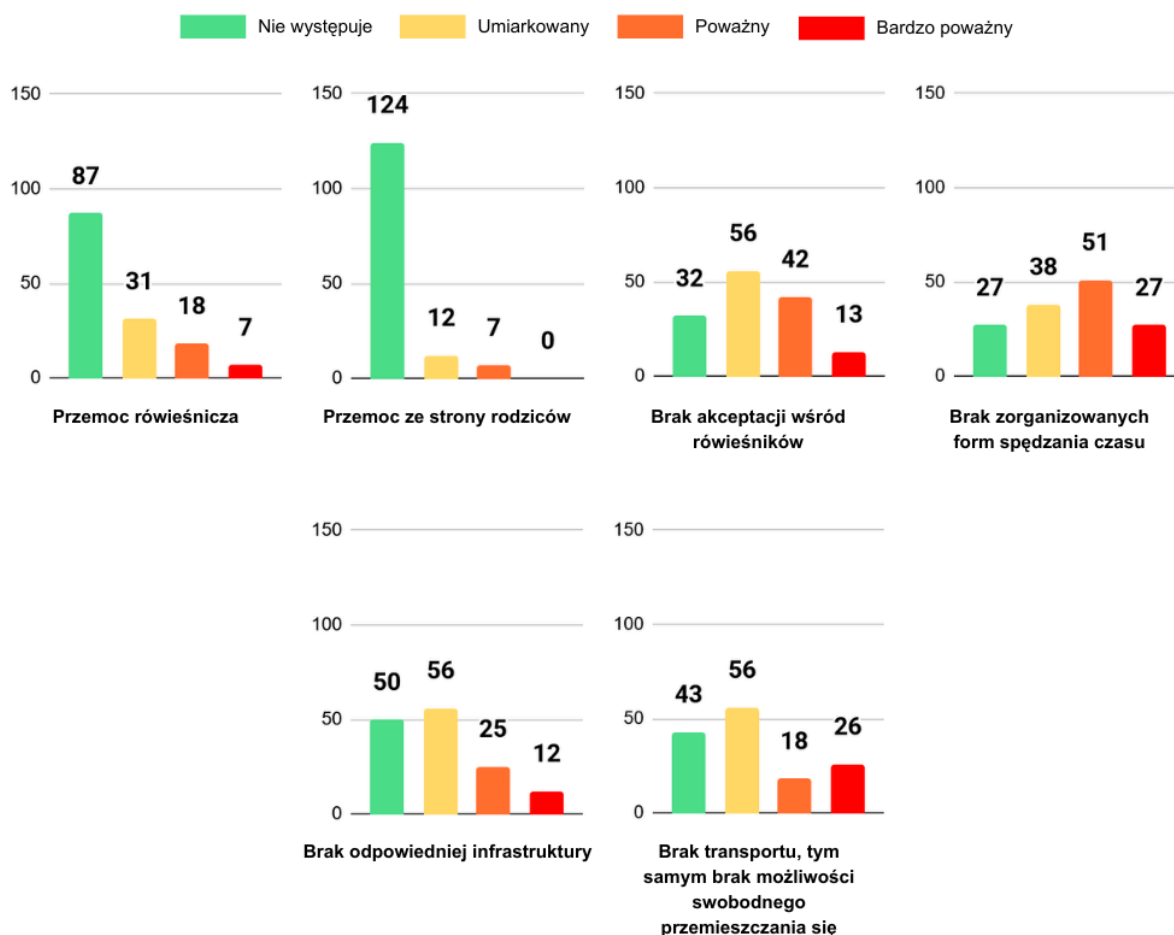
Wykres 42. Odpowiedzi respondentów zapytanych o dostęp do wsparcia osób trzecich

90,2% respondentów (129 osób) przyznało, że mają dostęp do osoby, do której mogą zwrócić się w razie problemów. **14 osób** (9,8%) odpowiedziało, że nie mają w swoim otoczeniu takiej osoby.

6. Jak oceniasz występowanie problemów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na terenie naszej Gminy?

Wykres 43. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie o występowanie problemów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Uczniowie ocenili intensywność problemów doświadczanych przez młodzież niepełnosprawną. Poniżej przedstawiono odpowiedzi o najwyższej zagregowanej ilości wskazań jako „Poważne” i „Bardzo poważne”:

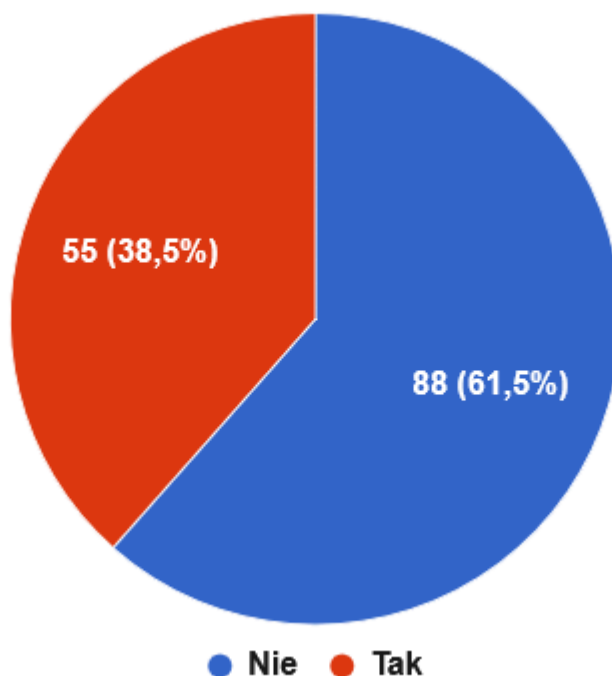
- „Brak zorganizowanych form spędzania czasu” - **78 wskazań** łącznie,
- „Brak akceptacji wśród rówieśników” - **55 wskazań** łącznie,

Ponadto, następujące problemy zostały uznane za istotne na podstawie ilości wskazań jako wyzwanie o „Umiarkowanym” stopniu nasilenia:

- “Brak odpowiedniej infrastruktury” - **56 wskazań**,
- “Brak transportu, tym samym brak możliwości swobodnego przemieszczania się” - **56 wskazań**.

7. Czy angażujesz się w życie swojej szkoły, miejscowości?

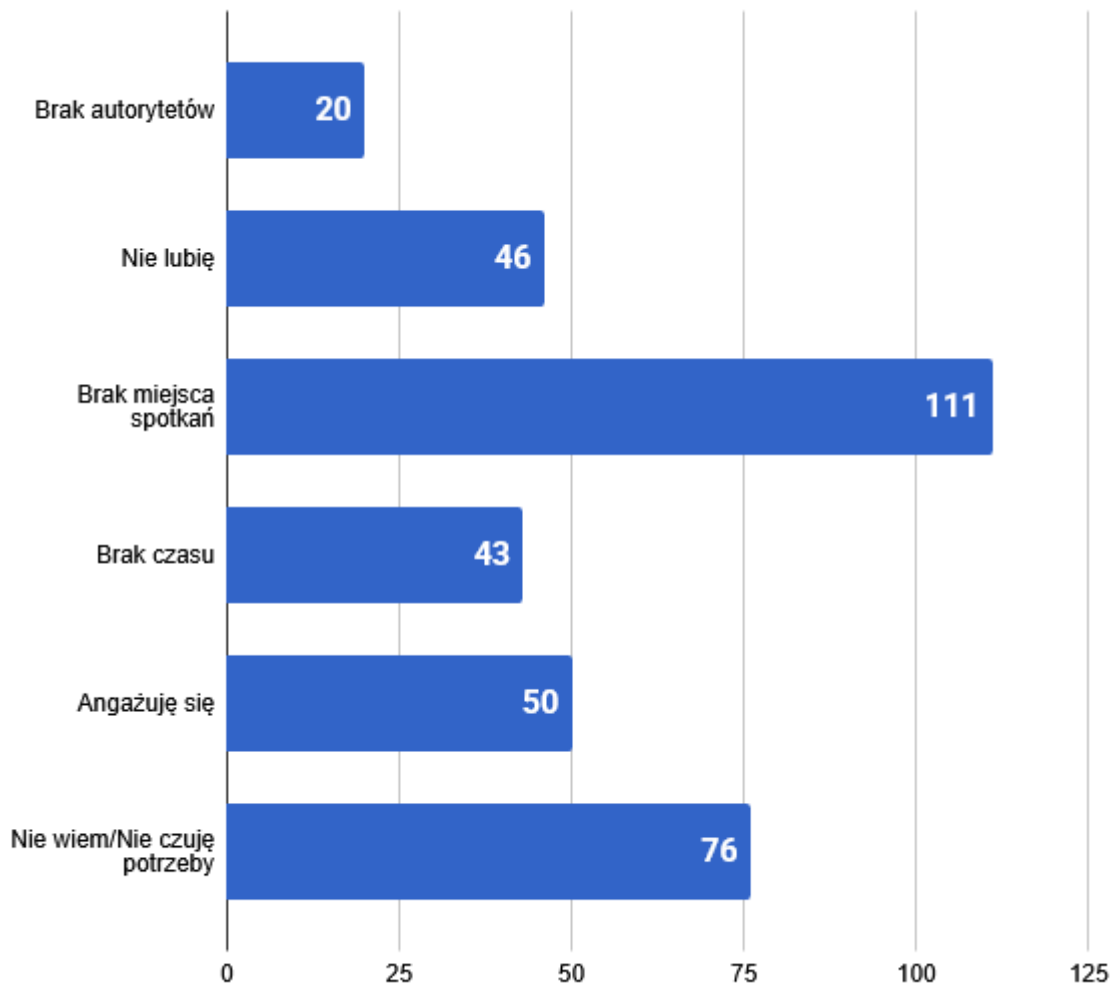
Wykres 44. Struktura odpowiedzi badanych zapytanych o zaangażowanie w życie społeczne miejscowości lub szkoły

Ankietowani uczniowie odpowiedzieli na pytanie o ich uczestnictwo w życiu społecznym szkoły oraz miejscowości. Większość z nich (**88 osób; 61,5%**) udzieliła negatywnej odpowiedzi, zaś **55 osób (38,5%)** przyznało, iż są aktywne w życiu lokalnej społeczności.

8. Jeżeli NIE, to dlaczego?

Wykres 45. Struktura odpowiedzi uczniów na pytanie o przyczyny braku zaangażowania

Odpowiedziami, które uzyskała największą ilość wskazań są:

- **“Brak miejsca spotkań”** - 111 osób; 77,6% ankietowanych,
- **“Nie wiem/Nie czuję potrzeby”** - 76 osób; 53,1% ankietowanych.

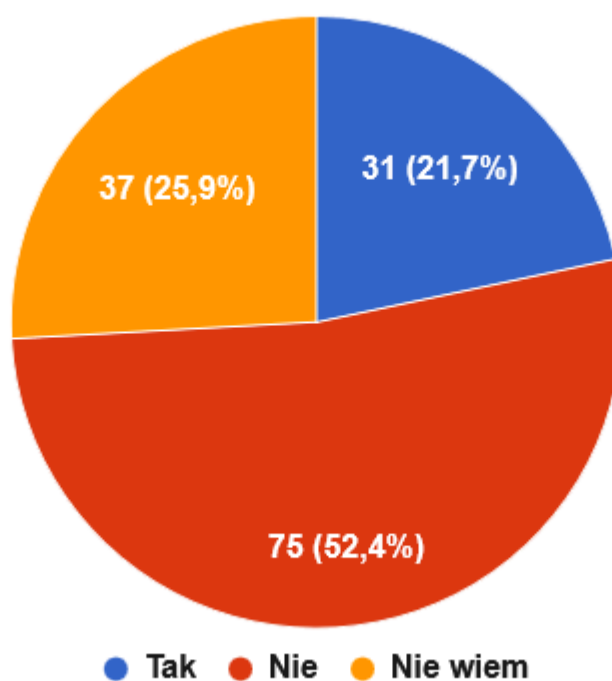
9. Jeżeli TAK, to w co się angażujesz?

W ramach tego pytania uczniowie otrzymali możliwość wolnej wypowiedzi. Spośród różnorodnych odpowiedzi wyróżniono te najczęściej powtarzające się:

- uczestnictwo w akcjach charytatywnych,
- uczestnictwo w inicjatywach szkolnych,
- pomoc przy organizacji wydarzeń szkolnych (np. kiermasze),
- udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- członkostwo w samorządzie szkolnym,
- aktywność sportowa.

10. Czy w gminie Wojcieszków dostępne jest miejsce spotkań dla młodzieży?

Wykres 46. Odpowiedzi respondentów zapytanych o dostępność miejsc spotkań młodzieży

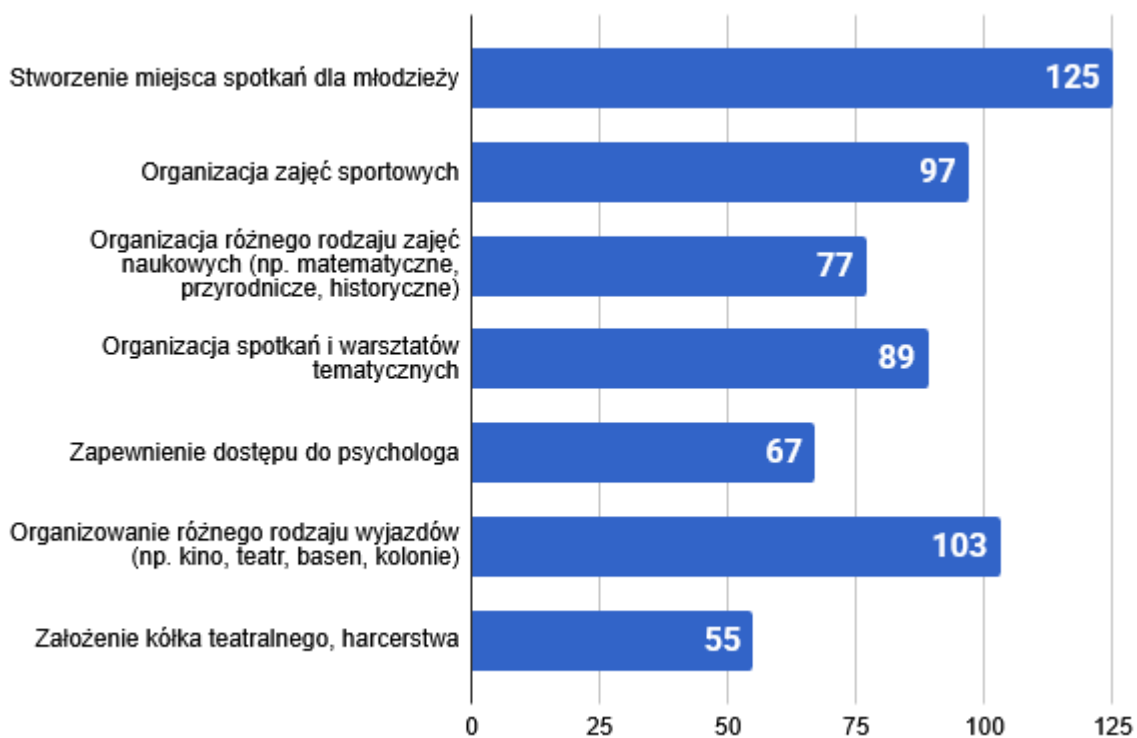

Na pytanie o dostępność miejsca spotkań dzieci i młodzieży uczniowie odpowiedzieli w następujący sposób:

- **“Tak”** - 31 osób (21,7%),
- **“Nie”** - 75 osób (52,4%),
- **“Nie wiem”** - 37 osób (25,9%),

11. Jakie według Ciebie są główne potrzeby społeczne dzieci i młodzieży w Gminie Wojcieszków?

Wykres 47. Struktura odpowiedzi respondentów zapytanych o główne potrzeby społeczne dzieci i młodzieży

Uczniowie odpowiedzieli na pytanie o główne potrzeby społeczne dzieci i młodzieży w Gminie Wojcieszków. Trzy odpowiedzi z największą ilością wskazań to:

- “**Stworzenie miejsca spotkań dla młodzieży**” - 125 wskazań; 87,4% ankietowanych,
- “**Organizowanie różnego rodzaju wyjazdów (np. kino, teatr, basen, kolonie)**” - 103 wskazania; 72% ankietowanych.

12. Jakie znasz formy aktywności, które dostępne są na terenie Gminy Wojcieszków?

Ankietowani uczniowie otrzymali możliwość swobodnej wypowiedzi - wymienienia dostępnych dla nich form aktywności. Najczęściej powtarzające się odpowiedzi to:

- uprawianie sportu (piłka nożna, siatkówka, koszykówka),
- spędzanie czasu w bibliotece,
- spędzanie czasu z przyjaciółmi (spacery, aktywności grupowe).

13. Za co lubisz swoją miejscowość?

Poniżej przedstawiono najczęstsze odpowiedzi udzielane przez uczniów:

- spokój i cisza,
- bliskość natury,
- niewielkie odległości między domami / sklepami,
- łatwy dostęp do sklepów,
- nie wiem,
- nie lubię.

14. Jeżeli masz własne sugestie wpisz je poniżej.

Pytanie 14. pozwoliło respondentom na podzielenie się własnymi przemyśleniami. Najczęstsze odpowiedzi dotyczyły:

- stworzenia kół zainteresowań (np. szachowe, muzyczne),
- organizacji dodatkowych zajęć pozalekcyjnych,
- powołania zastępu harcerskiego,
- organizacji wycieczek szkolnych,
- stworzenia sklepiku szkolnego.

6. Analiza SWOT

Mocne strony

- Działalność instytucji i zespołów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych (np. Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Wojcieszkowie),
- Stabilny system edukacyjny (szkoły podstawowe, przedszkole) oraz utrzymujący się poziom skolaryzacji,
- Sprawnie funkcjonujący system wsparcia społecznego,
- Wykwalifikowana, zaangażowana kadra instytucji samorządowych oraz jednostek wsparcia społecznego,
- Wysoka aktywność organizacji pozarządowych i społecznych,
- Rozwinięta infrastruktura podstawowa, w tym sieć drogowa i wodociągowa,
- Realizacja rządowych i regionalnych programów i projektów pomocowych,
- Stopniowy spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną w części obszarów,
- Kompetencje w zakresie wdrażania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

Słabe strony

- Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej (psycholog, psychiatra, lekarze specjaliści),
- Ograniczona dostępność infrastruktury i usług dla osób z niepełnosprawnościami (transport, sprzęt, wsparcie),
- Negatywny wpływ patologicznego środowiska i uzależnień wywierany na osoby

młode i dorosłe,

- Niekorzystna sytuacja finansowa (wydatki gminy regularnie przewyższają dochody na jednego mieszkańca),
- Wysoki odsetek seniorów doświadczających trudności (samotność, problemy z przemieszczaniem się),
- Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i kulturalna,
- Niewystarczające możliwości aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami,
- Ograniczone możliwości zatrudnienia, przy dominującej roli rolnictwa jako głównego źródła dochodu

Szanse

- Możliwość pozyskiwania środków z budżetu państwa i Unii Europejskiej na projekty z obszaru wsparcia społecznego i infrastruktury,
- Tworzenie nowych form aktywizacji lokalnej (warsztaty, szkolenia, inicjatywy społeczne),
- Zwiększenie aktywności młodych mieszkańców poprzez tworzenie warunków do rozwoju (dodatkowe zajęcia edukacyjne, kultura, sport, wolontariat),
- Koncentracja na efektywności polityki prorodzinnej, wspierającej opiekę, edukację oraz integrację międzypokoleniową,
- Promocja lokalnych produktów oraz wspieranie rozwoju agroturystyki,
- Wzmacnianie oddolnych form wsparcia, w tym grup samopomocowych,
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań cyfrowych, w tym e-usług oraz edukacji

cyfrowej,

- Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wzmacnianie wolontariatu lokalnego

Zagrożenia

- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz spadek liczby ludności w ostatnich latach,
- Dynamiczny wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze,
- Ryzyko wykluczenia społecznego osób starszych i z niepełnosprawnościami,
- Utrzymujące się bariery społeczne (np. niechęć do korzystania z pomocy psychologicznej),
- Możliwy odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków,
- Zdiagnozowane wyzwania społeczne wymagają stałych i rosnących nakładów finansowych,
- Ograniczone zaangażowanie rodzin w rozwiązywanie problemów własnych gospodarstw domowych,
- Zjawisko przemocy rówieśniczej głównie w formie wyśmiewania i plotkowania,
- Problemy z uzależnieniami stanowiącymi pośrednią przyczynę powiązanych problemów społecznych

7. Formułowanie metod wdrażania strategii

Nadrzędnym celem implementacji postanowień strategii jest efektywna odpowiedź na zidentyfikowane problemy społeczne z wykorzystaniem pełni dostępnego potencjału środowiska, jak również redukcja skutków obecnych ryzyk i zagrożeń

Dla maksymalizacji skuteczności podejmowanych działań, strategia została podzielona na cele strategiczne, cele szczegółowe i konkretne kierunki działań. Wdrażanie strategii zostanie uznane za zakończone sukcesem w przypadku realizacji wszystkich jej postanowień.

Pełna realizacja strategii spodziewana jest przynieść szereg korzyści, takich jak umożliwienie mieszkańcom rozwoju ich potencjału osobistego, poprawa sytuacji ekonomicznej Gminy czy znacząca redukcja negatywnych efektów zidentyfikowanych problemów społecznych.

Analiza danych zastanych uzupełniona wynikami badań ankietowych pozwoliła na określenie czterech nadrzędnych celów strategicznych:

- I. Ograniczenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez wzmacnianie samodzielności i zaradności życiowej mieszkańców,**
- II. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych i specjalistycznego wsparcia dla osób starszych, przewlekle chorych oraz osób z niepełnosprawnościami,**
- III. Wspieranie bezpiecznego rozwoju dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin,**
- IV. Przeciwdziałanie patologiom społecznym i przemocy domowej przy jednoczesnym pobudzaniu aktywności lokalnej.**

Szczegółowe informacje dotyczące wdrażania strategii zawarte zostały w poniższych tabelach.

<p align="center">Cel strategiczny I. Ograniczenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez wzmacnianie samodzielności i zaradności życiowej mieszkańców</p>	<p align="center">Ramy czasowe: 2025 - 2035</p>
<p>Cele szczegółowe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie standardu życia i bezpieczeństwa ekonomicznego osób w najtrudniejszej sytuacji 2. Promowanie aktywnych postaw życiowych oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia 3. Przeciwdziałanie utrwalaniu się ubóstwa w kolejnych pokoleniach
<p>Kierunki działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie systemowej pomocy bytowej i finansowej dla osób wymagających doraźnego lub stałego wsparcia - Realizacja programów aktywizacji społeczno-zawodowej, dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców - Wzmacnianie kompetencji życiowych w zakresie samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego - Zapewnienie dostępu do podstawowych usług osłonowych, w tym programów dożywiania - Rozwijanie holistycznych usług reintegracji, mających na celu powrót osób wykluczonych do życia społecznego
<p>Podmioty realizujące</p>	<p>Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie, placówki edukacyjne, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszkwie</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Środki własne i zewnętrzne</p>

<p align="center">Cel strategiczny II. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych i specjalistycznego wsparcia dla osób starszych, przewlekle chorych oraz osób z niepełnosprawnościami</p>	<p align="center">Ramy czasowe: 2025 - 2035</p>
<p>Cele szczegółowe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redukcja barier w dostępie do opieki medycznej, diagnostycznej i terapeutycznej 2. Zapewnienie kompleksowej opieki środowiskowej dla osób o ograniczonej samodzielności 3. Zwiększenie integracji społecznej i przeciwdziałanie izolacji grup wrażliwych
<p>Kierunki działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój różnorodnych form opieki i usług asystenckich świadczonych bezpośrednio w miejscu zamieszkania - Podejmowanie inicjatyw prozdrowotnych oraz profilaktyki zdrowotnej skierowanej do grup szczególnego ryzyka - Poprawa dostępności specjalistycznej opieki medycznej - Ułatwianie mobilności i usuwanie barier, w tym architektonicznych i transportowych - Wdrażanie i kontynuacja funkcjonowania systemów wsparcia dla opiekunów, odciążających ich w codziennych obowiązkach - Tworzenie warunków do aktywnego starzenia się poprzez ofertę edukacyjną, kulturalną i integracyjną
<p>Podmioty realizujące</p>	<p>Gminny Ośrodek Zdrowia w Wojcieszkowie, Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie, organizacje pozarządowe, Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszkowie, Usługa wsparcia</p>

	dla osób starszych oraz integracji międzypokoleniowej - Klub Międzypokoleniowy w Gminie Wojcieszków
Źródła finansowania	Środki własne i zewnętrzne

Cel strategiczny III. Wspieranie bezpiecznego rozwoju dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin		Ramy czasowe: 2025 - 2035
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie optymalnych warunków do nauki oraz rozwijania potencjału dzieci i młodzieży 2. Wzmacnianie instytucji rodziny w wypełnianiu jej kluczowych ról społecznych 3. Poprawa dobrostanu psychicznego oraz poczucia bezpieczeństwa uczniów 	
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie rodzin w opiece nad dziećmi poprzez system poradnictwa i świadczeń prorodzinnych - Wzbogacanie oferty spędzania czasu wolnego (dodatkowe zajęcia dydaktyczne, koła zainteresowań, harcerstwo) - Zapewnienie szerokiego dostępu do pomocy specjalistycznej (w tym psychologicznej i pedagogicznej) w placówkach oświatowych - Tworzenie ogólnodostępnych miejsc integracji dla młodzieży i dzieci - Prowadzenie wielokierunkowej profilaktyki, zapobiegającej współczesnym zagrożeniom rozwojowym - Promowanie pozytywnych wzorców relacji i komunikacji 	

	w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym
Podmioty realizujące	Publiczne Szkoły Podstawowe i Przedszkole, Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszkowie, lokalne kluby sportowe, organizacje pozarządowe, Usługa wsparcia dla osób starszych oraz integracji międzypokoleniowej - Klub Międzypokoleniowy w Gminie Wojcieszków, jednostki samorządu terytorialnego, Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie
Źródła finansowania	Środki własne i zewnętrzne

Cel strategiczny IV. Przeciwdziałanie patologiom społecznym i przemocy domowej przy jednoczesnym pobudzaniu aktywności lokalnej		Ramy czasowe: 2025 - 2035
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie skali uzależnień oraz minimalizacja ich negatywnych skutków społecznych 2. Budowa skutecznego systemu ochrony osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą 3. Wzmacnianie kapitału społecznego i pobudzanie oddolnych inicjatyw mieszkańców 	
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych ukierunkowanych na redukcję nałogów - Podejmowanie szybkich interwencji w sytuacjach kryzysowych oraz wdrażanie planów pomocy rodzinie - Wspieranie działalności organizacji pozarządowych (np. KGW, OSP) jako centrów lokalnej aktywności 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Inspirowanie mieszkańców do udziału w życiu społecznym poprzez szkolenia i warsztaty integracyjne - Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym
Podmioty realizujące	Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Koła Gospodyń Wiejskich (KGW) i Ochotnicze Straże Pożarne (OSP)
Źródła finansowania	Środki własne i zewnętrzne

8. Ramy finansowe

W myśl zapisów ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2026 poz. 639 z późn. zm.), art. 16b, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uzupełniona jest przez ramy finansowe. Bezpośrednim czynnikiem regulującym zakres ram finansowych są możliwości finansowe gminy i Centrum Usług Społecznych - realizacja celów strategicznych, szczegółowych i konkretnych działań prowadzona będzie ze środków własnych oraz środków zewnętrznych pozyskanych przez odpowiednie jednostki.

Poniższa prognoza gminnego budżetu polityki społecznej sporządzona została w oparciu o dostępne dane finansowe za lata 2023 - 2025. Prognozowane wartości uwzględniają takie zmienne jak szacowana inflacja, zmiana profilu zapotrzebowania na usługi społeczne, koszt realizacji zadań i potencjalne zmiany przepisów.

Obszary polityki społecznej, wydatki na które zostały wzięte pod uwagę podczas tworzenia prognozy:

- 851 Ochrona zdrowia,
- 852 Pomoc społeczna,
- 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej,
- 854 Edukacyjna opieka wychowawcza,
- 855 Rodzina.

Rok	Prognoza gminnego budżetu polityki społecznej [zł]
2023	8 602 659
2024	9 012 629
2025	9 330 231
2026	9 703 440
2027	10 091 578
2028	10 495 241
2029	10 915 051

2030	11 351 653
2031	11 805 719
2032	12 277 948
2033	12 769 066
2034	13 279 829
2035	13 811 022

Prognoza została opracowana na podstawie dynamiki wzrostu pomiędzy rokiem 2023 a 2025, która wyniosła ok. 3,5-4,8% rocznie. Przyjęto założenie stałego wzrostu wydatków rok do roku (model liniowo-procentowy) na poziomie 4% rocznie.

9. Wdrażanie i weryfikacja skuteczności strategii

Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie stanie się podmiotem realizującym działania z zakresu monitorowania i ewaluacji postępu wdrażania aktywności wyszczególnionych w rozdziale 7. *Formułowanie metod wdrażania strategii i ich efektywności.*

Rekomendowane działania pomocowe będą wdrażane również, ale nie wyłącznie, w ramach aktywności programowych projektów i programów wsparcia funkcjonujących w Gminie, takich jak:

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wojcieszków
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wojcieszków
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wojcieszków
- projekty wsparcia adresowane do osób i grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społecznej,
- programy ukierunkowane na aktywizację zawodową mieszkańców oraz przeciwdziałanie bezrobociu.

Bieżąca obserwacja postępu implementacji postanowień strategii odbywać się będzie w ramach prowadzonych działań oceniających obecny stan dążeń ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych i szczegółowych.

Głównym celem aktywności monitorowania jest gromadzenie i kompilacja rzetelnych, wiarygodnych danych umożliwiających analizę efektywności podejmowanych działań. Proces ten prowadzony będzie przez jednostki samorządowe, instytucje, organizacje i pozostałe podmioty funkcjonujące jako realizatorzy danych działań i celów szczegółowych.

Dla zapewnienia wysokiej jakości uzyskiwanych danych, a co za tym idzie wiarygodnej analizy sytuacji, prowadzony monitoring zostanie podzielony na dwa typy poniższe aktywności. Informacje zebrane w ramach tego procesu będą mogły służyć także jako

podstawa do wprowadzania niezbędnych poprawek i dostosowania treści strategii w przyszłości do zaistniałych wówczas warunków.

- **monitoring wskaźnikowy** - ewaluacja bieżącego postępu prac względem ustalonych wcześniej wskaźników sukcesu,
- **monitoring społeczny** - dokonywany w ramach gromadzenia opinii mieszkańców, ewaluacyjnych badań ankietowych, wywiadu społecznego, itp.

Efektywność wdrażania postanowień strategii stanie się wynikiową zbioru czynników, np.:

- aktywności społecznej osób dorosłych i młodzieży,
- skutecznego pozyskiwania środków finansowych przez instytucje gminne,
- poprawnego zarządzania i koordynowania procesów implementacji konkretnych działań przez różnorodne podmioty (np. jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, itp.),
- stopnia zaangażowania podmiotów wykonawczych.

Ogół realizatorów strategii spodziewany jest dążyć do pełnej realizacji całości jej postanowień, z dbałością o wysoką jakość procesu implementacji, poprawność działań z zakresu koordynacji oraz, przede wszystkim, maksymalizacji użyteczności rezultatów finałowych dla społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem grup wrażliwych.

10. Zakończenie

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszków została sporządzona zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 poz. 639 z późn. zm.). Dokument ten spodziewany jest stać się fundamentem całości działań z obszaru pomocy społecznej świadczonych mieszkańcom Gminy Wojcieszków. Skuteczna implementacja postanowień i rekomendacji zawartych w Strategii w sposób bezpośredni przyczyni się do poprawy sytuacji ekonomicznej, społecznej, kulturalnej i opiekuńczej społeczności Gminy. Dla zapewnienia zgodności opracowanych rekomendacji i wytycznych z faktycznym stanem obszaru wsparcia socjalnego Gminy Wojcieszków oraz sytuacją mieszkańców, kluczowym komponentem Strategii było przeprowadzenie badań ankietowych wśród społeczności lokalnej - osób dorosłych oraz młodzieży. Analiza danych zastanych połączona z badaniem dostarczającym danych wywołanych pozwoliła na przeprowadzenie pogłębionego procesu wnioskowania, co byłoby niemożliwe w przypadku zastosowania innego podejścia badawczego.

Jednym z nadrzędnych dążeń Strategii jest adaptacja oferty usługowej instytucji wsparcia społecznego Gminy Wojcieszków do obecnych oczekiwań i potrzeb klientów. Analiza struktury świadczeń socjalnych z lat 2023-2024 pozwala na zaobserwowanie trendu spadkowego liczby osób otrzymujących pomoc z tytułu trudności w zaspokojeniu najbardziej podstawowych, krytycznych potrzeb. Obserwowana zmiana profilu klienta jest zarówno rezultatem dotychczasowych starań instytucji pomocy społecznej, jak i sygnałem informującym o konieczności dostosowania oferty usługowej do nowych potrzeb społeczności lokalnej. Badanie ankietowe dostarczyło cennych danych na temat konkretnych oczekiwań mieszkańców gminy, spośród których jednymi z najczęściej wymienianych są działania zorientowane na wzmacnianie potencjału jednostki, rozwój osobisty, aktywizację czy pogłębianie integracji społecznej. Implementacja postanowień Strategii stanie się istotnym komponentem niezbędnych przemian instytucji pomocy społecznej, zapewniających zgodność oferowanego wsparcia z ewoluującymi oczekiwaniami klientów. Niniejszy dokument zawiera wykonalne, określone w czasie i przejrzyste ramy wdrażania działań pomocowych, jak również wytyczne do ich realizacji, monitorowania, ewaluacji i potencjalnej adaptacji.

Spis źródeł

Akademia NFZ, „*Formy pomocy dla osób długotrwale lub ciężko chorych (na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej)*”, 16 luty 2024 r., Ministerstwo Zdrowia, s. 2

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, *Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2025 r.*

Raport o Stanie Gminy za 2024 r., Gmina Wojcieszków, maj 2025, https://ugwojciezkow.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/raport_o_stanie_gminy_za_2024r_-1-.pdf

Raport o Stanie Gminy za 2023 r., Gmina Wojcieszków, maj 2024, https://ugwojciezkow.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/raport_o_stanie_gminy_wojciezkow_za_2023_rok.pdf

Raport o Stanie Gminy za 2022 r., Gmina Wojcieszków, maj 2023, <https://ugwojciezkow.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/raport-wojciezkow-2022.pdf>

Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2023, https://cuswojciezkow.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/sprawozdanie_za_2023_r.pdf

Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie za rok 2024, https://cuswojciezkow.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/sprawozdanie_z_dzialalnosci_cus_za_2024_rok.pdf

Spis tabel

Tabela 1. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Wojcieszków w roku 2025

Tabela 2. Procentowy udział mieszkań na terenie Gminy Wojcieszków wyposażonych w instalacje i dostęp do infrastruktury komunalnej

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe Gminy Wojcieszków

Tabela 4. Struktura podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy w sektorze publicznym wg form prawnych (według rejestru REGON)

Tabela 5. Struktura podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy w sektorze prywatnym wg form prawnych (według rejestru REGON)

Tabela 6. Przegląd działalności w obszarze ochrony zdrowia w Gminie Wojcieszków (2020–2024)

Tabela 7. Współczynnik skolaryzacji zidentyfikowany w szkołach podstawowych w Gminie Wojcieszków

Tabela 8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Wojcieszków w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2025

Tabela 9. Zestawienie etatów kadry pracowniczej w placówkach kształcenia na terenie Gminy Wojcieszków (31.12.2024)

Tabela 10. Struktura księgozbiorów Gminnej Biblioteki Publicznej w Wojcieszkwie i jej Filii

Tabela 11. Struktura świadczeń pieniężnych wypłaconych w roku 2023 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Tabela 12. Struktura świadczeń pieniężnych wypłaconych w roku 2024 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Tabela 13. Struktura świadczeń pieniężnych wypłaconych w roku 2025 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Tabela 14. Struktura wsparcia niepieniężnego udzielanego w roku 2023 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Tabela 15. Struktura wsparcia niepieniężnego udzielanego w roku 2024 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Tabela 16. Struktura wsparcia niepieniężnego udzielanego w roku 2025 przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkwie

Tabela 17. Struktura wsparcia udzielonego przez Centrum w ramach zasiłku rodzinnego i świadczeń rodzicielskich w roku 2023 r.

Tabela 18. Struktura wsparcia udzielonego przez Centrum w ramach zasiłku rodzinnego i świadczeń rodzicielskich w roku 2024 r.

Tabela 19. Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych wypłaconych przez Centrum w roku 2023 r.

Tabela 20. Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych wypłaconych przez Centrum w roku 2024 r.

Tabela 21. Zestawienie przyczyn przyznawania świadczeń socjalnych przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie w latach 2023 - 2025

Tabela 22. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu ubóstwa w latach 2023 - 2025

Tabela 23. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przewlekłej lub ciężkiej choroby w latach 2023 - 2025

Tabela 24. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu niepełnosprawności w latach 2023 - 2025

Tabela 25. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2023 - 2025

Tabela 26. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu bezrobocia w latach 2023 - 2025

Tabela 27. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu braku zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym w latach 2023 - 2025

Tabela 28. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu alkoholizmu w latach 2023 - 2025

Tabela 29. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przemocy domowej w latach 2023 - 2025

Tabela 30. Liczba świadczeniobiorców uzyskujących pomoc społeczną na terenie Gminy Wojcieszków w latach 2018 - 2024

Tabela 31. Grupy wiekowe ankietowanych

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Wojcieszków w latach 2021-2025

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznej i migracji zagranicznej w gminie Wojcieszków w latach 2021-2024

Wykres 3. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Wojcieszków w roku 2025

Wykres 4. Dochody i wydatki budżetu Gminy Wojcieszków na 1 mieszkańca w latach 2022-2024

Wykres 5. Koszty ponoszone przez Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkanie w latach 2022-2024

Wykres 6. Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Wojcieszków w latach 2020-2025

Wykres 7. Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2020-2024 w Gminie Wojcieszków

Wykres 8. Przegląd działalności w obszarze ochrony zdrowia w Gminie Wojcieszków (2020–2024)

Wykres 9. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu ubóstwa w latach 2023 - 2025

Wykres 10. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przewlekłej lub ciężkiej choroby w latach 2023 - 2025

Wykres 11. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu niepełnosprawności w latach 2023 - 2025

Wykres 12. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2023 - 2025

Wykres 13. Przegląd wartości udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wojcieszków na tle powiatu łukowskiego w roku 2023 i 2024

Wykres 14. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu bezrobocia w latach 2023 - 2025

Wykres 15. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu braku zaradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych i zarządzania gospodarstwem domowym w latach 2023 - 2025

Wykres 16. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu alkoholizmu w latach 2023 - 2025

Wykres 17. Liczba rodzin i osób żyjących w rodzinach otrzymujących świadczenia z tytułu przemocy domowej w latach 2023 - 2025

Wykres 18. Struktura osób ankietowanych z podziałem według płci

Wykres 19. Wskazane przez ankietowanych problemy społeczne wymagające pilnego rozwiązania

Wykres 20. Struktura odpowiedzi respondentów na pytanie o występowanie ubogich rodzin w Gminy Wojcieszków

Wykres 21. Struktura odpowiedzi na pytanie o główne przyczyny ubóstwa na terenie Gminy

Wykres 22. Odpowiedzi respondentów zapytanych o występowanie problemu uzależnień w Gminie Wojcieszków

Wykres 23. Struktura odpowiedzi na pytanie o powód obecności problemu uzależnień na terenie Gminy

Wykres 24. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie o rekomendowane działania pomocowe dla osób uzależnionych i ich rodzin

Wykres 25. Odpowiedzi respondentów na pytanie o styczność z przemocą domową w Gminie Wojcieszków

Wykres 26. Odpowiedzi respondentów na pytanie o najczęstsze przyczyny przemocy domowej

Wykres 27. Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie o proponowane formy wsparcia osób zagrożonych przemocą

Wykres 28. Odpowiedzi respondentów na temat działań pomocowych dla rodzin niepełnych i wielodzietnych

Wykres 29. Odpowiedzi ankietowanych zapytanych o główne problemy społeczne, z którymi borykają się osoby niepełnosprawne

Wykres 30. Odpowiedzi respondentów na temat rekomendowanych form wsparcia włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy

Wykres 31. Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie o najpowszechniejsze wyzwania społeczne, których doświadczają osoby starsze

Wykres 32. Odpowiedzi ankietowanych dotyczące rekomendowanych form wsparcia włączenia społecznego seniorów

Wykres 33. Struktura odpowiedzi respondentów na pytanie o problemy społeczne dzieci i młodzieży

Wykres 34. Odpowiedzi ankietowanych na temat wsparcia pobudzania aktywności lokalnej

Wykres 35. Struktura odpowiedzi respondentów na pytanie o dostęp do infrastruktury, usług i różnorodnych form wsparcia

Wykres 36. Odpowiedzi ankietowanych zapytanych o istotność danych zagadnień z obszaru pomocy społecznej

Wykres 37. Podział ankietowanych według płci

Wykres 38. Struktura odpowiedzi młodzieży na pytanie o istotność konkretnych problemów społecznych

Wykres 39. Odpowiedzi młodzieży dotyczące styczności ze zjawiskiem przemocy w szkole

Wykres 40. Odpowiedzi młodzieży dotyczące konkretnych rodzajów przemocy z jaką mieli styczność

Wykres 41. Odpowiedzi ankietowanych dotyczące doświadczenia przemocy domowej

Wykres 42. Odpowiedzi respondentów zapytanych o dostęp do wsparcia osób trzecich

Wykres 43. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie o występowanie problemów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Wykres 44. Struktura odpowiedzi badanych zapytanych o zaangażowanie w życie społeczne miejscowości lub szkoły

Wykres 45. Struktura odpowiedzi uczniów na pytanie o przyczyny braku zaangażowania

Wykres 46. Odpowiedzi respondentów zapytanych o dostępność miejsc spotkań młodzieży

Wykres 47. Struktura odpowiedzi respondentów zapytanych o główne potrzeby społeczne dzieci i młodzieży

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Wojcieszków na tle województwa lubelskiego

Mapa 2. Gmina Wojcieszków - szczegółowy podział administracyjny